POVEŞTI NEMURITOARE 26
Coperta de CRIM IONESCU CALINESCU

Povești nemuritoare

voi. 26

EDITURA ION CREANGĂ, BUCUREŞTI

POVEŞTI ŞI BASME POPULARE ROMANEŞTI

Voinicul Ineluş

SE ZICE CĂ a fost odată un om şi o muiere, şi ei aveau un prunc. În păreții casei lor şi-a găsit loc un şerpe de casă care, împrietenindu-se cu pruncul, mâncau amândoi dintr-un blid, până crescură şi se făcură mari.

Când şerpele se făcuse gros cât un viţel d-un an, şi lung de vreo câţiva paşi, zise feciorului aşa:

— Dragul meu prieten, am mâncat şi am crescut împreună în casa voastră, şi acum, fiind mare, vreau să plec la mama mea, că m-a ajuns dorul de ea. Vino cu mine., să-ţi fac şi eu un mare bine, drept răsplată pentru binele ce mi l-ai făcut şi tu mie.

Feciorul nostru îşi puse-merinde în straiţă şi porniră amândoi la drum. Văzând şerpele că feciorul nu se putea ţine de el, îi spuse:

— Suie-te călare în spatele meu, ca să mergem mai repede.

Numaidecât, feciorul se sui în spatele şerpeltii şi acesta parcă zbura cu el. După o cale

destul de lungă, pe o căldură mare, într-o zi lungă de vară, ajunseră într-o pădure deasă, prin care abia puteai străbate. Aci şerpele începu a Şuiera, şi aşa şuierând de tare, de pâr că toată pădurea se clătina din rădăcini.

Cât ai bate-n pălmi, mai mare-i fu spaima feciorului când văzu venind ca fulgerul spre ei o şerpoaică lungă de vreo câţiva stânjeni şi groasă cât un bou de cinci-şase ani. Toată pădurea se clătină pe unde trecea şerpoaica, căci era mama şerpilor.

Văzându-şi şerpoaica puiul atât de mare şi de gras, nu ştia ce să facă de bucurie, că îl credea mort, nemaiştiind nimic de el de ani de zile, de când l-a puiat, şi îl întrebă unde a trăit, de a crescut aşa de mare, de gras şi de frumos.

— Iacă, mamă, zise puiul şerpoaicei, feciorul ista e prietenul meu cel mai bun. În casa lor am trăit şi am crescut Ana mâncat cu el dintr-un blid, ca doi fraţi buni.

Uitându-se şerpoaica la feciorul nostru, nu mai putea de dragul lui, şi de bucurie mare îl înghiţi într-o clipă, şi apoi iar îl turnă teafăr cum a fost.

— Dragul meu, zise şerpoaica către feciorul nostru, care stătea înmărmurit în faţa ei, cu ce te-aş putea eu ajuta şi cum ţi-aş putea răsplăti acest mare bine ce mi-ai făcut, păzindu-mi şi crescându-mi puiul atât de mare şi de frumos?

— D-apoi nu-ţi cer mult, ci mi-i da numai un inel din vârful cozii dumitale, care să se

potrivească pe degetul meu cel mic, răspunse feciorul – că aşa îl învăţase prietenul său, puiul şerpoaicei.

S-a mirat şerpoaica auzind vorbele acestea, dar gându-se la binele mare pe care l-a făcut puiului ei, n-a mai zis nimic. Îşi scoase în grabă un inel din coadă şi-l potrivi pe degetul cel mic al feciorului, spunându-i să-l poarte sănătos…

pragul uşii, din prag să sară în grindă şi d-aci să se aşeze pe masă, în faţa împăratului, tocmai la amiază, că de tiu îi va lua împărăţia.

Când primi împăratul Verde această poruncă, era cât p-aci să moară de necaz şi plângea de uda locul, gândindu-se că el nu putea arunca buzduganul nici poarta palatului său, care era numai la câţiva paşi.

S-a dus vestea peste tot pământul că împăratul Roşu are să iele împărăţia împăratului Verde, deoarece acesta nu-i putea împlini porunca.

Vestea a ajuns şi ia urechile voinicului nostru, care avea inelul fermecat şi pe care toată lumea începuse să-l numească Voinicul Ineluş. Aflând cum stau lucrurile, voinicul plecă în grabă mare la împăratul Verde şi, ajungând la palat, ceru voie să i se înfăţişeze. Cum ajunse Ineluş dinaintea împăratului, se închină şi zise:

— Înălţate împărate, am auzit ce necaz mare a dat peste toată împărăţia. Dacă îmi dai fata de soţie, eu ana putere să te scap de acest impas!

— Oh, voinice, dragul meu, daci ai fi tu în stare să mă scapi de un aşa mare necaz, eşti

vrednic nu numai de fata mea, ci îţi voi da cu ea şi jumate de împărăţie:

Auzind Ineluş vorbele astea, aşteptă până când se făcu vremea amiazului, apoi luă în mână buzduganul împăratului Verde şi mi ţi-i repezi spre palatul împăratului Roşu, chiar când în turn băteau douăsprezece ceasuri.

Până în clipa aceea, la curtea împăratului Roşu era mare bucurie, toată lumea crezând că împăratul Verde nu va putea împlini porunca şi-şi va pierde împărăţia:

Dar iată că nici nu apucă bine împăratul Roşu a se aşeza la masă cu toţi curtenii, când numai ce aude vâjâind prin aer un buzdugan. Buzduganul lovi în poartă, de aici lovi în prag, din prag în grindă, apoi se aşează pe masă, chiar în faţa sa.

Să fi văzut atunci năcaz şi spaimă. Din roşu cum era, împăratul se făcu galben ca ceara şi nu-i mai trebui nici demâncare, nimic. Îi era frică ca nu cumva în împărăţia vecinului său să fie vreun zmeu, ori vreun Sfarmă-Piatră, sau vreun Strâmbă-Lemne, c-apoi e vai de capul lui.

Îndată trimise la împăratul Verde o sută de voinici pe alese şi cu o mulţime de daruri scumpe, ca să-ţi roage de iertare, şi totodată să-l înduplece să-i trimită pe acel voinic care a aruncat buzduganul, să vină până la el, că vrea să-l cunoască şi să-i facă o cinste frumoasă.

A doua zi de dimineaţă, pe când portarii descuiau porţile împăratului Roşu, cei o sută de voinici, împreună cu Voinicul Ineluş, se aflau

dinaintea lor. Cum îl văzu, împăratul îl pofti înăuntru şi-l rugă să-i facă în faţa palatului trei poduri: unul de un unul de argint şi unul de aramă.

h de la când vă povestesc, podurile fură gata. Văzând împăratul aşa minune, mulţămi voinicului, şi îndată porunci slujitorilor să umple nouă care cu tot felul de lucruri scumpe, pe care i le cinsti Voinicului Ineluş, spunându-i că îi pare rău că nu are o fată, ca să-l facă ginere.

Ineluş luă în primire cele nouă care încărcate cu tot felul de scumpeturi, cum nu mai văzuse el, şi plecă la împăratul Verde, să-şi iei nevasta şi zestrea ei: jumătate din împărăţie…

Ajungând la împăratul Verde, acesta îl primi cu mare bucurie şi cinste, apoi se făcură pregătirile de nuntă şi se făcu un ospăţ ca-n poveşti.

După nuntă, Ineluş-împărat îşi luă nevasta, jumătate din împărăţie şi toate darurile pe care le-a primit de la împăratul Roşu, ba şi socru-se îi mai dete câteva cară de scumpeturi, şi porniră spre palatul său cel minunat, că aşa s-a pomenit de când e lumea, ca tot omul de omenie să-şi aibă nevasta lui şi să fie cu credinţă unul către altul.

Când văzu tânăra lui nevastă mândreţea aceea de palat a lui Ineluş, nu mai putea de mirare, că palatul tatălui ei, pe lângă acesta, era ca o colibă, şi când a pătruns ea în palatul ăsta frumos, care avea şi o grădină de toată minunăţia, plină cu tot felul de flori mirositoare şi de pomi

încărcaţi de roadă bogată şi păsări care cântau fiecare în glasul lor, se simţi foarte fericită.

Ineluş-împărat era un om bun, de mai bun d-aşa nu poate fi – bun ca pânea caldă. Muierea lui însă nu s-a nimerit să fie ca el: era o potcaşă şi o punere-de-cap, mai rea ca toate. Bag seama aşa e rânduita, să fie unu bun cu unu rău, că alta ce să zici? e?

Într-o zi, tânăra împărătească îşi puse în gând să-l ispitească pe Ineluş-împărat, să afle cum şi de unde are un palat atât de frumos, şi se puse cu buna pe lângă el. Şi-apoi îi era ei de mirare cum a putut Ineluş să arunce buzduganul de la palatul tatălui său până-n poarta palatului împăratului Roşu, să lovească în prag, din prag să sară-n grindă, şi de acolo să se aşeze pe masă, tocmai când împăratul Roşu sta la masă cu toată curtea lui. Şi cum de a putut apoi să-i facă împăratului Roşu cele trei poduri: unul de aur, altul de argint şi al treilea de arama.

Voinicul Ineluş, deşi îşi iubea foarte mult soţia, nu voia în ruptul capului să-i spună taina puterii sale, bănuind că, dacă îi va spune, nu are să fie bine de el.

Văzând împărăteasa că nu-i modru să scoată nimic din bărbatu-se s-a dus la vrăjitoarea bătrână, căreia i-a făgăduit că-i va da câţiva galbeni, numai să-i spună de unde are el aşa putere mare şi cine îl ajută să poată face atâtea minuni, de care nu s-a mai pomenit de când e lumea.

Baba-hârca, după ce făcu vrăjuri de ale ei, îi spuse împărătesei aşa:

— Vezi că împăratu are în degetul lui cel mic, de la mâna dreaptă, un inel fermecat. Fă-ţi un inel întocmai ca acela, iar peste noapte, când îi vedea că a adormit, dă-i să miroase aceste burieni, şi atunci să-i scoţi inelul cel fermecat din deget şi să i-l bagi pe celălalt.

Tânăra împărătească a lui Ineluş, foarte bucuroasă că a aflat taina puterii bărbatului ei, îi dădu vrăjitoarei câţiva galbeni şi, luând buruienile, se duse la un aurar şi îi spuse să-i facă un inel de aur ca al bărbatului ei. După ce a avut inelul dorit, noaptea, când bărbatu-se dormea, i-a dat să miroase buruienile de la baba-vrăjitoare, apoi îi scoase inelul fermecat şi îi trase pe deget celălalt inel. Băgă inelul fermecat în gură şi îşi văzu de treabă, bucuroasă şi liniştită că şi-a văzut visul cu ochii”.

Dimineaţa, când s-a trezit din somn Ineluş al nostru, îndată a aflat că vicleana lui nevastă l-a înşelat furându-i inelul, şi de necăjit ce era, nu ştia ce să facă, şi plecă în lume, luând cu el mâţa, ca să nu-i fie urât singur.

După un drum lung de vreo câţiva ani – că, fină rog domniilor-voastre, pe vremurile acelea nu erau anii aşa de lungi ca azi – Ineluş-Voinicul ajunsese în ţara şoarecilor. Cum ajunse aici, mâţa lui Ineluş începu a dijmi fără milă şoarecii. Îngrozindu-se neamul şoricesc cel numeros de atâta pradă ce le făcea miţa lui Ineluş, se adunară

în grabă mare la sfat şi trimiseră dintre ei o solie la împăratul lor’s, Roade-Bine”, căruia i se plânseră că un om din altă ţară a venit şi a adus cu el şi o miţă, care i-a băgat în spaimă, mâncându-i pe capete, fără milă, şi-l rugară pe împăratul lor să n-o mai lase să mai facă atâta moarte în şoricime.

Împăratul „Roade-Bine”, care era vestit de viteaz, îşi încinse sabia, încalecă pe un armăsar şoricesc, şi porni în fuga mare, ieşind în calea voinicului nostru. Când văzu împăratul „Roade-Bine” pe ineluş, i se păru cât un munte şi se îngrozi de el, dar mai mare îi fu spaima când văzu miţa cu ochii ei aprinşi, care şi începuse a-şi ascuţi ghearele. Bietul împărat îşi pierdu orice curaj le, descălecă de pe armăsar şi, luându-şi căciula în mâini, căzu în genunchi înaintea lui Ineluş, dar cu ochii ţintă tot la mâţă şi îi zise:

— Om bun şi de omenie, eu, împăratul şoricimei, te rog cu multă supunere să nu mai laşi afurisita asta de mâţă să ne prăpădească. Pe cei morţi îi poate mânca – să-i fie de bine – dar pe cei vii să-i lase în pace!

— Bine! se învoi Ineluş. Nu o voi mai lăsa, dacă mi-l putea ajuta să-mi aduci inelul fermecat, pe care mi l-a furat cineva de pe deget şi mi l-a schimbat cu altul.

— Da’, rogu-te, unde erai când ţi s-a schimbat inelul 7 întreabă împăratul „Roade-Bine” pe voinic.

— Eram în palatul meu, care e cel mai frumos

din lume, şi dormeam dus, răspunse Ineluş.

Cum auzi împăratul şoricesc răspunsul voinicului, suflă odată în corn, şi cât ai bate-n pălmi începu a se aduna şoricimea din toată lumea, încât era greu pământul de ei. Văzând împăratul lor că nu mai vin alţii, le zise:

— Dragii mei voinici viteji, care din voi ştie unde este palatul cel mai frumos din lume?

Din mulţimea fără număr a şoarecilor, se strecură cu mare grabă un şoricel alb ca neaua, de bătrân ce era, şi răspunse:

— Înălţate împărate, să trăieşti cu sănătate şi să ne îrapărăţeşti cu dreptate, eu tocma de acolo vin.

— Dragul meu, îi porunci împăratul „Roade-Bine”, să mergi dar acolo şi să afli, aşa cum ştii tu, cine a furat inelul din degetul acestui voinic dând dormea el, şi unde se află inelul. Şi de nu li-i găsi şi nu-l vei aduce aici în cel mai scurt timp – vezi miţa asta? – pe toţi ne va mânca, dar mai întâi te va mânca pe tine! M-ai înţeles?!

— 7 Am înţeles, înălţate Împărate, ştiu cine a furat inelul şi unde se află acuma. Am văzut cu ochii mei cum soţia ăstui voinic i l-a scos din deget, când dormea, şi l-a ascuns în gură, sub limbă. Mă duc îndată până acolo, îmi bag coada în blidul cu piper, şi când ea va dormi, i-oi da cu coada pe sub nas, şi când va străviga[1] şi-l va sări inelul din gură, îl voi băga pe coada mea, şi dau

1 a strănuta.

fuga cu el aici.

Cum a zis, aşa a şi făcut.

Pe când gândea împăratul şi Ineluş că şoarecele va fi ajuns la palatul cu pricina, el se şi întorcea cu porunca, împlinită, aproape mort de atâta alergătură.

Acum Ineluş, primindu-şi inelul şi văzându-l din nou pe deget, nu mai putea de bucurie şi mulţumi împăratului „Roade-Bine” pentru binele ce i l-a făcut şi, luându-şi mâţa, îi făgădui că nu va mai veni cu ea în ţara lor, şi plecă voios către frumosul său palat.

Ajungând acasă, porunci inelului ca pe nevastă-sa s-o facă cerşetoare zdrenţuroasă, desculţă şi cu o straiţă peticită pe umăr, să umble a cerşi de la casă la casă – dacă n-a fost vrednică şi mulţumită cu un palat aşa de frumos, având toate bunătăţile din lume – iar palatul său să-l facă praf şi pulbere, apoi a plecat în lumea largă, fără să ştie unde, şi s-a tot dus, şi dus a fost, şi dacă n-o fi murit, şi azi trăieşte.

Iar eu m-am încălecat pe-o coadă de lopată.

Şi v-am povestit o minciună încornorată.

(poveste ardelenească, culeasă şi repovestită de Petre Uglişiu)

Pipăruş Petru şi Florea înflorit

A FOST CE-A fost, că de n-ar fi fost, nu s-ar povesti, că fost odată o muiere văduvă, îi murise adică bărbatul şi ea rămase cu trei copii: doi

feciori şi-o fetiţă. Şi nu era săracă văduva, că bărbatu-său, fie iertat şi mâie1 pe unde a înserat, fusese un om foarte harnic; avea o moşioară bună, avea boi şi plug de putea ara ea de ea, fără de a să mai însămbra2 cu alţii, şi mai avea ea câte ceva, ştii, cum au muierile care rămân după oamenii harnici. Destul că era pe timpul aratului, toată lumea ara şi semăna; deci, să pun şi feciorii ei într-o zi să meargă la plug, să are un loc într-o poiană, bunăoară. Pleacă deci feciorii într-o dimineaţă, la plug, dar nu-şi iau merinde, că n-aveau captură, ci spun mamei lor să le trimită de amiază acolo.

— Bine, dragii mamei – zise văduva – dar cine să vă aducă vouă de amiazi, că eu nu pot merge, vedeţi voi bine că sunt beteagă, iar sora voastră nu ştie unde-i locul nostru din poiană, ea n-a fost niciodată acolo, şi, de nu alta, s-a prăpădi prin acea săcretă3 de pădure, ori a nimeri chiar la curţile zmeului, apoi atâta o mai vedem 1

— Nu te teme, mamă – zic feciorii – nu te teme, vom trage noi o brazdă cu plugul de cum ieşim din sat şi până la loc, de nu poate greşi, numai tot pe brazdă să vină.

Să duseră deci feciorii şi să apucară de lucru, şi ararâ până la amiazi, dar nici pomană să le vină sora cu ceva de gustare; şi sloboziră boii la păşune, şi după ce să saturară boii, iară îi înjugară şi ararâ până la ojină4. Atunci nu mai puteau feciorii de foame. Să hotărâră deci să meargă acasă.

Nu ştiau ei de ce s-a putut întâmpla: rătăcit-a soru-sa prin pădure? N-a trimes-o mumă-sa? Ori ce poate să fie, de-i lasă o zi de primăvară fără mâncare?

Cum ajung în curte, întreabă pe muma lor:

— Ei, bine, mamă, dar cum de n-ai trimis pe sora noastră cu gustarea, de ne laşi să venim în sat de pe la ojină?

Auzind biata lor mamă vorbele acestea, căzu ca lovită de trăsnet, căci ea trimisese pe fată cu gustarea, deci ştia că alt modru nu poate să fie decât că s-a rătăcit prin acea sacretă de pădure, cine ştie unde! După ce-şi mai veni în fire, le spuse copiilor, tot plângând:

— Spusu-v-am să nu mergeţi, la plug, dacă n-am avut ce vă pune merinde? N-am zis că s-a pierde biata copilă prin pădure? lat că s-au împlinit vorbele mele: mai bine era de minţam lvai de mine şi de mine, copila mea, sufletul meu, nădejdea mea! A dat zmeul de ea, nu-i alt modru, ori că au mâncat-o lupii!

Auzind feciorii plânsul şi va le ta re av>m a mei lor, să puseră pe gânduri, ce-ar fi de făcut? Să sfătuiesc, să gândesc, dau în dreapta, întreabă-n stingă… sora nu-i, ca-n palmă! Deci, zice feciorul cel mai mare:

— Mamă, nu mai plânge, bun e Dumnezeu şi eu gândesc că trebuie să aflu pe soru-mea; plec mâne dimineaţă, plec mamă, ba nici nu stau până dimineaţa, cum iese lună plec şi fără ea nu mă mai vezi: mă tot duc până dau de ea, ori vie, ori

moartă, şi ţi-o aduc acasă, ori că-mi pun capul.

Auzind biata mamă vorbele acestea hotărâte, să mâhni şi mai tare; presimţea oareşicumva că într-un ceas rău pleacă feciorul de acasă; deci, să încercă a-l îndupleca să rămână acasă, începu să plângă că doară l-ar putea opri, dar toate fură în zadar, feciorul şi-a fost pus caru-n pietrei să nu să oprească până nu va da de soru-sa. Pleacă deci la drum, iar mumă-sa rămâne plângând, numai cu copilul cel mai mic acasă. Şi plângea şi să văieta cât o lua gura. Şi cum să nu plângă biata muiere; numai ieri dimineaţă, nu mai departe decât ieri dimineaţă, avea trei copiif acum numai de are unu; fata-i pierdută, iar feciorul cel mare a plecat pe o cale de unde nu-i modru să se mai întoarcă. Nu-i trebuia bietei muieri mâncare, nu băutură, nu hodină, nici lucru, ci tot ieşea până afara la poartă, plângând şi frângându-şi mâinile, şi iar intra înăuntru în casă, sta să moară de urât, fără copiii ei, afară n-afla pe nimeni cine să o mângâie. Cât era ziulica de mare tot plângea; de era în casă, era tot cu ochii la fereastră, doară îşi zăreşte fata ori feciorul cel mai mare; dacă ieşea afară, în curte, în drum întreba pe toţi călătorii:

— Nu mi-aţi văzut fata? nici feciorul?

Dar nime nu ştia spune ceva despre ei, de la plecarea lor. În sat să lăţise faima că zmeul a furat pe fata văduvei, că* feciorul cel mai mare s-a dus s-o caute şi nu s-a mai reîntors.

Aşa şi era; Feciorul cel mai mare se duse să îşi afle pe soru-sa. El s-a tot dus până în pădure,

acolo a dat de-o brazdă proaspătă şi s-a după Aot ea, pwa A-atliirtierit la nişte curţi, la curţile zmeului. Şi erau întărite curţile zmeului, ca la zmei, tot cu stânci de bolovani, dar el nu să în frica deloc, ci sui treptele celea de piatră, gândindu-şi: r „Ce-a fi aceea va fi cu mine, dar eu întru, de nimeresc la soru-mea, bine, de nu, chiar la zmeul să fie, tot cu o moarţe-s dator, dar necăutate nu las aceste curţi”.

1 Aşa şi făcu. Intră înăuntru. Adică acolo, pe cine află? pe soru-sa gătită, Doamne, ca o grofoaie[2] şi făcând de mâncare.

— Bună ziua, soră!

— Să-ţi deie Dumnezeu bine, frate, dar tu cum ai ajuns aici?

— Eu? cum mă vezi; dar tu cum ai ajuns?

— Oh, frate dragă, bine zicea mama să nu mergeţi voi la plug fără merinde, că iată, m-a trimis la voi cu demâncare şi eu am venit tot pe brazdă, gândind că dau de voi, când colo, nimerii unde mă vezi. Acum ce va fi cu tine, că îndată vine zmeul şi poate că te omoară, de nu ne-a omorî încă pe amândoi? Mai bine rămâneai acasă, că de scăpat tot nu mă poţi scăpa, iar de te omoară zmeul, biata mama o să se prăpădească de supărare.

Atunci numai văzură că să deschid uşile şi un buzdugan intră în casă, să învârte de trei ori deasupra mesei şi să anină într-un cui în părete.

---

2 Grofoaie — soţie de grof, boieroaică.

— Ce e aceasta, soră? întreabă fratele.

i 7 s

— O, frate, acesta e semnul zmeului, când vine buzduganul, e semn să pun mâncările pe masă, că îndată-i act

Ba* oare, unde să te ascund dinaintea zmeului? ian hai şi te bagă colea, sub covată.

De-abia avu biata soră atâta timp cât să pună covata pe frate-său, şi zmeul fu aci:

— Tu, mândruţo, parcă-mi miroasă a om pe-aci, cine-i aci?

Biata fată dă să mintă că mâncările miroasă, ba una, ba alta, dar zmeul, zmeu, nu crezu nimic, ci o făcu să spună cine a venit şi că e sub covată.

— Aşa? zise zmeul. Atunci de ce să teme de mine? Hai, cumnate, afară, să te omenesc dacă venişi la casa mea!

Şi scoase pe fecior afară şi-l puse la masă, şi porunci fetei:

— Mie să-mi pui nouă coaste de porc şi frate-tău două, mie nouă cupe de vin şi frate-tău două, şi, măi cumnate, la noi e datina că: Cine gată mai iute de mâncat, să arunce ciolanele în capul cărui întârzie; acum, hai la mâncare!

Şi să pun la mâncare, până mânca feciorul oleacă de carne de pe o coastă, zmeul mânca toată porţia şi prinde a arunca ciolanele în capul feciorului. Văzând zmeul că feciorul nu să apără, că să teme şi tremură, îi zise i

— Hai, cumnate, afară la largul, să văd mai bine ce cumnat am, dar să-mi spui pe unde vrei să

mergi, pe horn ca miţele, ori pe uşă ca câinii?

— Eu mă duc pe uşă ca oamenii, zise feciorul.

Şi iese pe uşă, dar zmeul ieşise pe horn ca miţele şi să repezi asupra lui şi-i taie capul. Apoi scoase inima şi i-o puse într-un blid, şi trupul i-l îngroapă sub un gard.

Văzând biata văduvă că trece o zi, trec două, şi trei, şi nu-i mai nimereşte nici fata, nici feciorul, era să se arunce în fântâna de supărare, dar iarăşi îşi întăreşte firea.

Dar pe feciorul cel mai mic nu-l mai prindea starea, nu putea de jalea mamei şi de dorul frate-său şi a sorusei. Deci, într-o dimineaţă, zice:

— Mamă, ce-a fi cu mine aceea să fie, dar eu n-am pace până nu dau de soru-mea şi de frate-meu. De aceea nu te supăra, că eu trebuie să merg până unde voi da de ei.

Acum, biata mamă iar începe a plânge şi a să dăoli1:

— Dar nu merge, cui mă laşi? Ştiu că nici tu nu te vei întoarce, fie-ţi milă de bătrâneţele mele şi stai baremi tu aci, dacă de ei n-avui parte.

Dar feciorul era neastâmpărat de dorul frate-său şi al sorusei şi deci trebui să plece. Şi se duse, şi nimeri nici mai bine, nici mai rău, de cum o nimerise frate-său cel mai mare;

Acum, biata văduvă nu mai avea niciun copil, nicio bucurie, nicio mângâiere, niciun ajutor, rămăsese singură ca cucul Multă vreme o fi tot plâns biata de ea, multe nopţi le-o fi petrecut fără somn şi zile fără mâncare, dar la urma urmelor îi

întări Dumnezeu inima şi începu a-şi veni în fire. „Să mă sodomesc 2, e păcat de moarte, trebuie să trăiesc şi năcăjită, cum am trăit în bine până aveam bărbat şi copii”, îşi zise văduva, şi prinse a mai lucra câte ceva şi a mânca, să nu să omoare cu foamea până mai are zile.

L A se dăoli – a se boci, a se văicări.

3 A se sodomi – a se prăpădi, a se nimici.

Într-o dimineaţă, cum mătura prin casă zicând rugăciunile, iată, vede un bob de piper jos, şi să pleacă de-l ridică şi-l pune pe masă. Dar bobul se durdulică de pe masă şi iară cade jos. Ea, ca muiere strângătoare, nu lasă să se prăpădească niciun fir de piper, deci să pleacă şi, ridicându-l, îl bagă în sân. Firul cel de piper nu stă în sân; cum? cum nu? destul că şi din sân iese şi cade chiar înaintea ei. Ea iară să pleacă şi-l ridică de jos, şi-l bagă în gură, şi zicând ceva îl scapă pe grumazi la vale. Din minuta aceea, văduva prinde grea şi la nouă luni face un drag de fecior, de să mai fi avut doi ochi să te uiţi la el.

Ea chemă pe preotul satului, îl boteză şi-i puse numele Pipăruş Petru, căci dintr-un fir de piper era zămislit. Şi creştea copilul, dar creştea ca din apă. Când era de-o lună, era cât alţii de-un an, când era de două luni, era ca altul de trei ani, şi începu a umbla pe uliţă şi-a vorbi toate celea. El tot auzea pe oameni vorbind: „Ce mai fecior, pagubă că nu-i trăiesc fraţii, că ei trei ar bate un sat întreg când s-ar mânia bine”. Aşa azi, aşa mâine, aşa ziceau oamenii în toate zilele. Când era

Pipăruş Petru de trei ani, era cel mai frumos şi mai voinic fecior din tot satul.

„Într-o zi, întrebă pe mumă-sa:

— Mamă, mai avut-am eu fraţi?

Dar ea, temându-se să nu meargă şi el ca fraţii lui şi să nu să mai reîntoarcă, îi zise:

— Nu, fătul meu, n-ai avut niciun frate.

— Nu? Atunci fii bună şi-mi dă o dată ţâţă, dar pe sub pragul casei. Şi ridică Pipăruş pragul casei cu degetul cel mic, iar mumă-sa să plecă să-şi lăpteze pe fiu-său. Atunci Pipăruş lăsă puţin pragul în jos de o cam strângea pe mumă-sa, şi-o întrebă:

— Mamă, mai avut-am eu fraţi V

Ea, văzând că nu-i alt modru, îi spuse!

Da, ai avut doi fraţi şi-o soră, pe soru-ta a furat-o zmeul iar fraţii s-au dus s-o caute, şi de atunci nu i-am mai văzut

Atunci iar ridică pragul şi zise mame-şi i

— Acum scoală-te şi-mi fă o azimă de grâu curat, frământată cu lapte numai din ţâţele tale, că eu am semne că trebuie să dau de ei şi să-i aduc.

Auzind vorbele acestea, biata mamă iară începe a plânge şi a să văieta.

— Dar cum te lasă inima să mă laşi acum la bătrâneţe; slabă, beteagă, singură? N-am dus şi nu duc destul bănat[3]după cei trei, acum te mai

31 Bănat — părere de rău, jale.

prăpădeşti şi tu prin cea săcretă de lume, de nu alta, va da zmeul de tine, de nici de nume nu-ţi voi mai auzi? Rămâi, dragul mamii aci, nu te mai duce nicăiri: rămâi şi te însoară, bătar2 de tine să am parte.

Ei, dar Pipăruş Petru era voinic, lui îi trebuia vitejii, deci nu scapă mumă-sa de gura lui până ce nu-i făcu o azimă de făină de grâu curat, frământată numai cu lapte din ţâţele ei şi cu lacrămi din ochii ei. După ce i-a copt-o ea rufa, Pipăruş şi-o puse în traistă şi zise:

sRămâi sănătoasă, mamă, nu te supăra deloc, că nici trei zile nu vor trece şi eu trebuie să fiu înapoi, ori cu yeste bună, ori rea, dar mai cred că eu bună.

Şi se luă Pipăruş Petru la drum, du-te, du-te, până dă în pădure, şi acolo nimereşte o brazdă mai astupată. „Hai să merg pe ea”, îşi zise Pipăruş, şi se duse tot pe ea până ajunse la curţile zmeului. Şi acolo intra înăuntru. O fată frumoasă…

— Doamne! şi îmbrăcată ca o împărătească, era singură şi făcea demâncare.

— Bună ziua, soră!

Să trăieşti cu bine; dar ce-mi zici soră?

— Îţi zic soră fiindcă-ţi sunt frate: de nu crezi, ian hai de mănâncă din azima asta.

Şi scoase Pipăruş Petru azima din traistă şi-i dete fetei să mănânce. Dar cum îmbucă, o dată zise 1

— Asta-i cu lapte, din ţâţele mamei mele, acum cred că-mi eşti frate, dar nu pricep cum? că

tu eşti fecior holtei, iar cu când am ajuns în robia zmeului, numai doi fraţi am avut, pe care zmeul i-a şi omorât, iar de atunci nu sunt mai mult de cinci ani, deci nu pricep, dacă-mi eşti frate, când te-ai putut naşte; că-doar nu eşti numai de patru-cinci ani!? Tu trebuie să fii baremi de douăzeci de ani!

— Nu-s soră, ci numai de trei ani şi mai ceva, dar aşa-mi e felul. Să-mi spui acum, soră, ce semne face zmeul când vine? *i* – Vai, frate, bine ar fi să mergi de aci, până nu vine semnul lui, că după semn şi el îndată soseşte. Că are un buzdugan, frate, un buzdugan de fier, mare cât o bute de cincizeci de ferii[4], şi-l aruncă cale de două ceasuri de departe, şi drept în uşă nimereşte cu el; uşa atunci să deschide şi buzduganul se pune singur în cuiul cela din părete. Dar du-te, frate, nu sta, că acum e vremea să vină şi, de te află aci, te omoară şi pe tine ca şi pe cei doi.

— Lasă-l să vie, soră, să văd şi eu cum sunt zmeii, că şi aşa, până acum n-am văzut niciunul.

Atunci aud buzduganul trosnind în uşă; uşa să deschide şi dă să se pună în cui. Dar Pipăruş nu-i dă răgaz, îl lua de toartă şi zvârr! îndărăt cu el, dincătrău a venit. Şi cu aşa putere a aruncat cu el, de chiar pe lângă zmeu a trecut, şi s-a tot dus cale de trei zile şi ş-a împlântat într-un munte de piatră. Nouă zile a trebuit să scobească zmeul pe lângă buzdugan până şi l-a putut scoate din munte şi-a venit apoi cu el pe umăr necăjit. Când ajunse

4 Ferie măsură de o vadră.

acasă, zise din curte încă:

— Cine-şi bate joc de buzduganul meu, Florea înfloritul, ori Pipăruş Petru, viteazul de cumnatu-meu?

— Eu sunt, cumnate, eu, Pipăruş Petrea, dar de unde mă cunoşti?

— Eu? nu mă mai întreba, doară o săptămână m-a tot scuturat frigurile când te-a născut mumă-ta. Dar bine c-ai venit la casa mea, hai să trăim puţin şi bine. Adu, drăguţă, mâncarea pe masă, mie nouă coaste de porc fripte şi frăţâne-tău două, mie nouă cupe de vin şi lui două, să ne punem la ospăţ...

— Adică... să fie vorbă întoarsă, zmeule, zise Pipăruş.

Ada-mi soră, mie nouă coaste de porc şi nouă cupe de vin, iar zmeului adu-i două coaste şi două cupe de vin, dar să ai de grijă, zmeule, care cum gătăm de mâncaţ carnea de pe os, osul îl aruncăm în capul celui ce n-a gătat încă, că parcă pe aci aşa e obiceiul

— Cam aşa a fost – zise zmeul – dar de vrei, putem strica obiceiul.

— Ba nu vreau să stric obiceiul ţârei, zise Pipăruş. Om de nimica e cine cutează a strica obiceiurile ţării, las1 cum a mai fost şi hai ia masă!

Şi să puseră la masă, şi cum apuca Pipăruş o coastă în mină, o ba-a în gură şi despoia carnea de pe ea, iar cu oasele pleosc! la zmeu în frunte. Zmeul să cam năcăji, dar ce să facă? Trebuia să

rabde, că şi-a dat de om. Şi Pipăruş ia altă coastă, apoi alta, şi alta, până mâncă carnea de pe toate nouă coastele, iar oasele le da de capul zmeului, de toate să zdrobeau. Când gata Pipăruş coasta cea din urmă şi de băut cea din urmă cupă de vin, atunci gătă şi zmeul de mâncat cea dintâi coastă şi dă să arunce cu oasele în capul lui Pipăruş. Dar acesta nu-i dă răgaz, să repede la zmeu şi pleosc leu o palmă peste obrazul cel gras al zmeului, de-i mută o falcă din loc, apoi se încăierară la luptă, la trânteli, de «indeai că nu alta, ci să se omoare unul pe altul. De la o vreme... zmeul nu mai putea de osteneală, că ostenit era şi de cale şi nu putuse nici să se sature barem! cumsecade, omeneşte, că Pipăruş nu-i dăduse răgaz. Deci ostenit cum era, zise bietul zmeu:

— Lasă-mă în pace că-ţi înviu pe cei doi fraţi.

tr Hai de mi-i învie, zise Pipăruş.

Şi merse zmeul şi-i dezgropă, şi le puse inimile la loc, şi-i stropi g cu apă vie, şi să sculară mai frumoşi de cum au fost.

— Vai, că greu adormi! zise unul vDoar aşa şi eu, zise celălalt.

— Dormit, dormit I zise zmeul – că de nu venea fratele vostru, ăsta mai mic să vă trezească, mai dormea îi voi un somn lung *l*

— Dar nu sta de sfaturi – zise Pipăruş – hai să ne luptăm, că de aci eu nu merg până ce nu rămâne ţinu] mort, ori eu, ori tu, că aşa e firea mea.

Şi să puseră a se bate în săbii, şi se tăiară de

curgea sângele vale. Atunci să repezi Pipăruş o dată şi bine voiniceşte, şi-i tăie zmeului capul, apoi tot îl dumică bucăţele ca de tocană, şi făcu trei grămezi de carne din el.

Apoi zise către fraţi: >

— Fraţilor, hai să ne ospătm oleacă, ca apoi mergem către casă, că mama ştiu că nu mai poate de dorul nostru, o fi gândind că ne-am prăpădit cu toţii, de nu mai nimerim niciunul.

— Şi să ospătară feciorii mei, soru-sa le făcu demâncare, şi ei aduseră vin din cel bun, şi băură şi să desfătară până ce începu a prinde beţia pe Pipăruş. Atunci să gătară de cale, încărcară carele de bunătăţi, că doară acolo erau de unde, şi plecară.

Mergând ei aşa către casă, dau de o fântână în cale. Şi boii să trăgeau către ea, semn că le era sete*

7Adăpaţi boii – zise Pipăruş către fraţi – că eu mă dau oleacă lângă stejarul acest umbros să mă hodinesc, că aşa-s de obosit. Şi cu vorbele acestea, să apropie de un ste-Jar mare şi să răzimă de el, aşa; stând în picioare,* fi cum să răzimă, cum adormi ca mort. După ce fraţii lui adăpară boii şi-i înjugară din nou ca să purceadă mai departe, merse soru-sa la Pipăruş să-l trezească, dar pace de a-l mai putea trezi. Atunci, zise fratele cel mai mare:; >

— Mă, dragii mei, oare facem noi bine că ducem pe străinul acesta cu noi? Bine că el zice că ne e frate, dar poatesă una ca aceea? Bine ştiţi voi

că numai trei am fost la părinţi; bine ştiţi că mai întâi te-ai pierdut, tu, soră, de acasă, apoi eu şi în urmă tu frate, dar atunci mama nu mai avea alţi copii. De l-ar fi avut după înstrăinarea noastră, ar fi iată aşa, un băietan, dar el e de mare ca şi noi şi de tare?... Oh, mai tare chiar decât Ucigă-l toaca. Poate că-i vreun strigoi, ori tdoară chiar zmeu, că văzurăţi cum omorî pe zmeul ca pe un pui de găină!? Eu gândesc că n-ar fi bine să mai mergem cu dânsul pe o cale.

— Să nu mai mergem – zice celălalt frate – să-l lăsăm dormind, iar noi să ne păzim drumul.

— Aşa e – zise cel mai mare din fraţi – dar dacă să trezeşte, tot ne ajunge; nu vedeţi ce ogaşe adânci taie carăle astea cu povară? Tot pe ele vine până ce ne ajunge şi face din noi tot tocană, ca şi din zmeul acela, iar cu sora fuge cine ştie unde, de nu mai aude mama de ea, nici de noi. Dacă, de veţi voi, eu ştiu ce-ar fi de făcut: haideţi să luăm lanţurile de la cară şi, cum doarme răzimat de stejar, să-l legăm de el bine cu lanţurile; atunci ştiu că nu va mai veni să se laude că el a scăpat pe sora de la curţile zmeului, ba să zică că şi pre noi chiar din morţi ne-a înviat

Să-l legăm – zise fratele cel mai mic – să-l legăm, ca pe care avem destulă blagă *, nu mai avem lipsă de el!

Şi-l legară de stejar cu lanţurile, şi-l legară pogon de-i auzeai oasele pârâindu-i, şi el tot* nu să trezi, dormea ca mort de ostenit şi beat ce era.

Soru-sa bucuros l-ar fi deşteptat, dar nu

putea; apoi, să facă împotriva celor doi fraţi, încă nu putea. Deci, se uită lăcrămând cum leagă pe binefăcătorul ei şi-şi zicea: „Doamne, scapăl”.

După ce-l legară de stejar, îşi făcură cruce, ziseră un „Doamne-ajută” şi începură a plesni boii mânindu-i; „Cea Surilă 1 ho, Bourean, ho!*”.

Soru-sa să gândea singură, mergând îndărăptul carelor: „Cum mai cutează făţarnicii aceştia a-şi face cruce şi a zice „Doamne-a jută”, după ce numai acum săvârşiră o faptă, din cele mai mişele?” Dar iarăşi zise: „Bag seamă, şi hoţul, când merge la furat, zice „Doamne-ajută”, necum ăştia care cred că un lucru bun au săvârşit

Şi ajunseră acasă. Mama lor îi cunoscu şi vărsă laerăim de bucurie la vederea lor, dar îi întrebă:

— Pipăruş Petru n-a dat de voi? Frăţiorul vostru cel mai tânăr?

— Nu, mamă răspund feciorii n-am văzut niciun fel de Pipăruş. Iată, pe sora noastră a fost prins-o zmeul să le ia de nevasta, şi de atunci până acum ne tot luptarăm amândoi cu el pentru sora noastră, dar niciun fel de Pipăruş n-a venit să ne ajute. De-abia am putut omorî zmeul ca să-ţi aducem fata. Acum, bucură-te în

1 Blagă – avere, bogăţie.

8 Pogon – straşnic, grozav; preună cu noi, că iată şi comori am adus de ia zmeul; uită pe Pipăruş, că de-ar fi vreun viteaz ca noi, trebuie să vină cât de târziu.

Şi să puseră, frate, pe ospăţ, aduseră carne,

şi vin, şi lăutari, şi adunară tot satul să se bucure şi să se mire de vitejia lor, că au omorât pe zmeul şi i-au luat comorile celea scumpe.

Într-un târziu, se pomeneşte şi Pipăruş Petru şi dă să se scoale, dar să simte legat de stejar cu lanţuri peste pept şi peste mijloc, peste grumazi şi peste picioare.

— M! hm! dulcii mei fraţi – zise el – dar bine mai ştiţi voi răsplăti bunătatea ce v-o făcui! Bine a zis cine a zis: „Fă bine şi aşteaptă răul!” Dar lăsaţi, că v-o fac eu de nici dracul nu vi-o mai desface!

Şi numai o dată să umflă, şi lanţurile cad rupte zală de zală, de gândeai c-ar fi numai de buciniş. „Acum, să mai dorm una pe pajişte – îşi zise Pipăruş – că am eu vreme să ajung acasă; cu cât aş merge mai iute, cu atât ar fi bucuria fraţilor mai scurtă, „Să puse deci să se odihnească, dar nu mai vrea somnul să se apropie de el, că nu-i putea ieşi din cap nemulţumirea fraţilor să-i începu a să gândi la toate minutele de când a plecat de-acasă. „Măi – îşi zise – adică zmeul nu ştia, de bună seamă, că cine i-a zvârlit buzduganul îndărăpt: eu, ori Florea-nflori tul. Trebuie că viteaz om e Florea acela; cum aş vrea să-l cunosc acuşi. Acum să merg să văd ce face biata mamă, apoi să caut pe Florea-nfloritul, să mă prind cu el frate de cruce”.

S-a luat dară să plece, dar uitându-i-se la stejarul cel mare, de care-l legaseră fraţii, îşi zice: „Biata mamă, nici lemne de foc n-o fi având, că harnicii de fraţi nici lemne nu i-or fi dus; hai să-i

duc eu un cătur batăr”.

Şi merse la stejarul de care fusese legat, îl smulse din pământ ca pe un morcov, îl luă pe umăr, cum iai o greblă bunăoară, şi hai cu el spre sat.

Când era ospăţul mai pogan, când jucau şi beau pe întrecute în ocol, că în casă nu mai încăpeau, atunci nimeri şi Pipăruş eu stejarul pe umăr. Tot satul îl cunoscu, că doară numai de câteva zile plecase de acasă, dar fraţii lui nu ştiau ce să facă, unde să se ascundă, văzându-l cum vine către ei, şi îşi gândiră că acum are să-i omoare.

— Bun ospăţul la dumneavoastră, zice Pipăruş intrând cu stejarul cel mare pe umăr.

— Bună să-ţi fie inima, ziseră sătenii, pre când fraţii lui o luară la sănătoasa.

— Oho! strigă Pipăruş, încătrău cinstiţilor? Ian staţi oleacă de vorbă cu mine, că avem o ţâr de răfuială! Frumos fu deeede la voi să mă lăsaţi dormind în pădure, şi încă legat cu lanţuri ca p-un hoţ? Asta-i mulţămită fiindcă v-am aflat, am bătut pe zmeul care vă omorâse, până v-a înviat, l-am omorât pe el să scap satul nostru de urgia lui, v-am umplut de averi şi v-am pus pe drumul către casă, eu, fratele vostru, aşa răsplată am fost vrednic să aflu de la voi?

Atunci fraţii începură a plânge şi a să ruga de iertare, zicând că numai au glumit, că bine ştiau ei că el atâta-i de tare, de cu stejar cu tot poate veni acasă. Să mai rugă şi mumăsa, şi soru-sa, şi tot

satu să-i ierte, iar el, fiind om cu Inimă bună, i-a iertat şi s-a pus şi el la ospăţ.

Când a fost a doua zi dimineaţă, după ce s-au sculat toţi yoioşi şi sănătoşi, Pipăruş Petf-u să gătă de cale.

— Dar unde vreai să mergi iară, Petre, puiul mamei? îl întrebă mamă-sa.

— Mă duc, mamă, mă duc departe, până unde voi da de Florea-nfloritul, dar de cumva l-oi putea aduce să fie soţ surorii mele, că am auzit că e un voinic de ora, şi-ar fi păcat să nu ne cunoaştem.

— Da’ nu merge, stai acasă, aveţi voi destulă avere, însuraţi-vă, dragii mamei, iar pe soru-ta vom mărita-o noi după cineva, că doar sunt destui feciori zdraveni în sat, ce să mai baţi calea ţării? Stai tu aci, în satul tău, între neamuri, aproape de mine, acum la bătrâneţele mele, să<nu-ţi mai duc atâta dorul.

Multe vorbe bune şi înţelepte îi spuse maică-ssţ Ear el foţ ca el, dacă îşi punea odată carul în petrii pentru ceva, apoi nu mai era om să-l dezbaiere. Îşi luă dară rămas bun şi se cam mai duse, multă lume-mpărăţie, ca Dumnezeu să ne ţie, că din poveste multă este, mândră şi frumoasă, s-o ascultaţi şi dumneavoastră, că cine n-a asculta o-a învăţa, iar cine o adormi se va hodini şi povestea nu o-a ştâşi

S-a dus, s-a dus până a nimerit într-o pustietate mare, de nu vedeai nimic, numai ceriul în sus şi sub picioare pământul, nicio frunză, niciun fir de iarbă, dat nimica, ce-i nimica.

A mers el mult prin pustietatea aceea, până a dat de un vij bătrân, dar bătrân nu glumă, alb la păr şi la barbă ca o oaie bălaie, cu o cârjă în mâna dreaptă, iar cu cea stângă îşi tot ferea genele de pe ochi să vadă înainte, că aşa-i erau de lungi şi dese, de-i veneau până în gură şi să împreunau cu barba şi cu mustăţile.

— Bună ziua, moşule!

— Să trăieşti cu bine, voinice! Dar de unde şi până unde?

— Mă duc, moşule, până unde voi da de Florea-nfloritul, că am auzit că e un voinic mare şi vreau să-mi cerc puterile cu el; nu ştii unde l-aş găsi?

— Oh, puiul moşului, în zadar mergi tu pe jos, că nici în trei ani de zile nu vei ajunge la el, dară du-te îndărăpt la curtea zmeului, ştii, unde ţi-ai aflat sora şi fraţii? Acolo să mergi şi să cauţi în fundul grajdului că-i găsi un cal, un cal singur, şi atâta-i este de urât singur, de stă să moară; de urât a slăbit, de numai pielea pe os i-a rămas, că de când ai omorât pe stăpânul său, pe zmeul, el din grajd n-a mai ieşit, nici n-a mâncat, nici n-a băut, numai tot a rânch ezat. Acolo să mergi şi să-l iai, că acela te poartă cât o purtat pe stăpânu-său, ba şi mai mult de-i porunci; apoi să vii iar pe la mine, înţelesu-m-ai?

— Te-am înţeles.

Şi merse Pipăruş Petre îndărăpt, până la curţile zmeului, şi intră în grajd. Adică acolo într-un ungheţ, văzu un cal mai mult mort decât viu,

de-i puteai număra coastele cale de-o poştă, de-abia să mai putea ţinea pe picioare. Cum văzu calul că intră cineva în grajd, începu a fi voios şi a prinde curaj, nu ştia ce să facă bietul cal de bucurie, da cu picioarele în pământ şi vrea să se dezlege de la iesle, dar nu putea, că era legat cu lanţuri.

Pipăruş Petru dezlegă calul şi-l scoase afară şi se uită la el. „Cu gloaba asta să merg eu?” îşi zicea. Sta să nu-şi creadă ochilor. Dară calul răsuflă o dată bine şi să scutură de-şi dezmorţi oasele, că doară stătuse multă vreme acolo ea într-o temniţă, legat scurt, fără nutreţ şi neadăpat. Pipăruş îl slobozi de păscu oleacă, apoi îl adăpă şi se urcă pe el. Atunci, calul începu a vorbi:

— Cum vreai, domnul meu, să te duc, ca vântul ori ca gândul?

— De raai putea duce numai ca caii, încă mi-ar părea bine. Aşa-i răspunse Pipăruş, văzându-l atât de slab.

Şi prinse calul a merge, şi merse, şi merse tot în galop, până la un munte de sticlă. Acolo, nu mai putea de obosit. Dă să se suie pe el la deal, dar nu poate calul merge. Atunci, zise Pipăruş:

— Bag seamă, te-oi mai duce şi eu în spate, precum m-ai dus tu pre mine.

Şi luă calul după cap ca p-un miel, şi-l sui în vârful dealului, şi acolo huzdup! cu el de pământ. Şi să ridică calul de jos, şi să făcu cât un munte de mare, şi zise lui Pipăruş:

— Place-ţi cum sunt acuma?

— Ba plaee-i cânilor şi lupilor, fă-te tu cal ca caii! Şi să făcu calul ca caii noştri, dar tot năzdrăvan, şi zise către Pipăruş:

i-5Cum să te duc acum, stăpâne, ca vântul ori ca gândul?

— Ba să mă duci ca gândul.

Şi începu calul a merge ca gândul de iute, şi într-o clipă erau la moşneagul cel alb ca oaia.

— Bună ziua, moşule!

— Bună să-ţi fie inima, puiul moşului, da ajuns-ai abia?

— Precum mă vezi, moşule.

— Vezi aşa; acum cred că-i ajunge la Floreanfloritul. Dar să-ţi dau şi eu trei lucruri: ţine, aci ai o ceteră1, un peptene şi-o cute [5]. Ţine minte, fătul meu – zise moşneagul – vei tot merge, până-i ajunge la câmpul cu dorul, acolo te va lovi un dor de maică, soră, fraţi, prieteni şi cunoscuţi încât de nu vei cânta cu cetera asta, vei fi silit să te întorci înapoi de dor. De acolo vei ajunge în pădurea cu lupii, aceia te-or mânca cu cal cu tot, că sunt mulţi şi flămânzi, dar tu aruncă-le peptenele. Scăpând, vei merge până vei ajunge în ţara şoarecilor. Acolo vor fi şoareci cită frunză şi iarbă şi vor vrea să te tragă jos de pe cal să te mănânce, atunci aruncă-le cutea jos şi vei fi mântuit de ei.

După ce-a luat Pipăruş lucrurile acestea trei, a mulţămit bătrânului şi s-a pus pe cal, şi s-a tot dus, până a ajuns în câmpul cu dorul. Acolo îl lovi

---

5 Cute — gresie, piatră pentru ascuţit.

un dor de satul lui, de mamă-sa, de soru-sa şi de fraţi, dar aşa dor, de mai cădea de pe cal, şi era cât p-aci să cază de pe cal, ori să se-ntoarne de unde a plecat. Atunci îi vine în minte că are o ceteră de la vâjul cel bătrân. Şi unde nu scoate cetera, şi, unde nu începe a trage cu arcuşul pe strune, de răsuna câmpul, şi pe loc îi peri tot dorul.

Apoi merse mai departe, până ajunse în pădurea lupilor. Şi era acolo, Doamne! era tot un lup şi un copae, şi toţi stau cu gurile căscate, numai să-l prinză şi să-l mănânce. Dar el aruncă peptenele jos, şi îndată se făcu un bou gras şi, având lupii ce înhăţa, lăsară pe Pipăruş să meargă în pace.

Şi merse cât merse, deodată să trezeşte în ţara şoarecilor. Dar nu altminterelea erau şoarecii, ci ca urşii de mari, şi mulţi ca furnicile în furnicar. Aci începu a se înfiora Pipăruş Petru, dar îi veni în minte cutea şi, cum o aruncă jos, cum se făcu între el şi şoareci un stan de piatră gros cât un munte, de înalt până la nori. Şi se duse Pipăruş Petru tot pe lângă zid, până ce ieşi din ţara şoarecilor.

Acum nimeri în câmpul cu florile. Acolo erau numai – flori, una mai frumoasă decât alta şi toate să îmbiau să le ia. Dar Pipăruş nu luă niciuna. Colo departe, zări el un cal păscând şi trase într-acolo. Adică după ce să apropie, văzu pe Florea-nf lori tul dormind dus, calu-i păştea printre flori, iar paloşul îi juca în aer pe deasupra lui. Să dă Pipăruş jos de pe cal şi-şi sloboade şi el calul să

pască, apoi să gândi: „Cum doarme acum dus Florea-nfloritul, eu lesne l-aş putea prăpădi: numai una de-i dau cu paloşul, e dus pe cea lume; dar aşa numai un mişel ar face; să mă pun lângă el să aţipesc şi eu oleacă”.

Şi-şi aruncă şi el paloşul în sus, şi acela începu a-i juca prin aer ca şi al lui Florea-nfloritul, apoi să culcă jos pe flori. Cum era obosit de-atâta amar de cale, adormi ca dus. Dar iată că să trezi Florea-nfloritul şi văzu voinicul dormind lângă el, iar în flori, lângă calul lui, mai păscând un cal, şi în aer, lângă paloşul lui, mai jucând un paloş. „Oare, cine să fie?” îşi zise el. „Hm! v oricine-i, e viteaz şi om de omenie: cum dormeam, mă putea face tot bucăţele; i-oi da deci pace până ce s-a trezi, că te miri cine-i, ştiu că nu-i Pipăruş Petru de care şi zmeii să tem!”

Apoi să puse şi Florea-nfloritul şi mai trase un pui de somn, iar când să trezi a doua oară, să trezi şi Pipăruş Petru cu el deodată.

Când să văzură voinicii faţă-n faţă, nu să puteau mira destul unul de altul: unul mai voinic decât celălalt, care de care mai spătos şi mai frumos.

— Ce vânturi te-au adus pe-aici pe la mine, vere? zice Florea-nfloritul.

— Ara venit să te văd, că ţi-am auzit de nume şi nu m-am putut răbda să nu ne cunoaştem.

— Doară nu eşti tu Pipăruş Petru, de care şi zmeii tremură?

— Ba ai chiar ghicit; dar tu doară eşti Florea-

nfloritul?!

— Eu, da, că altul nici că are drept a şedea aici în ţara mea; mult mă mir de tine ce cap ai să vii aici?

— Eu am cap ca toate capurile, dar tu ce cap ai de mă întrebi atâta? De nu-ţi place că ţi-am călcat ţara, ia-te la păruială cu mine, hai la luptă dreaptă, luptă voinicească.

Şi să prinseră voinicii la luptă, şi să luptară o zi de vară, şi nu fu chip să se învingă, până mai căzură de pe picioare de obosiţi. Atunci, zise Pipăruş Petru:

— Hai, frate, să schimbăm lupta în paloşe.

Şi apucară voinicii paloşele, şi să vânzoliră, până ce în urmă, Florea-nfloritul ciungâri oleacă degetul mic al lui Pipăruş Petru. Atunci s-au lăsat de luptă şi s-au prins fraţi de cruce, jurâudurse pe vârf urile paloşelor că nu se vor mai lăsa unul de altul nici în bine, nici în rău. Şi ajuns-au şi în năcaz şi în bine, ca omul care trăieşte în astă săcreţă de lume, dar ei unul de altul nu s-au lăsat.

Umblând ei odată la vitejii, nimeresc la o casă în mijlocul codrului şi intrară înăuntru. Adică acolo era o fată Ig războiu, ţesea, dar fată frumoasă, era chiar Ileana Cosânzeana, din cosiţă ruja-i cântă, şi cum ţesea, de câte ori bătea cu brigla [6], totdeauna ieşeau câte două e & tane îmbrăcate şi-narmate. Mult să mirară voinicii noştri de această vedenie, dar Pipăruş Petru nu

6 Briglă — vatală.

mult stătu pe gânduri şi începu a să drăgosti cu fata, ştiţi dumneavoastră, a o prinde, a o gdgoli, mai a o săruta, cum fac tinerii.

Fata, nu-i vorbă, să ferea şi nici prea, ca toate fetele, tei să cam temea de tată-său; deci, le spuse:

— Dragii mei, băgaţi de seamă, că de vine tata, vă OBiqară.

— Şi cine-i tata dumitale? o întrebară voinicii.

— Tata e Ciută Nevăzută şi încă niciun om nu i-a ieşit în cale, pe care să nu-l omoare.

— Ei bine, dragă, dar ce năravare când vine acasă?

— Ei – răspunse fata – are năravcă, cum intră în casă, mai întâi să bagă după cuptor şi de-acolo ia o ulcică cu leacuri şi toată o bea, iar de leacurile acelea atâta să întăreşte, de-ar bate şi zece ca voi.

— Aşa? zice Pipăruş Petru – atunci a dă încoace leacurile să le bem noi.

Şi le dădu Ileana leacurile, iar voinicii le băură şi din ce erau tari, mai tari să făcură. Dar chiar atunci sosi şi

Ciută Nevăzută acasă şi s-a repezit după cuptor, la leacuri; dar acelea erau lecuite!

Văzându-se astfel înşelat, într-atâta s-a tulburat, de-i purta în palme ca pe nişte mere pe amândoi voinicii, şi, de n-ar fi apucat să bea ei leacurile, nu era bine de ei; dar aşa, îl apucară voinicii amândoi, apoi lasă că l-au omenit! Nici ferfeniţă nu s-a ales din el. Apoi Pipăruş Petru se

căsători cu Ileana Cosânzeana, şi să încărcară de averi şi plecară de-acolo. Dar, pe lângă toată prietenia ce era între Pipăruş Petru şi Florea-nf lori tul, acest din urmă nu să uita cu ochi buni la Pipăruş, văzându-l cu nevastă, iar el nu. Dar Pipăruş pricepu gândurile lui Florea-nfloritul, de aceea îi zise:

— Frate, să lăsăm nevasta acasă găzdoaie şi să mergem să-ţi aflăm şi ţie una.

— Bine-ar fi – zise Florea-nfloritul – dar oare, unde vom da de una?

— Nu fi îngrijorat, frate – zise Pipăruş – mergem în lumea noastră şi, de nu s-o fi măritat soru-mea, numai bună ar fi de tine.

— Apoi hai s-o vedem, zise Florea-nfloritul.

Şi lăsară pe Ileana Cosânzeana singură acasă şi ei să luară la drum, şi du-te, du-te, până ce ajunseră într-o pădure; niciunul nu mai fusese în pădurea aceea. Mergând ei prin pădure, văzură o casă.

— Hai să vedem cine e în casă, zise Pipăruş:

— Hai, dacă chiar vrei, zise Florea-nfloritul.

Şi intrară înăuntru. Acolo aflară numai o babă bătrână, stând cu picioarele la foc.

— Bună vremea, mătuşă.

iSă trăiţi cu bine, dragii mătuşii, haideţi, şedeţi oleacă şi vă hodiniţi, până vă aduce mătuşa ceva de mâncare, iată mă urc în pod să vă aduc slănină, dragii mătuşii.

Feciorii şezură pe-o laviţă, iar baba să urcă în pod, cu numele să le aducă slănină. Dar cum ieşi

baba din odaie, veni un şoarece la feciori şi le zise:

— Nu staţi, dragii mei, că nu-i dea sta: mergeţi că doară baba nu s-a dus în pod să vă aducă de mâncare, ci să-şi ascută dinţii, să vă poată mânca; că are în pod o piatră mare de moară de care-şi toceşte dinţii, n-o auziţi?

— Ei, şi cine-i baba asta?

— Hm – zise şoarecele – asta-i Muma Pădurii, a fost drăguţa lui Ciută Nevăzută şi, de când l-aţi omorât, tot descântă să-i cădeţi în brânci1; acuma, de nu fugiţi, nu mai scăpaţi din colţii ei.

— Dacă-i aşa, hai la drum, ziseră voinicii.

Şi se luară feciorii mei la drum, nu mergeau ci rumoiau[7] locul, de gândea-i că-i alungă cineva dindărăt, bag seamă şi ei, cu toate că erau viteji, ştiau de frică.

După ce-şi ascuţi baba dinţii să cobori jos şi intră în casă; dar feciorii, ca-n palmă. Şi să cătrăni şi să-nfioră, de gândeai că toată târă[8] să face. Atunci, dă cu ochii de şoarece.

— Aha! numai tu, mişelule, le-ai spus să se ducă.

— Numai eu, de nu te-ai supăra – răspunse şoarecele glumind, ian hai de mă prinde şi-ţi răzbună!

Şi să puse baba a fugi după şoarece; el să sui pe cuptor* ea îşi strică cuptorul; să sui pe un părete, ea îl strică şi păretele, el să sui pe alt părete, ea strică şi acel părete, şi tot aşa strică

7 Brîncă — mînă.

8* Tîră — bucată ruptă, fărîmă.

câte un părete, umblând după şoarece, până ce-şi strică toată casă, şi tot nu putu prinde şoarecele, că vedeţi dumneavoastră, şoarecele, şoarece şi pace, nu stă 3 ăl prindă chiar o babă, să fie aceea chiar Muma Pădurii.

Dar până umblă ea după şoarece, feciorii îşi păziră drumul şi, când plecă baba după ei, ei erau hăt departe. Se pune deci baba să fugă, du-te, du-te, până ce mai ajunse pe feciori. Atunci au ajuns ei la casa Marţolii V care era mătuşa lui Florea-nfloritul

— Bună vremea, mătuşă!

— Să trăiţi cu bine! Dar ce-i, nepoate, ce vânt te poartă pe la mine? Cine-i voinicul ăsta cu care vii?

— O, mătuşă – zise Florea-nfloritul – am plecat cu ortacul acesta, care să cheamă Pipăruş Petru, am pornit, să merg la soru-sa în peţite, dar ne urmăreşte Muma Pădurii, căci am omorât pe Ciută Nevăzută, pe ibovnicul ei, şi acum ne pare bine că am nimerit la dumneata, doară ne vei scăpa de colţii ei.

— Nu vă temeţi deloc, dragii mătuşii, haideţi numai în casă şi vă hodiniţi.

Şi teşi Marţolea afară să aştepte pe Muma Pădurii, şi cum ajunse aceasta, cum să încăieravă; apoi să fi văzut bău & e de babe; să încinse între ele o luptă, dar luptă ca de doi lupi turbaţi, iar nu ca de două babe de când bucii, şi să mâncară în dinţi, şi-şi smulseră părul; de gândeai că sunt două zmeoaice. Iar feciorii, când văzură că sunt mai

înfierbântate, de erau oarbe de mânie, porniră încetinel, iar după ce să depărtară, merseră mai tare, să nu le mai vază. Care a fost mai tare? Care pe care a învins? Nu pot să vă spun, că nu ştiu; ştiu însă că voinicii au mers aţă acasă la mama lui Pipăruş Petru. Şapte ani nu fusese Pipăruş Petru acasă, şapte ani nu-l văzură fraţii, şi sora, şi neamurile, şi sătenii, şi totuşi îl cunoscu care, cum îl văzu.

Florica, sora lui Pipăruş Petru, nu era încă măritată, să ţinuse de vorba ce i-o dăduse frate-său la plecare.

Şi era mândră Florica, mândră ca o şcânteuţă de câmp, şi cum o văzu Florea-nfloritul, zise către frate-său de cruce:

— Asta ţi-e sora, frate?

— Asta.

— Dacă ţi-e asta sora, şi dacă vrea eu chiar azi mă cunun cu ea.

Şi Florica a vrut, fraţii şi mă-sa încă n-au zis ba, apoi au tras o nuntă românească care-a ţinut două săptămâni, şi după ce s-a gătit nunta, şi-a luat Florea-nfloritul nevasta şi s-a cam mai dus cu ea şi cu Pipăruş Petru în ţara lui, unde aştepta Ileana Cosânzeana, nevasta lui Pipăruş.

Când s-au văzut aceste două cumnate laolaltă, mult s-au bucurat, iar bărbaţii lor să bucurară şi ei de bucuria lor, iar florile din câmpul înflorit să bucurau şi ele împreună cu cele două părechi vesele. Dar şi eu mă bucur că v-am putut spune povestea până-n capăt.

(Din volumul „Poveşti ardeleneşti” de Ioan Pop Reteganul)

POVEŞTI POPULARE DOBROGENE

(culese şi prelucrate de Adelina Păunovici)

Domniţa Trandafirilor

A FOST ODATĂ ca niciodată o prinţesă care se numea. Vândă. Şi era frumoasă ca un crin şi zveltă şi gingaşă, de rămâneai împietrit văzând-o. O iubeau cu toţii, dar mai cu seamă părinţii o aveau mai dragă ca lumina ochilor.

Prinţesei îi plăceau trandafirii. Şi iată că, într-o zi, pe când culegea trandafiri din grădina cea mare a palatului dobrogean, îşi aruncă din întâmplare ochii spre gardul ce împrejmuia curtea şi zări un flăcău atât de frumos, că nu-l mai putu uita. –

Acesta, pasămite, era Navon, fiul împăratului vecin, care, plecat la vânătoare, ajunsese tocmai prin acele locuri anume ca s-o vadă pe Vanda, că doar auzise şi el de frumuseţea şi gingăşia ei.

Şi, de cum o văzu, se îndrăgosti pe loc de ea şi râu mai gândea decât cum ar putea face s-o ştie soţia lui.

Într-una din zile, însă, când Vanda ieşise să se plimbe prin împrejurimi, într-o poiană cu mii de flori, de toate culorile, văzu deodată în mijlocul lacului o dihanie cu gura lată, care fu lângă ea într-o clipă. Prinţesa căzu leşinată de spaimă. Zmeul iute o ridică şi dispăru cu ea în undele lacului cu atâta repeziciune, că slugile care o-nsoţeau n-au apucat să spună o vorbă măcar.

Când s-au dezmeticit, au alergat să povestească împăratului ce se întâmplase.

Şi-a dat împăratul zvon că aceluia care-i va aduce fata îi va da împărăţia.

Iar Vanda, deşteptându-se, se văzu într-un palat mare şi luxos, ce se afla pe fundul lacului.

4 Cei doi zmei fraţi care stăpâneau palatul încercau de multă vreme s-o răpească pe prinţesă, dar abia acum izbutiseră.

În vremea asta Navon, auzind ce se petrecuse, se hotărî să plece numaidecât în căutarea prinţesei.

Merse el ce merse şi văzu deodată un şarpe uriaş ce aluneca de pe o stâncă. Lângă stâncă era aşezat un cioban care habar n-avea de pericolul ce-l pândea. Navon se repezi ca fulgerul şi reteză capul şarpelui cu paloşul. Drept mulţumire, ciobanul îi dărui un fluier fermecat, care avea puterea de a preface în pitic pe acela care ar fi suflat o dată în el. Apoi, dacă-l azvârleai în sus, te făceai din nou om, ca mai înainte.

Mai departe, trecând el pe lângă un râu, văzu o caracatiţă gata să înghită un peşte. Prinţul azvârli paloşul în ea şi-o omorî, iar peştişorul, mulţumindu-i, îl rugă să ia de la el doi solzişori, drept mulţămită.

— La nevoie, îi spuse el, uită-te doar la solzişori şi-atunci te vei putea preface în peşte.

Şi-aşa, tot mergând, ajunse la poiana cu flori multe şi minunate. Pe malul lacului găsi un trandafir pălit şi-şi aduse aminte că numai la

domniţa Vanda văzuse asemenea trandafiri minunaţi.

Tocmai se pregătea să intre în lac, când zări o albină ce se zbătea pe apă, gata gata să se înece. Navon o luă repede pe o frunză şi o salvă, iar ea, drept mulţumire, îi dădu o aripioară care avea puterea de a da chip de albină celui ce-ar fi sărutat-o o dată.

Na von privi un solzişor şi dintr-odată se făcu peşte, astfel că ajunse cu uşurinţă la palatul zmeilor. Aici, cercetă cu atenţie în toate părţile şi observă că în jurul palatului erau o mulţime de slujitori pitici. Atunci, amintindu-şi de cioban, prinţul suflă în fluier şi apăru şi el ca un pitic, amestecându-se printre ceilalţi, uşor.

Aşa a putut afla cine locuia la palat:

Când s-a înnoptat, s-a apropiat tiptil, s-a suit încetişor pe o scară şi a privit înăuntru. Şi ce să vadă? Vanda era acolo şi privea tristă în bezna de-afară. Văzându-l, prinţesa se sperie straşnic la început, dar el îi făcu semn să tacă şi-i spuse de ce venise.

Cum între timp Navon îşi reluase înfăţişarea lui obişnuită, aruncând fluierul în înaltul cerului, fata nu mai putea de bucurie.

». Sărutând aripioara ce-o avea Navon de la albina pe care o salvase, se prefăcură amândoi în albine şi putură ieşi din palat, fără ca nimeni să-i vadă. Când ajunseră la lac, prinţul dădu un solz domniţei şi unul îl opri pentru sine şi astfel, prefăcuţi în peşti, s-au înălţat spre faţa lacului. De

acolo, căpătând iarăşi înfăţişarea omenească, au pornit spre castelul în care locuiau părinţii îndureraţi ai Vandei.

În vremea asta, însă, piticii care aveau sarcina de-a o păzi pe Vanda, observându-i lipsa, îi anunţară pe zmei, care plecară îndată mare după fugari.

Navon îi întâmpină cu paloşul. Pe primul îl omorî dintr-o lovitură, cu celălalt trebui însă să se lupte îndelung; până când, într-un târziu, îşi azvârli paloşul în gura dihaniei şi-atunci un nor de sânge ţâşni, sleind puterile zmeului ucigaş.

În sfârşit, Domniţa şi prinţul Navon ajunseră fericiţi la castel.

Fără de margini fu bucuria împăratului când îşi văzu fiica şi, aşa cum promisese, o dădu pe Vanda de soţie fel ciorului de împărat care o salvase.

Nunta ţinu zile în şir…

Povestea Florii Soarelui

Este o poveste de demult, demult, de pe când trăiau pe pământ altfel de oameni, de pe vremea unui împărat vestit, dar cu nume uitat pe veci…

Şi avea împăratul acesta de toate: şi împărăţie, bogată şi noroade alese şi oaste voinică şi multă.

Dar un lucru tot îi lipsea; şi-l ustura în suflet, şi pe el, şi pe împărătească, că nu aveau copii. Şi cât nu s-au trudit, cât n-au dat şi n-au împrăştiat pe leacuri, fel de fel şi pe descântece. Începuseră să îmbătrânească de la o vreme, dar, nădejdea din

suflet tot n-o prăpădiseră de tot.

Şi se întâmplă astfel că tocmai spre bătrâneţe împărăteasa să nască o fetiţă frumoasă ca o floare, ca o picătură de rouă sau ca toate zorile dimineţii, ori mai bine spus ca un bob de piatră scumpă şi încă mai frumoasă;

Se minuna toată lumea de bucuria ce picase pe capul stăpânilor.

Şi aşa trecură anii, iar fetiţa împăratului deveni o fată mare şi mândră, fără seaman, prin ţinuturile nisipoase ale Dobrogei.

fără părinţii începură a se gândi să-i caute un bărbat pe potriva ei. Dar fecioara la una ca asta nu se gândea. În lume nu ieşea, de vorbă cu nimeni nu sta şi întotdeauna o vt deau cu chipul întunecat de grijă.

Ce ai, Domniţă? o întrebau toţi. Stai aşa, ca o floare pălită de soare la ce te tot gândeşti?

— Ei, departe mă gândesc.

*l y*Cât de departe, fată dragă?

a tăcea. Necaz mai mare ca acesta pe capul împăratului nu se putea afla în lumea asta. Murea şi se topea de mâhnire şi-şi frământa cugetul ca să afle pricinile întunecării ei.

Într-o bună zi împăratul îi grăi fetei:

— Fata tatii cea dragă! Tu ai crescut mărişoară şi fte-am gândit să-ţi aflăm soţior, după inima ta. Uite, zilele astea or să sosească peţitori şi la palatul nostru, tu uită-te numai la ei şi alege-l pe cel care-ţi va plăcea mai mult. O vorbă nu ţi-om spune împotrivă.

Fata a tăcut. Împăratul şi curtea aşteptau înfriguraţi.

Şi-au venit peţitorii cu mulţimea, însă fata cea frumoasă ca o zână rămase tot cu inima pustie, iar împăratul din gura ei vorbă hotărâtoare nu află.

Mai apoi, văzând că şaga se-ngroaşă şi socotind că poate fata lui de-asta nu-şi alege drag, a alergat cu ea şi pe la vrăjitoare, ca să-i facă „de ursită”. Şi-o sorociră babele cum s-au priceput ele mai bine, dar tot în van.

Într-o dimineaţă, când fata sta în cerdac şi privea cu tristeţe în zare, împăratul şi împărăteasa o întrebară din nou:

— Ce are fata noastră, la ce se gândeşte?

— Mă gândesc la nunta unei fete de-mpărat cu Soarele cerului, răspunse ea după destulă vreme.

— Şi crezi tu că-i cu putinţă una ca asta?

De, ştiu eu? N-am auzit să se fi-ntâmplat vreodată, dar eu am să mă duc să văd

— Cum să te duci?

— Am să mă duc cum oi putea:

Şi atât a fost: că ea porni către Soare să-l întrebe de vrea s-o ia de soţie, ori ba, că nu mai stă acasă nici în ruptul capului. S-au văitat rudele şi curtenii şi, mai mult: decât toţi, cu rugămintea plină de lacrimi, împăratul şi împărăteasa au îndemnat-o să stea locului, dar toate au rămas de-a surda.

Atunci, nădăjduind că tot or mai vedea-o vreodată, i-au pus mâinile pe frunte, au

blagoslovit-o şi i-au poftit cale uşoară către alesul Soare.

Şi fata s-a pornit către răsărit aşa, fără ajutorinţa nimănui. Şi-a mers, a mers cale lungă, fără capăt, ca şi nădejdea ei că, dacă nu azi, măcar poimâine, la anul, peste o sută de ani tot are să găsească Soarele lumii noastre spre a-l lua de bărbat.

Dar putea ea să ocolească de zece ori pământul, că tot degeaba-i era.

Într-un târziu, a ajuns în miezul unui codru întunecos ca noaptea. Şi era o tihnă într-însul, că s-auzea lătrând căţelul pământului.

S-a oprit lângă un copac şi privea în jur uluită, când auzi un ţipăt ce venea din vârful copacului. Începu să se suie ca să afle ce se-ntâmplă şi băgă de seamă că în vârful copacului era un cuib. Deodată se auzi un glas:

— Voinice, voinice, vino de mă apără, că mult bine ţi-om face!

Când ajunse sus, fata se uită în acel cuib şi, ce să vezi? un puişor golaş, gata să moară de frică.

— Da ce cauţi tu aicea singurel? îl întrebă fata:

— Eu sunt pui de balaur şi am mai mulţi fraţi, însă i-a furat împăratul vânturilor, iar pe mama a dus-o departe de aici. Stai colea şi mă păzeşte!

Fata nu mai zise nimic, stătu şi aşteptă.

Peste câtăva vreme, iacă un şarpe grozav că se zvârcoleşte în văzduh şi se lasă către cele două suflete.

— Cine-i acesta? întrebă fata pe puiul de balaur;

— E împăratul vânturilor!

— Împăratul vânturilor? Da cum se face că seamănă cu neamul vostru?

— Păi să-ţi spun: şi neamul lui, şi neamul nostru stăpânesc văzduhurile.

«— Dar tu din ce soi de lighioană te tragi?

— Mama mea-i stăpâna ceţurilor şi-a negurilor; ea – i mai mare peste nori!

— Am înţeles bine, puiule, de multă vreme vă duşmăniţi cu vântul!

— De când lumea şi pământul…

— Toate bune pân-aici, spuse fata de-mpărat, dar nu ştiu la ce-aş putea folosi eu între paloşele voastre.

— Ai să vezi, frumoaso! Vântu-i tare ştrengar! Când află o fată frumoasă, se duce mort după dânsa şi nu conteneşte din mers până n-o găseşte. Dacă o prinde, o apucă-n braţe, o sărută ş-apoi se-ntoarce de unde porneşte.

— Ei, dacă-i aşa, las1 pe mine!

Iaca şi vântul că vine aproape de fată. Şi cum o vede se sfârşeşte de dragul ei, amuţeşte.

„Taci, că-i bună şi asta!” îşi zise fata şi stătu aşa, fără o vorbă, până ce vântul mai prinse grai.

— Dă-te, soro, la o parte, să-l mănânc pe puiul ceţii şi-apoi să mergem amândoi în pustiuri, că tare eşti frumoasă!

— Ba, vântule, îi răspunse fata, nu l-ai mânca tu, că-s şi eu aici!

Mânia vântului se potoli şi plecă cu făgăduiala că, de va veni altă dată, fata să-i dea poate la ospăţ, pe puiul ceţii.

Iacă, după o vreme, că soseşte şi împărăteasa norilor şi-a ceţii ca să-şi vadă cuibul. Când află ce ajutor le dăduse fata, grăi:

— Nicio faptă fără plată. Cu ce-ai vrea să te mulţumesc, fată bună?

— Cu nimic alta decât să mă duci pe tărâmul Soarelui, răspunse domniţa.

— Eh, aş vrea să-ţi îndeplinesc voia, da' nu-mi stă-n putinţă. Şi-i explică apoi că împărăţia ei ţine numai deasupra vântului bun; mai jos nu poate veni, dar nici mai sus, din pricina vântului cel rău, care-i neam cu împăratul vântului şi o duşmăneşte ca şi acesta.

— Dacă-i aşa, am să mai aştept, hotărî fata.

— Să vii, rogu-te, peste un an!

— Am să vin, răspunse fiica împăratului, apoi plecă din nou.

La jumătate de an, iaca vântul că vine iar s-o îndemne la mers. Însă fata-i răspunse:

— Măi vântule, cum să merg eu după tine când nici nu te ştiu, nici nu mă ştii? Eu îţi spun că sunt fată de-mpărat. Mă crezi tu oare?

— Te cred, răspunse şturâuitaticul de vânt.

— Bine, poate să crezi, da' eu nu te-oi crede pe tine: Adă-ţi toate neamurile, să le văd, şi pe urmă ţi-oi da răspuns.

— Păi n-am alt neam pe lume decât puterea vântului cel rău. Vrei să-l vezi?

— Vreau.

Şi l-a chemat. Atunci fata îl rugă s-o lase pe împărăteasa negurilor s-o plimbe până la Soare. Atâţi

— O las, îi răspunse vântul cel rău, fiindcă-i căzuse şi lui dragă fata.

Fata s-a simţit deodată luată pe sus de-un nor şi dusă către împărăţia de lumină a Soarelui.

Îi trebuia o zi de drum până la palatul de cleştar, în care trăia alesul ei, Soarele.

Însă vânturile, văzându-se înşelate, trimiseră îndată veste mamei Soarelui că picior de pământeancă se află pe cuprinsul ei. Cum află, aceasta dădu zvon în împărăţie că cineva voia să fure inima băiatului ei, mereu umblător pev boltă.

*

Au căutat, au răscolit, au umblat, iar în urmă fata de-mpărat s-a văzut prinsă, legată şi dusă la scaunul de judecată al înălţimilor.

Niciuna, nici două, mama Soarelui o prefăcu într-un bob de sămânţă şi-o azvârli-n văzduh, iar vântul cel năbădăios o lăsă să lunece, în voie pe pământ, să crească şi să-nflorească, mai ales în ţinutul încins de Soare,* al Do-v brogei.

Floarea ei se-aseamănă la chip cu Soarele şi, din răsăritul pe zare al mândrului fecior şi până-n asfinţit, ea a fost menită să-l urmărească fără curmare, să-i plângă de dor, dar de atins să nu-l atingă niciodată.

Aşa nu se putu ca fata împăratului să-şi vadă soţul aproape, pe mândrul Soare.

Polidor

FOST ODATĂ – de mult, tare de mult, tocmai pe timpul zmeilor şi balaurilor – a fost o femeie văduvă şi săracă, vai, care, pe lângă toată sărăcia, mai avea şi doisprezece copii, toţi băieţi, unul după altul; cel mai mare de 13 ani, cel mai mic, abia de un anişor. După moartea bărbatului, numai ea ştia cum făcuse şi cât muncise ca să hrănească atâta liotă de copii, mai cu seamă că toţi erau mici şi nu-i prea puteau aduce ceva ajutor.

Cu chiu, cu vai îi crescu pe toţi de se făcură mari şi buni de muncă. Dar alta acum! în acei ani nu prea aveau ce munci, căci dăduse o foamete peste locurile lor, de nici oile nu mai aveau ce paşte pe câmp.

Văzând că nu-i chip de trăit, feciorii cei mari se sfătuiră între ei să plece în alte ţinuturi ca să găsească de lucru şi să agonisească astfel hrana pentru ei şi pentru mama lor. Dar se feriseră să-i sufle vreo vorbă despre palatul lor fratelui cel mai mic, Polidor, pe care voiau să-l lase cu bătrâna lor mamă, spre a-i fi acesteia de ajutor.

Astfel, într-o bună zi, îi împărtăşiră bătrânei hotărârea lor: ”.

— Dragă mamă, grăi cel mai mare dintre fraţi, după cum vezi, nu mai e chip de trăit p-aci cu sărăcia şi foametea care bântuie ţinutul nostru. De aceea ne-am hotărât să ne căutăm de lucru în altă parte. Vrem, dacă nu te supărăm, să plecăm chiar mâine dimineaţă.

— Cum se poate să mă părăsiţi? întrebă

femeia cu amărăciune. Ce mă fac eu singură, cu cine rămân aci? Cui mă lăsaţi?

— Mamă, nu te amărî atât, că doar nu te lăsăm singură! Polidor o să rămiie cu tine acasă!

— Păi cum nu?! Parcă cu rămân? răspunse acesta mânios. Merg şi eu cu voi, s-o ştiţi!

— Nu se poate. Tu trebuie să rămâi acasă, cu mama.

— Ba merg şi eu unde mergeţi voi!

— Ba ai să rămâi acasă!

— Ba nu!

— Ba da i

Şi ea să nu se ia după dânşii, îl duseră numaidecât de-l închiseră într-un coşar. După ce-şi luară merindele şi rămas bun de la mama lor, plecară însoţiţi de binecuvântarea bătrânei văduve.

Merseră ei ce merseră şi dădură de o pădure, unde se aşezară să mănânce ceva. După masă le era sete şi fratele cel mare zise către ceilalţi:

— Unde-i acum Polidor, să-l punem să ne scoată apă, că tare sprinten şi vrednic mai era.

— Iată-mă-s şi eu aici, fraţilor, zise Polidor arătându-se de după copacul unde se ascunsese. M-am luat şi eu după voi!

— Bine c-ai venit! Scoate mai repede niţică apă din fântână de colo că tare ne e sete!

Polidor scoase numaidecât apă şi le dădu de băut; îi deteră şi lui să mănânce, apoi se gătiră din nou de plecare. Pe Polidor însă îl legară de furca puţului, să nu se mai ia după ei. Se gândeau că va

trece poate cineva, şi-l va dezlega* apoi el se va întoarce acasă.

Într-adevăr, după ce plecară ei, nu trecu mult şi un pădurar care trecea pe-acolo îl dezlegă. Dar el, în loc să se întoarcă acasă, la maică-sa, porni din nou după fraţii săr luând şi găleţile puţului, pline cu apă.

Spre seară, fraţii ajunseră la o altă pădure. A'colo se opriră să se odihnească şi se puseră din nou să mănânce.

După ce mâncară bine li se făcu iar sete, însă în acea pădure nu era nicio fântână.

— Tiii! Unde-i Polidor?! zise unul dintre fraţi. L-am trimite să ne caute apă pe undeva, prin marginea istei păduri.

— Iată-mă-s şi eu, fraţilor, strigă Polidor, care tocmai auzise şi se ascunsese după un copac. V-am adus şi apă să beţi.

— Bravo! Dă-ne mai curând să bem. Să trăieşti, Polidor!

Şi fraţii băură, îi mai deteră şi lui să mănânce, apoi se grăbiră să plece, ca să ajungă la vreun sat, unde să poată

Snopfca. Începuse să se însereze şi nu voiau să-i prindă noaptea în pădure.

Pe Polidor, din nou îl luară şi-l legară de un pom, apoi fratele cel mare îi spuse:

— Mă, să ştii, când oi scăpa de-aici, să nu mai vii în urma noastră, să te întorci acasă, la mama, că de unde nu, să ştii că te arunc în vreo gârlă şi scap de tine. M-ai înţeles?

Polidor nu răspunse iar apoi, după ce fraţii lui se depărtară, făcu ce făcu şi scăpă din nou din acea legătură. Şi-n loc să urmeze sfatul fratelui şi să se întoarcă acasă, se puse să ocheasscă cel mai mare copac din pădure şi, niciuna, nici alta, împingând deodată cu putere, răsturnă goş –, gogeamite namila de pom la pământ.

Pasămite băiatul acesta avea o putere de uriaş, cât era el de tânăr şi de necopt.

După ce Văzu copacul răsturnat, îl ridică cu o mână, ca pe o pană, îl puse pe umăr şi porni la drum, urmându-i pe fraţii săi, aflaţi depărtişor.

Aceştia mergeau înainte; îi, apucase noaptea pe drum şi priveau în jur cam cu teamă când, deodată, uitându-se spre pădure, îngheţară de spaimă, căci vedeau ceva înfricoşător, ca un fel de balaur, pe care întunericul îl făcea şi mai mare şi care părea că vine într-un picior. Şi unde prinseră a tremura flăcăii noştri!

— Ei, fraţilor, bine că v-am ajuns, le strigă de departe închipuitul balaur, care nu era altul decât Polidor şi care, venind cu pomul în spinare, părea o arătare de pe alte tărâmuri.

— Polidor! E Polidor! strigară fraţii prinzând curaj.

«— Da, eu sunt şi vă aduc lemne să faceţi focul, că e cam frig şi întuneric pe-aici.

Toţi se uitară la el cu mirare amestecată cu un fel de teamă şi nu ştiau ce să creadă: era fratele lor, sau cine ştie mai cine…

— Hei, ce staţi aşa acum? Ori nu vă e frig

pesemne?!

— Ba cum nu? Dar cum putuşi să aduci copacul ăsta?

— Ei, asta-i treaba mea, nu vă priveşte pe voi. Ştiam că o să suferiţi de frig şi am venit după voi cu lemne de foc. Şi să ştiţi că, orice mi-aţi face, eu tot nu vă las şi mereu am să vă urmez, oricât aţi vrea să scăpaţi de mine. Ar fi mai bine să mă luaţi să merg cu voi, că poate o să vă fiu de folos. Poate o să mai aveţi trebuinţă de mine; după cum aţi avut şi până acum.

— Bine, zise fratele cel mare, fie după cum vrei tu de-acum.

Şi Polidor nu mai putea de bucurie văzând că fraţii lui se îndurară să-l ia cu dânşii.

A doua zi, când se sculară, soarele era de trei suliţe pe cer. Se pregătiră repede şi porniră la drum lung.

Nu merseră mult şi dădură de un râu mare şi lat şi ce să facă ei acum?

— Mai întâi, fraţilor, să ne scăldăm în apa acestui râu, ca să ne mai dezmorţim, apoi s-o luăm pe malul râului, că trebuie să dăm noi de vreun pod.

Aşa şi făcură: se puseră să se scalde, dar râul acela era hotarul moşiei unui zmeu mare şi puternic, care făcea multe rele şi blestemăţii oamenilor. Moşia zmeului era mare şi frumoasă; de cealaltă parte se mărginea tot cu un râu lat, ce-i servea de Hotar, astfel că se afla cuprinsă şi adăpostită între două ape.

Tocmai când flăcăii noştri ieşeau din apă şi se îmbrăcau, iată că din susul apei se zări o luntre mare venind la vale, iar în ea o arătare de bătrân. Cum ajunse în dreptul flăcăilor, trase luntrea aproape de mal şi strigă la ei cu un glas puternic şi tunător.

— Cine sunteţi voi, de-aţi îndrăznit să vă scăldaţi în apa tnea? Cu a cui voie aţi intrat în apă? Nu ştiaţi că aceste întinderi sunt ale mele, n-aţi auzit de zmeul Tună-Trăsnet? Staţi că vă învăţ eu minte!

La cuvintele zmeului, unii dintre cei doisprezece flăcăi prinseră a fugi, însă Polidor îi strigă îndărăt, după care se duse la ţărm şi grăi zmeului:

— Iartă-ne, zmeule mare, că noi nu suntem de pe-aici!

— Dar cine sunteţi voi?

— Suntem doisprezece fraţi şi am pornit să ne căutăm de lucru – în satul nostru nu mai avem ce mânca, de secetă mare!

— Care va să zică vă căutaţi stăpân…7

— Da, răspunseră fraţii într-o voce.

— Atunci alta e vorba. Uite ce, feţii mei: n-aţi vrea voi să veniţi la mine să-mi slujiţi? Să ştiţi că la mine o să trăiţi bine şi, afară de asta, eu am douăsprezece fete, pentru care pornisem să le caut doisprezece flăcăi harnici şi muncitori, ca să le mărit. Dacă vă prindeţi să intraţi la mine să munciţi un an, la sfârşitul anului eu vă dau la fiecare câte o fată de nevastă şi vă mai dau şi câte

un butoi cu galbeni ca zestre. Ei, ce ziceţi? Primiţi?

Primiţi, le şopti încet Polidor, fraţilor, dar pentru orice veţi face mă veţi întreba mai întâi pe mine.

— Primim, zmeule, zise, în sfârşit, fratele cel mare. X

— Atunci urcaţi aci în luntre, ca să vă duc la mine acasă. Casele mele sunt pe malul altui râu, la alt hotar al moşiei şi până acolo vom merge cu carele.

Flăcăii veniră la luntre, iar zmeul vâsli până la locul unde-şi lăsase carul; de-acolo, urcându-se, porniră spre palatele zmeului Tună-Trăsnet.

Seara târziu ajunseră la locuinţa zmeului. Aici li se dădu să mănânce bine, apoi zmeul le arătă odăile în care aveau să locuiască.

În dimineaţa următoare ieşiră cu toţii în curte, unde veni şi zmeul şi începu să împartă fiecăruia treburile pe care urma să le îndeplinească; care la grădină, care la cai, care la pescuit. Când veni rândul lui Polidor, acesta spuse:

— Mie nu-mi da nimic să lucrez; sunt ei vrednici să muncească şi pentru mine.

— Ce ziceţi, îi întrebă zmeul pe fraţii lui, voiţi să munciţi şi pentru el?

— Da, da, vrem, răspunseră cu toţii.

Şi mergeau bine lucrurile, căci fiecare îşi căuta de treaba lui, gândind la drumul de-ntors acasă.

Când se împlini anul, zmeul îi adună pe toţi în

jurul său şi le grăi: – Feţii mei, anul vostru de slujbă s-a împlinit azi. V-aţi purtat cinstit şi-o să mă port şi eu la fel. Iată, luaţi fiecare câte un butoi de galbeni.

După ce le dete banii, chemându-şi fetele, le lua de mână una câte una şi le dete fiecăruia dintre flăcăi, după vârstă.

h – Iată şi nevestele voastre cu care, acum, haideţi la cununie!

Şi se făcu nunta celor doisprezece flăcăi cu cele douăsprezece fete ale zmeului Tună-Trăsnet.

Dar seara, înainte ca mirii să se ducă în iatacul mireselor, zmeul îi chemă şi le spuse că obiceiul locului cerea ca însurăţeii, în seara de dupăntintă, trebuie să se culce îmbrăcaţi; prin urmare şi ei trebuiau să facă la fel.

Polidor, care era, după cum ştim, năzdrăvan, îi chemă deoparte pe fraţii săi şi le spuse cu grijă pentru sufletul lor:

— Băgaţi de seamă, astă-seară să vă rugaţi de nevestele voastre să-şi schimbe hainele cu ale voastre. Şi mai ales aveţi grijă să nu adormiţi în astă-seară. A

— Da’ de ce? întrebară fraţii curioşi foc.

— Faceţi cum vă spun, că e spre binele vostru. N-avem timp de vorbă prea multă acum.

Pasămite Polidor simţise planul zmeului, de a-i mânca pe flăcăi după ce vor adormi; şi ca să-i recunoască mai uşor, le ceruse să se culce îmbrăcaţi. Flăcăii făcură însă întocmai cum îi învăţase Polidor: se îmbrăcaseră cu hainele

nevestelor, iar acestea luaseră hainele bărbaţilor, neştiind de planul grozavului lor tată… *

Pe la miezul nopţii zmeul intră binişor în odaia în care dormea cel mai mare dintre fraţi cu nefasta lui. Bâjbâind în întuneric, ajunse la pat, pipăi şi când simţi căciula bărbătească, haţ! şi-l înghiţi, aşa, pe nemestecate. Apoi se duse la al doilea şi făcu la fel. Şi tot aşa la al treilea, la al patrulea… până la cel din urmă pat. Apoi se retrase, încredinţat că şi-a mâncat toţi ginerii»

Polidor nu-şi pierdu cumpătul. Cum văzu că ticălosul de zmeu s-a dus la culcare, ieşi din casă, îi adună pe fraţii săi şi, tiptil, tiptil, o luară la sănătoasa către râul cel mai apropiat. Ştiau că zmeul nu avea nicio putere dincolo de râurile care-i mărgineau moşia.

Când se trezi, zmeul se duse să-şi vadă fetele, dar mare-i fu groaza trecând prin toate odăile: nu găsi nici urmă de fetele şale mândre.

„Poate c-or fi ieşit să se plimbe”, îşi spuse el şi porni de-a dreptul spre râu.

Dar acolo rămase ca trăsnit văzându-i pe malul celălalt, pe flăcăii îmbrăcaţi cu straiele femeieşti, pregătiţi de plecare.

— Ah, Polidor! strigă el. Ce mai pui de lele mi-ai fost! Cum îmi mâncaşi tu cele douăsprezece fete ale mele!

— Ba fetele ţi le-ai mâncat singur, ca un căpcăun, iar eu nu sâni pui de lele, ci pui de voinic *1*

— Ei, poate-i mai veni tu pe-aici!

— Dacă oi avea treabă, oi veni, dacă nu, pace mie, pace şi ţie!

Şi flăcăii plecară râzând şi chiuind de bucurie că scăpaseră de o moarte atât de crâncenă.

Tot mergând ei, ajunseră într-un oraş mare, în care scaunul împărăţiei îl ţinea Verde-împârat. Acolo lumea se minuna văzându-i îmbrăcaţi femeieşte. Până la urmă au, fost duşi în faţa împăratului, căruia au trebuit să-i povestească păţania lor.

Împăratul, uimit de curajul şi deşteptăciunea lui Polidor, grăi către ei:

— Eu vă iau pe toţi doisprezece în serviciul meu. Numai să vă purtaţi cinstit, că bună răsplată vă voi da!

I se spuse fiecăruia ce slujbă avea de îndeplinit dar, şi de astă dată, când veni rândul lui Polidor, răspunse că el nu vrea să primească nicio slujbă, că fraţii lui sunt mai vârtoşi şi pot munci şi pentru el.

Şi iarăşi lucrurile mergeau bine, dar un fapt tulbură liniştea în împărăţie, dând mare bătaie de cap împăratului şi sfetnicilor să-i Zmeul, care se învecina cu împăratul Verde, trimitea în fiecare noapte doisprezece zmei – noii săi argaţi – care făceau o mulţime de blestemăţii, aducând mari pagube ţinutului.

Într-o noapte Polidor stătu la pândă lângă zidul pe unde urmau să sară zmeii şi, pe măsură ce aceştia săreau, le şi reteza capul cu paloşul. Astfel au fost omorâţi toţi cei doisprezece

răufăcători. Polidor le tăie limbile, le puse într-o basma şi se duse mulţumit să se culce.

În dimineaţa următoare un arap, trecând pe-acolo şi văzând zmeii morţi, îi ciopârţi, se umplu de sânge şi se duse astfel la împărat.

— Am omorât azi-noapte pe zmeii care vă făceau atâtea stricăciuni! spuse cu mândrie.

— Ce spui, măi?

— Poftim, de vrei să-i vezi, în fundul grădinii!

— Bine, hai să mergem!

La locul faptei se adunaseră toţi slujbaşii, printre care şi Polidor cu fraţii săi. Când văzu trupurile ciopârţite ale zmeilor, împăratul se minună de curajul slujitorului său.:

Aşa faptă, spuse el, nu trebuie să rămână nerăsplătită. De-acum înainte vei fi boier.

L-au dus atunci de l-au îmbrăcat în haine boiereşti.

Dar la scurtă vreme., arapul a început să se poarte urât cu slugile şi cel mai mult îl batjocorea pe Polidor.

Supărat, acesta le spuse într-o seară fraţilor să-i tot adevărul despre uciderea zmeilor ajunşi pe moşia împăratului lor. Atunci fraţii s-au dus la împărat să-i dezvăluie cum s-au petrecut în fapt lucrurile, rugându-l să-i facă dreptate lui Polidor.

Înşelătorul care se afla alături de împărat, le strigă mânios:

Minţiţi, ticăloşilor, eu i-am omorât pe zmei!

— Mâria-ta, zise, în sfârşit. Polidor, care tăcuse până atunci, pentru că dumnealui ne

batjocoreşte în faţa măriei-taie, n-am mai putut răbda. Trebuie să vă spun că eu i-am omorât pe cei doisprezece zmei. Am voit să tac, să-l las să trăiască boiereşte, dar văd că nu mai e chip de înţelegere cu el, s-a boierit rău.

— Să dovedească, strigă arapul.

— Da, tinere, zise şi împăratul, dovedeşte!

— Am să dovedesc, spuse Polidor. Să se caute capetele zmeilor ucişi să se vadă dacă au sau nu limbi în gură.

— Păi cum aşa? Se poate să nu aibă?

— Da, măria-ta! Eu, după ce i-am omorât pe zmei, le-am tăiat limbile şi le-am păstrat. Iată-le! şi Polidor scoase basmaua în care păstrase limbile zmeilor şi începu a le număra împăratului, uimit de adevărul rostit de Polidor.

Văzând una ca asta, slujitorul cel mincinos s-a speriat aşa tare, că a leşinat.

— Bine, boierule, cum ai îndrăznit să mă înşeli astfel? se ridică supărat împăratul. Curând să-l legaţi de coada calului şi să-l târâţi până-şi va găsi moartea, porunci mânios împăratul.

— Iartă-l, mănă-ta! se rugă Polidor. El nu ştia cine i-a omorât şi a crezut că n-o să se afle.

— De ce te rogi pentru el când ştii cât rău ţi-a făcut? Lasă-l să meargă la moarte, să-şi ia pedeapsa pentru minciună!

Şi mincinosul slujbaş fu numaidecât scos de la curtea împăratului, viu, datorită vorbelor iertătoare ale lui Polidor.

Iar Polidor a fost înălţat la rangul ce i

cuvenea şi, pe lângă dânsul şi cei unsprezece fraţi ai săi au avut unde munci.

Cu timpul, împăratul îl iubea tot mai mult pe Polidor.

Într-o zi, pe când erau cu toţii la masă, sfetnicii începură să laude caii împăratului ca fiind cei mai buni şi mai frumoşi. Atunci Polidor spuse:

— Măria-ta, eu ştiu un cal care face cât toţii caii împăratului la un loc.

— Cum se poate una ca asta? se miră împăratul.

— Da, măria-ta. Cât am fost în slujba zmeului, ştiţi bine că nu am primit să fac nicio slujbă. Am căutat însă să aflu cât mai multe despre secretele zmeului. Şi astfel am aflat atunci că zmeul are un cal care zboară prin văzduh, vorbeşte ca omul şi are şaua acoperită cu aur. Calul acesta stă închis într-un grajd de fier şi nimeni nu poate intra la el, în afară de zmeu.

— Păcat, zise împăratul. Aşa cal mai zic şi eu; dar ce folos, dacă-l are zmeul?

— Eu aş putea să-l fur şi să-l aduc aici, promise Polidor.

— Poţi face tu asta? întrebă împăratul.

— Da, măria-ta. Chiar mâine dimineaţă voi fi cu el aici.

— Dacă reuşeşti, te înalţ în rang, iar pe fraţii tăi îi fac boieri.

— O să reuşesc, măria-ta; c-aş vrea să-l mai văd o dată pe zmeu turbând.

Şi Polidor îşi luă rămas bun mai întâi de la

împărat, apoi de la fraţii săi, care-l rugau să nu se ducă – unde ştiau ce soartă îl aşteaptă. Dar el nu-i ascultă şi plecă voios.

Când ajunse la malul râului de graniţă, se dădu de trei ori peste cap şi se înălţă în chip de muscă. Apoi trecu pe moşia zmeului, intrând drept în grajdul cu pricina.

Când se întunecase de-a binelea şi zmeul se culcase, Polidor ieşi din ascunzătoare, se dădu de trei ori peste cap, redeveni pământean şi încalecă pe calul năzdrăvan.

Cum îl văzu, calul începu să strige:

— săi, stăpâne, că mă fură Polidor!

Şi cât ai clipi năzdrăvanul se făcu iar muscă şi se ascunse în fân.

Zmeul, cum îşi auzi calul strigând că-l fură Polidor, sări din pat şi veni repede în grajd. Dar, nevăzând pe nimeni, mormăi!

— Bre, bre, şi calul îl visează pe Polidor. Şi el s-a speriat de câte mi-a făcut blestematul ăla.

Şi se duse să se culce din nou!

Polidor îl lăsă pe zmeu să adoarmă şi iar se; făcu om. Galul, văzându-l, începu iar să strige:

— săi, stăpâne, că mă fură. Polidor!

Şi zmeul, cum auzi strigătul, verii iar în grajd. Rămase însă mirat să-l vadă iar aşa cum îl lăsase. Îşi spuse cu ciudă:

„Am să-l prind eu odată şi-odată pe acest iâlhar, de care şi calul meu e speriat”.

În sfârşit, spre ziuă, Polidor îşi încercă

norocul din nou. Dar de data aceasta la strigătul calului, zmeul nu se mai mişcă din pat ci, din contră, îi strigă mânios:

— Poate să te fure şi dracul, cal afurisit, că eu nu mai vin la tine a treia oară!

— Dacă-i aşa, zise atunci calul, numai tu eşti de mine, Polidoare! Haide, să fugim până nu se face ziuă!

Când se deşteptă, zmeul se duse în grajd. Calul, însă, nicăieri.

— Ah, Polidor, pui de lele ce eşti! Nu ţi-a fost de-ajuns că mi-ai mâncat cele douăsprezece fete, acum şi calul mi l-ai furat!

Dar Polidor era departe, pe malul celălalt al râului. Când îl văzu împăratul îl îmbrăţişă şi-l sărută cu bucurie. Apoi puse să-l îmbrace în haine scumpe, iar pe fraţii săi îi nunii sfetnici. Şi era mare veselie la curte, şi toţi erau fericiţi.

Trecuse cam o lună de la răpirea calului când, în no Polidor îşi aduse aminte că în curând avea să fie ziua de naştere a fetei împăratului.

— Măria-ta, i se adresă el împăratului, te rog ca de ziua Domniţei să-mi îngădui sări fac şi eu un dar.

U

— Şi ce dar ai vrea să-i faci? întrebă împăratul.

— Cât am stat la zmeu am aflat că are o trăsură de aur, toată înconjurată cu clopoţei de argint. Vreau să i-o aduc, dar pentru aceasta îmi trebuie trei butoaie cu şoareci şi o căruţă cu câlţi.

Împăratul, tare mirat, dădu ordine şi îndată i se aduseră toate cele cerute. Apoi Polidor îşi luă rămas bun de la împărat şi de la fraţii săi, care erau iar trişti, crezând că se duce la moarte sigură. Pasămite nici ei nu ştiau ce-i poate osul şi cât e de năzdrăvan.

Ajungând pe înnoptate la moşia zmeului, Polidor dete jos din căruţă butoaiele, din care ieşiră puzderie de şoareci, umplând pământul. Şi – minune – unul dintre şoareci grăi către Polidor:

— Ce porunceşti, stăpâne? k

— Vă poruncesc să vă duceţi numaidecât la casa zmeului, să găuriţi pământul din jurul magaziei unde este ascunsă trăsura de argint şi să-i faceţi loc, s-o pot scoate afară. Şi toate astea până la miezul nopţii într-o clipă toţi şoarecii fură la casa zmeului şi se puseră pe treabă.

Când scoaseră trăsura, Polidor înveli clopoţeii cu cârlţii pe care-i adusese, ca să nu facă nici cel mai mic zgomot, apoi o împinse până la pod, pe care-l trecu cu repeziciune, şi abia când se găsi pe pământul împăratului răsuflă adânc, uşurat de-a binelea.

Când se sculă, zmeul se sperie de ceea ce văzu în curte. Crezu mai întâi că o furtună i-a răscolit curtea dar, când observă că-i lipsea trăsura, alergă la pod şi numai ce-şi recunoscu pe malul celălalt frumoasa trăsură de aur, în care mai avu vreme să-l vadă şi pe Polidor şezând. Şi începu zmeul a plânge şi-a se bate cu pumnii în cap

blestemându-l şi ţipând. Dar Polidor se îndrepta vesel spre curţile împărăteşti care-l aşteptau.

Iar împăratul şi fiica sa îi ieşiră înainte cale de un ceas şi împreună cu o mulţime de oameni se minunau de frumuseţea trăsurii şi de clopoţeii de argint, care răsunau atât de tare, anunţându-l de la mare distanţă.

Împăratul îl îmbrăţişă şi apoi urcară toţi trei în trăsură. În drum spre palat, împăratul i se adresă deodată:

— Am văzut de mult că dumneata şi fiica mea vă cam uitaţi galeş unul la altul. Dacă-i aşa, mă bucur că fata mea a făcut o alegere bună; şi eu mă gândisem să te fac ginere şi moştenitor al meu.

Şi, într-adevăr, la scurt timp după aceea, Polidor s-a căsătorit cu Domniţa, iar petrecerea de nuntă a ţinut trei săptămâni încheiate…

Toate mergeau bine, dar împăratul băgase de seamă că Polidor era cam trist.

— Ce necaz îţi apasă sufletul de la o vreme, fiule? îl întrebă el într-o zi.

— Ce să am, tată? Mă gândesc cu durere la mama noastră, pe care am lăsat-o singură colo, în satul nostru îndepărtat.

— De ce n-o aduci aici?

— Aş aduce-o eu, cum nu, dar ca să ajung în sat, trebuie negreşit să trec iar pe pământul zmeului spurcat.

— Ai dreptate, nu există altă cale. Şi-atunci ce-i de făcut?

1Eu m-am tot gândit şi ştiu ce am de făcut,

dar mai întâi trebuie să am învoirea măriei-tale şi a iubitei mele soţii.

— Învoirea noastră o ai. Ce-ai de gând să faci, plecând?

— Vreau să-l fur şi pe zmeu, de data asta.

— Să-l furi pe zmeu? strigă împăratul uluit. Cum poţi să faci una ca asta?

— Încă nu ştiu cum, dar vreau să-l aduc viu. Şi apoi, dacă scăpăm de el, vom uni moşiile lui cu ale noastre şi atunci o voi putea aduce şi pe mama încoace, spre binele tuturor.

— Bine, copilul meu. Sper să reuşeşti.

— Îţi mulţumesc, măria-ta.

Îşi luă rămas bun de la soţie, de la împărat şi de la fraţii săi şi plecă, luând cu el doar o bardă şi nişte funii de tei.

Ajuns pe moşia zmeului, se dădu de trei ori peste cap şi luă înfăţişarea unui om tare bătrân. Alese apoi un copac şi începu să lovească cu barda în el, cu gând să-l taie.

Atunci zmeul, auzind zgomot, se duse grăbit să vadă despre ce-i vorba.

— Da ce faci acolo, unchiaşule? întrebă el când ajunse la locul cu pricina.

— Ce să fac! Iaca, mă căznesc să tai câţiva copaci.

— Şi ce vrei să faci cu ei?

— Ia, un butoi, ca să prind un afurisit de hoţ care ne face numai necazuri.

— Da’ cine-i ăla?

— Păi un ticălos, căruia-i zice Polidor.

— Polidor? răcni zmeul. Poţi să-l prinzi?

— Da, cu ajutorul unui butoi ţapăn şi mare. Dae He c6 întrebi? îl cunoşti cumva?

— Cum să nu-l cunosc? Mi-a făcut şi mie o groază de necazuri. Şi ce-ai de gând să faci cu el după ce l-om prinde? Ştii ce, să nu-l dai la gârlă, să mi-l aduci mie, că te-oi răsplăti bine.

— Dacă zici aşa, am să ţi-l aduc, jupâne!

— Şi pentru că eşti bătrân, lasă-mă să fac eu butoiul. Mata odihneşte-te îl îndemna zmeul, înviorându-se.

— Numai să-l faci ţapăn, adăugă moşul.

Când butoiul fu gata, moşul voi să se vâre în el, să vadă cât e de tare, dar zmeul se oferi:

— Ce să intri mata? Lasă că-l încerc eu, că sunt ceva mai tânăr, să-l văd cât ţine la rostogoliş.

Când zmeul fu înăuntru, Polidor puse repede capacul, bătu cercurile şi apoi întrebă:

— Ia încearcă, vezi e bun?

— E bun, cum să nu, de vreme ce nici eu nu pot ieşi.

— Sigur?

— Sigur! Da’ nu-mi deschizi acuma?

— Ce să-ţi mai deschid? Lasă, stai acolo, că-i destul de bine. N-ai înţeles că-s chiar Polidor?

— Polidor, blestematule!… strigă zmeul îngrozit.

— Stai liniştit, zmeule, că n-ai ce face. Am să te duc la împărat, la vecinul căruia i-ar făcut atâta rău.

— Ah, hoţomanule, m-ai mâncat fript i se

căină zmeul

Dar Polidor, care luase iar chipul lui obişnuit, nu-l mai asculta. Pornise, dând butoiul de-a rostogolul şi aşa ajunse la împărat şi la ai săi.

Împăratul, ca toţi ceilalţi, se minună şi se bucură că scăpase, în sfârşit, de afurisitul de zmeu, care-i necăjea de ani de zile.

— Ia să-l văd şi eu prin vrană!

— Nu, măria-ta, că te soarbe căpcăunul!

— Cum să mă soarbă? Ce, o să-neap eu pe vrana ăstui nimic de butoi?

Dar, până să-l oprească Poli dor, zmeul îl şi sorbi înăuntru şi cum îl sorbi, muriră amândoi, iar butoiul plesni şi se făcu ţăndări.

Nu mai era nimic de făcut pentru împărat. Cu durerea în suflet îl îngropară, cu toată cinstea cuvenită unui împărat.

La scurt timp după aceea, Polidor fu ales împărat, în locul socrului său, iar mama sa, pe care o adusese între timp, nu-şi credea ochilor, văzând atâta fericire.

Cu timpul, Polidor a avut o mulţime de copii, printre care şi un băiat la fel de năzdrăvan ca şi el.

Unul după altul, fraţii săi s-au însurat cu alte fete de împărat de prin împrejurimi.

Şi astfel au trăit fericiţi cu toţii, datorită fratelui lor mai mic, datorită isteţimii şi curajului lui de năzdrăvan;

BASME POPULARE TURCEŞTI

(repovestite de Agiebek Baubek)

Fluieraşul fermecat

POVESTEA NE SPUNE că în vremi foarte îndepărtate trăia un mare padişah. Acest padişah cică avea numai două fiice. Pe cea mare o chema Yaprak, iar pe cea mică Fidan. Dar iată că pe când ele erau încă la o vârstă foarte fragedă, mama lor se îmbolnăvi pe neaşteptate şi în scurt timp muri, lăsându-le orfane.

Marele padişah, care îşi iubea copiii mai mult decât lumina ochilor, mai mult decât soarele şi apa, mai mult decât aerul pe care-l respira, era foarte îngrijorat că Yaprak şi Fidan vor creşte, necunoscând dragostea maternă. Se hotărî, până la urmă, să aducă la palat o mamă vitregă, într-adevăr, noua mamă avea foarte multă grijă de fetiţe, le vorbea şi le mângâia, ca propria lor mamă.

Cu trecerea timpului, tele două prinţese crescură: Yaprak împlini opt ani, iar Fidan, şapte ani. Dar, din păcate, spre durerea tatălui lor, ele se urâţeau, pe zi ce trecea, de parcă fuseseră vrăjite de un duh rău. Că ar fi fost urâte la faţă, n-ar fi fost nimic, căci sunt destui oameni pe lume care nu sunt frumoşi, dar au caractere frumoase şi de aceea sunt îngăduiţi şi iubiţi de semenii lor, dar, vai, lucrurile nu stăteau deloc aşa în privinţa celor două fetiţe.

lor era pricinuită de această cupă de argint, care deşi era un obiect mai puţin preţios decât ceea ce primiseră ele, nu suportau s-o vadă la micuţa Dai.

Gingaşa Dai îşi lua, în fiecare zi, cupa de

argint şi se ducea să se joace pe malul lacului de lângă serai. De fiecare dată cele două surori mai mari o urmăreau în taină şi aşteptau cu nerăbdare clipa când Dai va scăpa din neatenţie cupa de argint, în lac.

Aşteptarea lor nu dură prea mult, căci Dai, într-una din zilele următoare, într-adevăr scăpă cupa de argint în apă, care se şi făcu nevăzută. Atunci ea se întinse s-o prindă, dar în clipa aceea îi alunecă piciorul şi cât ai clipi din ochi se pierdu în adâncurile întunecoase ale lacului.

În timp ce Yaprak şi Fidan, care fuseseră martore la această nenorocire, se întorceau liniştite la serai, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, valurile stârnite din căderea lui Dai în apă loveau parcă eu şi mai multă putere ţărmul şi-n locul unde valurile loveau mai cu furie ţărmul răsări, ca prin minune, o salcie plângătoare.

Dispariţia misterioasă a lui Dai i-a întristat nespus de mult pe părinţii ei. Aceştia nu puteau să-şi dea seama ce se putuse întâmpla cu fiica lor cea mică, întrucât surorile ei, care o văzuseră cum se înecase, continuau să tacă. Durerea bătrânului padişah creştea pe zi ce trecea – vărsa fără încetare lacrimi amare – nu mai mânca şi nu mai bea nimic. Curtenii vedeau cum bietul padişah se prăpădeşte văzând cu ochii, de supărarea mezinei.

Şi iată că într-o zi ciobanul seraiului îşi mână turma spre lac şi acolo se aşează chiar la umbra sălciei misterioase.

Tăie o creangă, meşterindu-şi din ea un fluier

cum un altul nu-i şi apoi începu să cânte la el.

Dar minune! Acesta nu era ca alte fluiere: cânta nespus de frumos, sunetele duioase se auzeau până hăt departe şi ceea ce era cu totul neobişnuit şi minunat era că acest fluier parcă avea grai omenesc… Cu cât ciobanul nostru cânta la acest fluier, cu atât se convingea, mai mult că acesta nu-i unul obişnuit, de parcă ar fi tăinuit cu cineva.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! cânta fluieraşul duios.

Ciobanul, care cunoştea nenorocirea ce se abătuse pe capul padişahului, se gândi să meargă imediat la serai. Se întâmplă ca padişahul să se afle în grădina seraiului, când ciobanul se apropie de serai, cântând fără încetare din fluieraş. Atunci padişahul auzi sunetele neobişnuite ale fluieraşului şi porunci ca ciobanul să fie adus imediat la el. Luă fluierul din mâna ciobanului şi începu să cânte din fluieraşul acesta de-a dreptul fermecat.

— Duuu, duuu, eu sunt micuţa Dai! Duuu, duuu eu sunt micuţa Dai! cântă din nou fluieraşul, parcă şi mai trist.

Padişahul recunoscu imediat vocea mezinei şi de atâta bucurie şi emoţie scăpă jos fluieraşul din mână, care se rupse în două. Exact în locul unde căzuse fluieraşul se întrupă Dai în carne şi oase!

Padişahul; care se trezi aşa, pe neaşteptate, faţă-n faţă cu fiica cea mică, nici nu mai ştiu ce să facă de fericire. O îmbrăţişă, îi sărută mâinile,

fruntea, ochii. Atunci Dai povesti padişahului păţania ei aşa cum se întâmplase la marginea lacului.

După ce isprăviră cu povestirile, cu lacrimile şi cu râsetele, padişahul se gândi şi înţelese că cele două surori nu-şi salvaseră înadins surioara de la înec, stăpânite numai şi numai de invidia care le întunecase mintea.

— Cum de nu v-a fost milă de surioara voastră, copile rele ce sunteţi lstrigă padişahul la Yaprak şi Fidan, azvârlindu-le bucăţile fluierului în faţă.

Să vezi şi să nu crezi ochilor! Pe loc ele se urâţiră atât de mult, încât nici nu puteai să le priveşti, fără să tresari. Tot fără să vrei îţi întorceai capul în altă parte.

Văzându-se atât de urâte, atât de schimonosite, ele au fost nevoite să părăsească seraiul, casa părintească şi să plece în lumea largă.

Şi astfel, cele două fiice ale padişahului, care s-au gândit să facă numai râu, pierzând-o până şi pe surioara Iov, şi-au primit pedeapsa binemeritată pentru faptele lor urâte.

Ahmed leneşul

ÎN LUME SUNT destui oameni leneşi, dar niciunul dintre ei nu seamănă cu Ahmed din povestea noastră. Ahmed era cel mai leneş om din lume, nimeni nu putea să-l întreacă în lene. Unde se aşeza, acolo rămânea nemişcat ore în şir şi nu avea niciodată chef de ceva. Avea doar *o* mamă,

tatăl şi fraţii îi muriseră mai demult. Sărmana mamă îi făcea toate poftele şi mofturile şi tot ea avea grijă de el, nu cumva să păţească ceva. Ahmed Leneşul zi şi noapte moţăia lângă sobă. Dacă dorea să iasă afară, sau să meargă dintr-o cameră în alta începea să-şi legene corpul într-o parte şi în alta, aşteptându-şi ajutorul. Atunci mama lui se apropia imediat de el ş.i-l întreba ce anume doreşte. Lui Ahmed îi era lene şi să răspundă, continuând să se legene fără încetare. Atunci buna sa mamă trebuia să ghicească ce anume doreşte fiul ei şi asta nu era un lucru chiar atât de Uşor. Mama îi punea întrebare după întrebare, până când Ahmed leneşul, printr-un „da” abia auzit, putea să-i ghicească gândul. Numai după un chinuitor joc de-a ghicitul ei înceta de a se mai legăna şi tângui, de-a răspunde în silă printr-un da sau nu la multele întrebări ale mamei.

Sărmana mamă îşi hrănea fiul cu lingura, iar când i se năzărea să se plimbe, tot ea, biata de ea, îl lua în spinare şi-l ducea acolo unde dorea el.

Poate că şi până astăzi lucrurile ar fi continuat să rămână aşa, dar întotdeauna se întâmplă ceva la care nici nu te aştepţi.

Padişahul ţării în care trăia şi Ahmed Leneşul avea trei fiice. Mai avea acest padişah şi un fiu, dar pe acesta demult nu-l mai văzuse nimeni. Unii credeau că rătăceşte prin ţinuturi străine, iar alţii presupuneau că şi-a pierdut minţile şi de aceea padişahul nu vrea să-l mai scoată în lume.

Dar iată că timpul trecu şi fiicele padişahului

ajunseră la vârsta măritişului. Ba chiar mulţi erau de părere că fiica cea mare începuse să-şi piardă frăgezimea şi vioiciunea tinereţii. Dar nimeni nu îndrăznea să spună asta cu voce tare, căci toţi supuşii se temeau grozav de mult de atotputernicul lor padişah.

Într-o bună zi, padişahul se hotărî brusc să-şi mărite toate fiicele deodată. Fără să-şi întrebe fiicele ce fel de soţi îşi doresc, porunci doar să aducă fiecare elte un pepene. Cum va fi pepenele la tăiere, aşa va fi şi soţul ales.

Fiica cea mare, tot căutând şi alegând şi alegând aduse un pepene care se dovedi răscopt. Cea mijlocie, care era în floarea tinereţii, aduse un pepene bine copt. Mezina însă aduse un pepene crud, crud de-a binelea.

Văzând pepenele adus de către fiica cea mare, padişahul hotărî s-o mărite cu fiul marelui vizir, care era un tânăr înţelept, harnic şi deosebit de arătos. Pe cea mijlocie o mărită cu fiul altui vizir, care era un voinic viteaz, încercat în atâtea războaie pentru apărarea graniţelor împărăţiei.

Când padişahul tăie pepenele adus de fiica cea mică, nu-i veni să creadă ochilor. Pepenele era atât de crud, încât nici nu făcuse sâmburi. Tatăl ştia că această fiică a lui nu putea să se înşele în alegerea ei, pentru că era şi în – ţeleaptă – cea mai înţeleaptă dintre fiicele lui şi niciodată nu săvârşise vreo faptă necugetată, dar de ce, totuşi, alesese ea un pepene crud? Poate doar ca să-l înfrunte pe padişah?

Atunci padişahul se înfurie atât de tare, încât se gândi chiar s-o pedepsească, dând-o pe mâna călăului. Renunţă însă la această cumplită intenţie, jurându-se, în schimb, să o mărite cu cel mai prăpădit om din toată împărăţia sa.

Trimise dar crainici în toate colţurile întinsei sale împărăţii şi porunci să caute pe cel mai leneş, pe cel mai netot şi cel mai nătâng om ce a trăit vreodată şi să-l aducă la palat.

Aflând această veste de necrezut, toţi leneşii vicleni se bucurară nespus de mult. Toţi nutreau speranţa să devină ginerele padişahului. Îşi îmbrăcară hainele cele mai frumoase şi rând pe rând se înfăţişară în faţa suveranului, întrecându-se în a se preface că sunt cei mai leneşi şi cei mai neîiidemânateci oameni din toată împărăţia. Unii din i tre' aceştia se prefăceau cu atâta măiestrie, încât slujitorii padişahului erau gata gata să fie păcăliţi. Numai că ieşind pe poarta palatului, toţi aceşti şarlatani îşi închipuiau că l-au şi dus de nas pe padişah, uitând de măsurile de precauţie. Ei încetau de a se mai preface imediat ce păşeau pe poartă, rămânând aşa cum erau ei în realitate. Niciunul dintre ei nu-şi putea imagina că padişahul era mult mai inteligent decât ei şi că îi urmărea şi după ce părăseau palatul. Aşa se face că mezina nu căzu pe mâna nici unui şarlatan, Toţi aceşti prefăcuţi au fost prinşi unul câte unul şi biciuiţi fără nicio milă.

Între timp crainicii continuau să caute pe ginerele dorit de padişah, cutreierând cele mai

îndepărtate cătune. Glasul lor ajunse până la urechile lui Ahmed Leneşul, care, simţindu-se foarte ostenit, începu să se legene iar, aşa cum îi era obiceiul.

— Mamă, mamă! zise el într-un târziu cu o voce stinsă. Astupă-mi urechile, aud nişte glasuri care mă supără cumplit!

De data aceasta pentru prima oară – mama refxiză să-i facă pe plac rugându-l să ciulească bine urechile la ceea ce anunţau crainicii padişahului.

— Ah, fiule, fiule! se rugă ea. Te implor, du-te şi tu de te înfăţişează în faţa padişahului nostru. Poate că tu eşti omul căutat de el. Odată şi odată reu tot voi muri şi atunci cine va mai avea grijă de tine? Fie ca Allah să te ajute şi să te însori cu fiica padişahului! Atunci vei trăi fără griji, până la sfârşitul vieţii!

Aşa îl rugă sărmana mamă pe fiul ei, dar cine s-o asculte!? Când văzu că Ahmed Leneşul nu are de gând să-i dea ascultare, îl săltă cu forţa în spinare şi-l duse la palat, lăsându-l să cadă precum un sac, în faţa temutului padişah. El se miră tare mult de această privelişte. Cum de o mamă putea să care în spinare ditamai flăcăul!?

La început padişahul se gândi că şi acesta vrea să-l păcălească, de aceea porni să-l descoase pe Ahmed Leneşul, care părea că nici nu-l ascultă.

— Mamă, ce spune acest om? Nu pot să înţeleg vorbele lui atât de lungi. Ştii doar că eu obosesc repede; spune-i te rog să tacă odată din

gură i se milogi el.

În acele clipe Ahmed Leneşul arăta atât de somnoros şi atât de abătut, încât această stare a lui îl supără nespus de mult pe padişah, care porunci:

— Ieşi afară! Daţi-l afară! strigă „pierzându-şi stăpânirea de sine.

Padişahul tuna şi fulgera, ameninţându-l că-l striveşte în picioare, dacă nu iese mai iute, dar Ahmed Leneşul nici nu se urni din loc. Se uita năuc, cu ochi rugători la

ŞI

maică-sa, vrând să-i.spună parcă maică-sii să-l scoată cât mai repede de-acolo.

— Ieşi, ieşi afară, arătare ce eşti! strigă padişahul încă o dată.

Biata mamă îl luă din nou în circă şi încovoiată sub greutatea unui fiu atât de leneş, plecă din palat. Padişahul, care se mai domolise niţel, îi urmări îndelung cu privirea. Sărmana femeie de-abia îşi târa picioarele. Trecătorii îi urmăreau foarte miraţi, dar lui Ahmed Leneşul nici că-i păsa ce se întâmplă în jur.

Atunci padişahul înţelese că omul căutat de el se afla aici aproape. Mai înţelese că nicăieri în lume n-ar putea găsi un mai mare leneş decât acest tânăr în floarea vieţii. Porunci pe loc să se înceapă pregătirile de nuntă. Se făcură trei nunţi deodată şi patruzeci de zile şi patruzeci de nopţi se mâncă şi se bău pe săturate şi se petrecu în mare veselie.

Imediat după nuntă fiica cea mică a padişahului se mută în casa lui Ahmed Leneşul şi aduse cu sine o zestre bogată, care cu greu încăpu în casa soţului ei leneş.

Ahmed stătea nemişcat lângă cuptor şi o privea buimac pe această fiică de padişah, care acum era soţia lui.

În acest timp fata tăcea; nu părea disperată, ba din contră părea că îşi dă foarte bine seama cu cine o măritase tatăl ei, la mânie.

Ahmed Leneşul se însurase cu fiica unui mare padişah, devenind curând un ginere invidiat de foarte multă lume, dar viaţa lui nu suferise nici cea mai mică schimbare. De-acuma, când avea nevoie de ceva, începea să se legene, şi se legăna până când maică-sa, după obicei, alerga la el şi afla ce mai doreşte. Tot ea, maică-sa, continua să-l răsfeţe ca pe un copil mic, făcându-i toate capriciile, în timp ce fiica padişahului, soţia lui, stătea deoparte şi-l privea, de-abia stăpânindu-şi mânia. Până într-o zi când Ahmed Leneşul întrecu orice măsură.

— Vrei cumva să mergi afară? îl întrebă maică-sa, când el începu să se legene din nou.

— Da, răspunse el cu o voce abia auzită.

Atunci fiica padişahului se sculă repede şi, cu un zâmbet rece pe buze, tăie calea mamei-soacre.

— Nu te osteni, mamă, zise ea. În calitate de soţie, eu trebuie să am grijă de acum încolo de soţul meu; lasă-mă pe mine să-l duc afară!

— Vai, fata mea, să nu faci asta, se rugă

mama-şoacră, tulburându-se foarte tare. Tu eşti fiică de padişah, tu eşti gingaşă, nu se cade ca tu să-l care în spinare, te rog lasă-mă tot pe mine.

Dar nora nu renunţă la intenţia ei sub niciun chip.

— El este soţul meu şi de aceea, de acum încolo, eu trebuie să am grijă de el, zise ea cu hotărâre şi cu mişcări energice îl luă pe Ahmed Leneşul în spinare şi-l duse în bucătărie. Mai întâi închise uşa şi apoi îl trânti atât de puternic de podea, încât Ahmed începu să urle şi să plângă de durere. Fiica padişahului nu-i dădu nicio atenţie. Se duse repede la cuptor, luă vătraiul şi începu să-l lovească unde-l nimerea.

Să vezi şi să nu crezi ochilor că şi-n această situaţie lui Ahmed îi era lene să se mişte, să se apere cât de cât!

Dar nici aşa, culcat sub loviturile nemiloase ale vătraiului, nu putea să rămână prea mult timp. Îşi adună atunci toate puterile şi reuşi singur să se scoale în picioare. Se repezi la uşă, dar uşa era încuiată. Lovea atât de tare şi cu atâta disperare în uşă, încât era gata s-o spargă, dar tot nu reuşi ş-o deschidă. Atunci se repezi la fereastră. O deschise şi fără să mai stea pe gânduri, sări în grădină. Căzu pe spate şi rămase aşa întins, fără răsuflare, de parcă amuţise pentru totdeauna. Stătu el cât mai stătu aşa întins, apoi îşi mai reveni puţin. Când îşi ridică puţin capul, o zări pe soţia lui ştând la fereastră şi ameninţându-l cu vătraiul.

„– E de-ajuns cât ai lenevit până acuma! strigă ea. Să nu te mai văd în faţa ochilor, pleacă de aici, du-te de munceşte şi fii om! Şi nu uita, cât timp nu te îndrepţi, n-ai ce căuta în casa asta i

Spunând acestea, fiica, padişahului se retrase închizând fereastra.

Mama lui Ahmed Leneşul auzise loviturile şi apoi gemetele fiului ei, dar de frica nurorii nu îndrăznise să încerce să ia apărarea fiului ei. Fiica padişahului se întoarse lângă soacră, prefăcându-se că nu ştie ce-i cu Ahmed. Prinse apoi să deretice prin casă şi să cânte de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

Ahmed Leneşul se văită cât se mai văită şi apoi aţipi pe nesimţite. Când se trezi din somn simţi durerea în tot corpul şi foamea în stomac. Unde să meargă, încotro s-o apuce? Ocoli de câteva ori casa dar, vai, îi, era frică să intre înăuntru. Nici maică-sa nu îndrăznea să iasă afară şi să-i aducă ceva de-ale gurii.

Abia atunci Ahmed Leneşul înţelese că singur trebuie să-şi procure hrana. Pentru prima oară în viaţa lui porni spre bazar şi făcu ceea ce nu făcuse niciodată până atunci: începu să muncească.

În ziua aceea lucră el ca hamal, până seara târziu şi câştigă cinei kuruşi. De un kuruş îşi cumpără pâine şi brânză – cu care îşi potoli foamea – iar restul de patru kuruşi îi puse în buzunar şi porni spre casă. Sună la uşă…Veni maică-sa să-i deschidă.

— Cine-i acolo? întrebă ea.

— Sunt eu, mamă! răspunse Ahmed Leneşul. Sunt eu, Ahmed!

Mama îi deschise imediat uşa;

— Ahmed, fiule! Intră, dragul mamii, intră! Intră în casa ta! se bucură ea, văzându-l.

Dar Ahmed Leneşul parcă nici nu auzea ce-i spunea maică-sa.

Hanâm e acasă? întrebă el.

— E acasă.

— Mai ţine în mână vătraiul?

— Îl mai ţine, dragule!

Când auzi că nevastă-sa mai ţine în mină vătraiul, se cutremură şi dând mamei cei patru kuruşi, spuse în grabă.

— Te rog, mama, dă-i banii aceştia lui Hanâm şi spune-i că mă întorc mâine!

Zicând acestea el se întoarse şi plecă fără să ţină seama de rugăminţile mamei de a rămâne. Îndurerata mamă nu putea să nu observe iuţeala paşilor lui, şi chiar o teamă în mişcările sale, depărtându-se. Cât de mult se schimbase! Sărmana mamă nici nu-şi putea lui ochii de la el! apoi se duse la noră-sa şi-i înmână banii lăsaţi de Ahmed.

— Ahmed m-a rugat să-ţi dau aceşti bani, zise ea, cu durere.

Fiica padişahului privi îndelung la cei patru kuruşi, apoi îi puse într-o casetă frumoasă.

„Ia să te vedem, Ahmed! Arată-ne ce poţi, dragule!” zisa fiica padişahului, strângând caseta la piept, cu duioşie.

Dacă ar fi văzut-o cineva în acele momente, s-ar fi gândit, negreşit, că ea iubeşte mai mult banii, decât pe Ahmed Leneşul.

Seara următoare el se întoarse din nou acasă. Toată ziua muncise pe lângă un spoitor, ajutându-l în munca sa. Câştigase unsprezece kuruşi. Cu un kuruş mâncase pe săturate, iar restul de zece kuruşi îi aducea acum acasă. Şi de data aceasta tot maică-sa veni să-i deschidă uşa, îmbiindu-l să intre.

— Hanâm e acasă? întrebă el ca şi în ziua trecută.

— E acasă, răspunse maică-sa.

— Mai ţine în mână vătraiul?

— Mai ţine…

— RAtunci dă-i, te rog, aceşti zece kuruşi şi spune-i că mă întorc mâine seară.

Zicând acestea se răsuci în loc şi plecă fără să mai întoarcă o dată capul. Maică-sa, nici de data aceasta, nu reuşi să-l înduplece; el tot plecă de-acasă.

Ce putea să facă sărmana mamă în faţa unei asemenea situaţii? Se duse la noră-sa şi-i întinse banii lăsaţi de soţul ei.

— Ah, Ahmed, Ahmed! suspină fiica padişahului în timp ce aşeza banii în caseta frumoasă.

Dacă ar fi auzit-o careva pronunţând numele soţului ei, ar fi crezut că este tare îndrăgostită de el.

Aşa treceau zilele şi lunile. În fiecare seară

Ahmed se întorcea acasă, suna şi la vederea mamei punea aceleaşi întrebări. Auzind de la ea că Hanâm încă nu lăsase vătraiul din mână, pleca. Ajunsese să câştige pe zi douăzeci de kuruşi, muncind în fel de fel de locuri.

Într-o bună zi Ahmed se întoarse mai devreme acasă, înainte de apusul soarelui. După ce lăsă banii câştigaţi pe ziua aceea, îi spuse mamei că a doua zi el pleacă, cu caravana, într-o lungă călătorie, peste ţări şi mări. Ahmed Leneşul sărută mâna mamei, o rugă să transmită soţiei urările lui de bine, după care se răsuci în loc şi se îndepărtă fără să-şi mai întoarcă măcar o dată capul.

Zburau zilele, zburau şi lunile, dar veşti de la Ahmed Leneşul nu veneau. Începuseră să circule fel de fel de zvonuri: ba că a murit, ba că a căzut prizonier în cine ştie ce ţară îndepărtată. Nimeni nu mai spera în întoarcerea lui. Doar soţia lui nu încetă o clipă să-l aştepte. În fiecare seară, la aceeaşi oră, îl aştepta, cu toate că mulţi o sfătuiau să nu-l mai aştepte. Seară de seară, la aceeaşi ora, lua în mână caseta, o strângea la piept şi spunea:

„Ah, Ahmed, Ahmed! întoarce-te la mine! Te aştept zi şi noapte, dragul meu! Cel puţin trimite-mi o cât de mică veste despre tine!”

Şi Ahmed Leneşul fără încetare se gândea la soţie şi la mamă. Maică-sa îl crescuse leneş, iar soţia îl bătuse cu vătraiul, dar tot le iubea din adâncul sufletului său. Dorea nespus de mult să le trimită veşti, dar nu avea cum. Se afla departe de

oameni, se afla în mijlocul deşertului neîndurător cu caravana. Nu oricine se încumetă să ajungă acolo, căci nicăieri nu găseşti un strop de apă sau o Umbră de copac. Doar norii răzleţi mai aruncă uneori câte o umbră peste întinderea nisipului încins la culme, dar nici aceştia nu reuşesc să aducă răcoarea atât de mult dorită. Spre ghinionul lor, li se isprăvise şi apa. Oamenii şi cămilele începură să moară pe capete.

Tocmai atunci când disperarea lor era mai mare, dădură peste o fântână părăsită. De bucurie oamenii îşi pierdură şi graiul.

Dar, vai, bucuria lor nu a fost de lungă durată, căci fântâna era prea adâncă şi nici nu se vedea dacă are apă sau nu. Aruncară în ea un pietroi şi într-un târziu auziră dinăuntru un zgomot slab. Atunci speranţa de salvare se reîntoarse în sufletele oamenilor. Ei au făcut imediat rost de o funie groasă, pe care o legară de mijlocul unuia dintre ei şi-l coborâră în fântână.

— Ard! Ard! Ajutor! Scoateţi-mă, mor! începu să strige acesta înspăimântat.

Oamenii îl traseră afară iute şi omul căzu cu faţa la pământ, ca secerat de moarte.

— Măi mult s-a speriat, ce altceva putea să se întâmple acolo? îşi dădeau cu părerea ceilalţi.

În această situaţie, altcineva se oferi să fie – coborât în fântână. Dar şi acesta, nu peste mult timp, începu să strige, ca din gură de şarpe, să-l tragă sus. De cum îl scoaseră afară, căzu şi el ca secerat de moarte.

— Când oamenii văzură că li se năruie şi această ultimă, speranţa de salvare, se pregătiră să-şi dea obştescul sfârşit, rugându-se de Allah. Doar Ahmed Leneşul nu-şi pierdu speranţa de salvare.

— Coborâţi-mă pe mine i se adresă el tovarăşilor de „drum, legându-şi funia de brâu. Am o singură rugăminte: în orice condiţii, chiar atunci când voi striga să mă trageţi sus, voi continuaţi să mă coborâţi.

Aşa şi făcură, dar Ahmed Leneşul n-a strigat şi nici n-a cerut ajutor.

Tare mult se minună el când ajunse pe fundul acelei fântâni: în faţa lui se întindea o imensă, nesfârşită grădină de rodii. Chiar în mijlocul ei era un splendid havuz. La marginea acestui havuz stătea gânditoare o prea-frumoasă fată. Ea nu simţi prezenţa lui Ahmed Leneşul în preajma ei şi nici el nu vru, pentru orice eventualitate, s-o trezească din visare, căci salvarea tovarăşilor să-i depindea numai şi numai de iscusinţa lui.

Dezlegă repede frânghia de la brâu, umplu o găleată cu apă şi dădu semnalul s-o tragă sus. Apoi, umplu o a doua găleată şi la acelaşi semnal al lui o traseră şi pe aceasta sus. Aşa procedă el până când tovarăşii lui de sus şi cămilele lor îşi astâmpărară setea.

Tocmai atunci fata îşi ridică capul şi-l văzu pe Ahmed Leneşul, care se pregătea să fie tras în sus. La început ea nu putu să scoată o vorbă de uimită

ce era, dar nici uimirea lui Ahmed Leneşul nu era mai mică, pentru că această prea-frumoasă fată semăna, nespus de mult cu soţia lui.

— Cine eşti tu, omule?! Cum ai reuşit să ajungi aici? reuşi să spună, în cele din urmă, fata. Nimeni, dar absolut nimeni nu poate să ajungă până aici, nici pe aripile păsărilor şi nici în pântecele zmeilor. Spune-mi şi mie cum, în ce fel ai reuşit?

Ahmed Leneşul povesti fetei toată viaţa lui, tot ce, se întâmplase cu el, de la început până la sfârşi t.

— Spune-mi şi tu ce cauţi în fântâna asta? Cine te-a adus aici? o întrebă Ahmed Leneşul, la sfârşit, pe fată.

Ochii fetei se umplură de lacrimi.

— Nu mă întreba! îmi vine greu să-ţi povestesc ce-i cu mine aici. Mai bine pleacă tu cât poţi de repede de-aici, salvează-te! Orice clipăjde întârziere te poate costa viaţa I zise ea, ştergându-şi ochii înlăcrămaţi.

Văzând că Ahmed Leneşul mai ezită, legă repede funia de mijlocul lui, apoi, rupse câteva rodii de la pomii din jur şi le puse în mâna lui.

— Iar-le! Se poate întâmpla să ai nevoie cândva de ele! zise ea, conducându-l spre ieşire.

La un semnal, tovarăşii lui începură să-l tragă sus, dar iată că, tocmai atunci când era foarte aproape de ieşire, funia se rupse pe neaşteptate şi Ahmed Leneşul căzu la picioarele prea-frumoasei fete, de la care, nu de mult, îşi luase rămas bun!

Ce se întâmplase în realitate? De fapt funia nu se rupsese aşa de la sine, ci fusese tăiată. Unii dintre tovarăşii lui de drum începură deja să-l invidieze pentru ispraya lui, gândindu-se că Ahmed Leneşul va spune, în stânga şi în dreapta, că ei nu au fost în stare de această faptă, pentru că sunt nişte fricoşi şi laşi. Şi fapta o făcuse tocmai unul dintre cei care strigase „ard”, el tăiase funia. Întâmplarea a făcut ca Ahmed să cadă pe pământ moale şi să scape cu viaţă.

— N-am ce face, sunt nevoit să rămân aici cu tine, zise el, revenindu-şi din strălucicia căzăturii.

Prea-frumoasa fată găsi momentul prielnic şi cu lacrimi în ochi îi povesti durerea ei. Iată că de şapte ani încheiaţi ea trăia lângă un zmeu însetat de sânge omenesc. Tot ce se vedea acolo aparţinea acestui zmeu şi nu lăsa pe nimeni să intre acolo. De îndată ce careva îşi punea piciorul acolo, nemilosul zmeu îl omora pe loc, carnea o mânca el, iar oasele le arunca corbilor.

— Rogu-te, spune-mi şi mie, cum ai ajuns aici? De ce zmeul nu te-a mâncat şi pe tine? o întrebă încă o dată, Ahmed Leneşul.

Sângerosul zmeu era blând cu fata şi se purta deosebit de frumos cu ea. Dar de o mie de ori era mai bine dacă o mânca şi pe ea! De fapt, această fată era o prinţesă, fiind unica fiică a unui mare padişah. Ea fusese logodită cu fiul unui alt padişah şi cu şapte ani în urmă fusese răpită de acest zmeu, pentru a o lua de soţie. Tot atunci îl vrăjise pe logodnicul ei, luându-i minţile.

În curând zmeul trebuia să se culce pentru a-şi face somnul său obişnuit de patruzeci de zile, după care urma să facă nunta cu această fată. Aşa hotărâse el! Şi să fugă din ghearele lui era cu neputinţă!

— Oare nu se poate face ceva? Eu nu te pot ajuta cu nimic? se interesă Ahmed Leneşul.

Pe fată o mişcă mult grija pe care i-o arăta Ahmed Leneşul. Două lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii ei. Salvarea putea fi posibilă numai după moartea zmeului şi acest zmeu putea fi omorât numai în somn şi numai cu o lovitură de paloş, între ochi. Dar cine putea face asta? Unde să găseşti un asemenea om neînfricat?

— Fac eu asta, zise Ahmed încet, cu modestie. Pe mine m-au poreclit Leneşul, dar acest lucru nu are nicio legătură acum cu mine. Am căpătat şi puterea braţelor şi.a minţii acum. Eu te voi salva de-aici!

Fata începu să plângă amarnic. Zmeul nu se culcase încă. El putea să simtă, de la distanţă, după miros, prezenţa oricărui pământean. În asemenea situaţii el dezlănţuie un adevărat uragan, când îşi răpunea fără milă victima. Iată că acum era rândul lui Ahmed Leneşul să fie hrană pentru acest zmeu năprasnic.

— Lasă-mă cu soarta mea şi fugi, îl rugă fata cu durere în suflet.

— Sunt gata să te salvez, chiar cu riscul propriei mele vieţi şi de aceea te rog nu mă-ndemna să fug, zise Ahmed.

— Tu eşti cel mai brav şi viteaz om pe care l-am întâlnit vreodată. Dacă vei mai sta mult aici vei pieri, zise prinţesa. Pleacă odată şi întoarce-te peste cinci zile, când zmeul va dormi dus!

Apoi, ea aproape îl împinse spre ieşirea din fântână şi-i puse în mână o desagă plină cu rodii.

Ah, cât de greu i-a fost să iasă din fântână! Se ridica cu greu, agăţându-se cu mâinile şi cu picioarele de bolta f inimii, fiind ameninţat cu prăbuşirea în orice clipă. Când, în sfârşit, reuşi să iasă deasupra era sleit de puteri şi pe tot corpul avea numai răni adânci.

După ce-şi mai reveni, îşi ridică uşor capul şi zări, în depărtări, un imens nor de praf: „O altă caravană însetată” se gândi el, urmărindu-i cum se apropiau.

În curând caravana ajunse la fântână. La vederea lui, călătorii începură, care mai de care, să-l întrebe pe Ahmed de unde vine şi încotro se duce. El află că această caravană avea drum chiar către oraşul lui, oraşul unde el îşi lăsase mama şi soţia şi tare mult se bucură.

— De cum intraţi în oraş, întrebaţi unde este casa lui Ahmed Leneşul! zise el, înmânând desaga plină cu r/>dii, căpeteniei caravanei. Toată lumea ştie unde se află casa lui. Desaga cu rodiile daţi-o celor două femei care locuiesc în această casă şi spuneţi-le că le-a trimis-o Ahmed Leneşul şi că şi el se va întoarce curând.

Fie ca Allah să vă răsplătească pentru bunătatea voastră!

Călătorii îl asigurară că îi vor îndeplini rugămintea şi după ce-i lăsară ceva merinde, porniră la drum. Ahmed Leneşul rămase la fântână, aşteptând scurgerea celor cinci zile.

La sfârşitul celei de a cincea zi, Ahmed începu să coboare în fântână. După eforturi supraomeneşti, în cea de a şasea zi, la prânz, el atinse fundul fântânii. Fata stătea tot lângă havuz şi-l aştepta. Ţinea în mână un paloş uriaş. De cum îl zări pe Ahmed Leneşul, alergă în întâmpinarea lui, îl luă de mână şi-l duse la havuz unde îi spălă rănile.

— Sunt aproape sigură că nu există pe lume un alt voinic mai viteaz decât tine zise fata, punându-i paloşul în mână.

Apoi, îl însoţi pe Ahmed spre culcuşul zmeului. Merseră ei pe splendidele cărări ale miraculoasei şi fermecătoarei grădini, până când ajunseră la culcuşul zmeului. Acesta prea neînchipuit de mare, dar şi de o urâţenie şi hidoşenie nemaivăzute. Să nu vorbim cum era zmeul, altfel se sperie toţi. Dar Ahmed Leneşul nu se sperie deloc. Se apropie tiptil de zmeu şi-i înfipse paloşul între ochi, aşa cum îl sfătuise fata. Îndată începu să ţâşnească un sânge gros, apoi şi zmeul ţâşni afară din culcuşul său şi începu să geamă.

Fiorosul zmeu îşi dădu seama că este rănit de moarte şi tolmai de aceea îl îndemna pe Ahmed să-l lovească încă o dată, pentru a pune capăt, cât mai repede, unor chinuri îngrozitoare. În acelaşi

timp, şi Ahmed Leneşul îşi dădea foarte bine seama că nu trebuie să şovăie, că trebuie să izbăvească oamenii de acest cumplit rău, care era acest zmeu. Atunci îl lovi încă o dată, cu toată puterea, cu paloşul şizmeul se prăbuşi la pământ, ca o uriaşă stâncă.

— Acum logodnicul meu trebuie să fi scăpat de vraja zmeului, trebuie să-şi fi recăpătat mintea şi puterea dinainte, trebuie! zise fata, plângând de bucurie.

În clipele acelea Ahmed Leneşul îşi aduse aminte de mamă şi soţie şi-l cuprinse un dor puternic de casă. Ardea de nerăbdare să se întoarcă la ele, cu o clipă mai devreme şi să le povestească toate prin cate trecuse. Înainte de a purcede la drum spre locurile dragi, Ahmed Leneşul se duse la palatul zmeului şi-i eliberă pe toţi prizonierii, care îşi aşteptau rândul să fie mâncaţi. Apoi, fiecare din ei ţuă cât putu din palatul zmeului şi toţi se îndreptară spre ieşirea din fântână. Chiar atunci, această fântână adâncă deveni un drum neted, fără niciun urcuş şi pe acest drum ei toţi, împreună, merseră o zi şi o noapte, şi mai merseră încă pe atâta şi, în cele din urmă, ajunseră în oraşul lui Ahmed Leneşul.

De cum puse piciorul în oraş, Ahmed alergă într-un suflet la căsuţa lui, unde, spre mirarea lui, îi deschise uşa o bătrânică, care îl înştiinţă că ai lui s-au mutat într-un palat şi că această cocioabă i-au dăruit-o ei.

— De ce te miri atâta? zise bătrânica, citind

nedumerirea de pe faţa lui Ahmed. Nu ştiai că rodiile pe care le-ai trimis acasă erau de fapt rubine şi safire?!

Nici nu vă puteţi închipui cât de mare a fost bucuria mamei şi a soţiei când au dat ochii cu Ahmed Leneşul! Nici să nu mă întrebaţi, căci nimeni n-ar putea reda asta în cuvinte! Femeile se aruncară în braţele lui Ahmed, îl îmbrăţişară, îl sărutară până ce obosiră. Apoi povestiră cum au trăit, cum s-au descurcat în lipsa lui şi cât de mult dor le-a fost de el!

Cu acest prilej prea-frumoasa fată salvată află de la ele că nimerise chiar în oraşul în care locuia şi logodnicul ei şi că după şapte ani de suferinţă, când nu putuse să iasă din palat, se însănătoşise şi începuse să se arate oamenilor.

Padişahul dorea acum să-l cunoască pe voinicul care o salvase pe logodnica fiului lui şi ţinea, cu tot dinadinsul, să dea un ospăţ mare în cinstea acestuia.

Tare mult s-a bucurat padişahul şi prinţul când au văzut-o pe prea-frumoasa fată intrând în salon însoţită de salvatorul ei! Pur şi simplu nu-şi puteau ţine lacrimile de bucurie!

Padişahul porunci să înceapă imediat ospăţul şi veselia.

— N’c-a fost dat să trăim şi să vedem aceste zile de bucurie şi fericire! ziceau oamenii.

În clipele acelea de bucurie nestăpânită padişahul îşi aduse aminte de fiica lui cea mică: „Nu mai ştiu nimic de ea. Unde o fi acum? Mai

trăieşte oare? Cura s-o fi descurcat ea cu acel om atât de caraghios, după care am dat-o de soţie?!”

El se în tristă tare mult şi simţi o greutate de plumb pe suflet.

Se întâmplă ca tocmai atunci, el să scape lingura din mină şi tot atunci observă că pe masă se aflau tacâmurile pe care le dăduse mezinei ca zestre. Padişahul tresări şi imediat sări în sus de bucurie.

— Mi-am regăsit fiica! Mi-am regăsit fiica! strigă el, cu lacrimi în ochi. Unde eşti, fiica mea cea bună?

Atunci mezina ieşi de după perdeaua unde stătea ascunsă şi se aruncă în braţele tatălui, care cândva fusese nedrept cu ea, copleşindu-l cu sărutări.

Padişahul se miră şi se minună tare mult când află că voinicul, în cinstea căruia dădea acest măreţ ospăţ, era chiar soţul mezinei, Ahmed, cunoscut de toată lumea ca mare leneş.

Padişahul era deja foarte bătrân, iar pe fiul lui oamenii îl considerau încă bolnav, de aceea el hotărî să lase tronul în seama lui Ahmed Leneşul, care cu modestia-i cunoscută acceptă această favoare.

Mulţi ani la rând cârmui el ţara cu înţelepciune). îşi apără cu patimă ţara de duşmani şi făcu în aşa fel încât toţi supuşii lui să trăiască între ei ca fraţii.

Doar într-o privinţă el se dovedi, în continuare, leneş: nu s-a învrednicit să aibă copii.

Astfel că după moarte n-ar fi avut moştenitori la tron şi tocmai de aceea oamenii se gândiră ca, încă înainte de moartea lui, cu cârmuirea împărăţiei să fie împuternicit un sfat al înţelepţilor. Şi, într-adevăr, aceşti oameni cinstiţi s-au priceput să conducă foarte bine ţara, bucurându-se de stima tuturor.

În acelaşi timp, aceşti oameni nu puteau să-l uite pe Ahmed Leneşul – povestea lui dăinuind mult timp în amintirea lor şi chiar s-a transmis până la noi.

POVEŞTI SLOVACE

DE PAVOL BUJTAR

(traduse de Zetocha Albina-Maria şi Zetocha Andrei)

Iacub lăudărosul

TRĂIA ODATĂ ÎNTR-UN sat un ţăran pe numele de Iacub. Nu-i plăcea să muncească, dar îi plăcea nespus de mult să se laude cu tot ce a crescut pe câmp şi pe lângă casa lui.

— Cumetre, grâul meu are nişte spice aşa de mari, încât trei de ale tale nu fac cât unul de-al meu.

— Te cred, te cred, Iacube, îi zâmbi gospodarul, fiindcă îl ştia şi că altfel nu va scăpa de el.

— Cumetre, de-ai vedea vaca mea! La un singur muls dă douăzeci de litri de lapte.

— Aşa da, e o vacă bună, Iacube, se vede că o îngrijeşti bine, îl susţineau gospodinele, numai să le dea pace.

— Şi ziceţi că ăştia-s dovleci? Mă apucă râsul când îi văd – râdea el de vecini pe câmp. La mine cresc, uitaţi, aşa de mari – şi Iacub arăta ceva mai jos de brâu. Ai voştri-s nişte stârpituri pe lângă ai mei, nişte zbârcituri, aşa să ştiţi!

Încet* încet, satul se obişnuise cu el. Lumea râdea de lăudăroşenia lui şi aştepta să se cuminţească odată. Dar degeaba. Iacub se lăuda, se fudulea până îi enervă cu adevărat pe săteni, care-l lăsau în vorba lui.

Într-o zi intră în sat un geamgiu. Trecu pe drum, repară câteva geamuri şi câştigă ceva bani cu care s-a dus la (cârciumă să mănânce ceva. Abia se aşezase la masă, când hop şi Iacub lângă el. Intrară în vorbă şi după un timp Iacub începu iarăşi:

— Ştiţi, cumetre, mi-am crescut singur un porc, încât /nu i-ai găsi pereche în toată împrejurimea. Şi din o sută l-aş putea cunoaşte, chiar pe întuneric.

— Ei – zise geamgiul – poate că-i un porc frumos, dar mai mult nu te cred.

Cum a auzit Iacub aceasta s-a făcut roşu în obraz. S-a simţit de-a dreptul jignit. Nimeni până acum nu i-a spus aşa ceva. Măcar de ar fi fost unul de ai lui, dar un pribeag, un străin de satul lui? Prea multă şi grea ocară pentru el.

— Dar cum aşa? întrebă şi ridică supărat capul Iacub.

— Fie cum ai vrea, dar eu nu te cred.

Oricum se abţinea Iacub, oricum se liniştea,

dar la asemenea cuvinte n-a mai rezistat. Apucă paharul şi dădu cu el de pământ.

— Cum îndrăzneşti să spui aşa ceva, nătărăule? urlă de se îmbulziră toţi în jurul lor. Nu ţi-e ruşine să jigneşti un om cinstit?

— Nu, răspunse liniştit geamgiul, ba chiar pun pariu pentru această vorbă pe care am spus-o.

— Bine! urlă Iacub pe negândite şi întinse mâna. Primesc. Dacă din o sută de porci graşi, pe timp de noapte nu voi recunoaşte pe-al meu, vei primi o sută de galbeni, dar dacă recunosc tu îmi vei da mult mai mult.

Bătură palmele şi pariul se încheie. Îi rugară pe trei săteni să le fie martori şi ieşiră; Iacub se uită încă o „data acasă la porcul lui, să-l ţină minte cât mai bine şi se culcă liniştit.

Pe la miezul nopţii îl trezi o puternică bătaie în geam:

— Hai, oameni buni, ajutaţi-mă, am dat de bucluc!

— Dar cine eşti?

— Un căruţaş şi mi-a alunecat încărcătura din căruţă!

Deşi nu-i era plăcut să părăsească aşternutul cald, Iacub aprinse un felinar şi ieşi afară. Lângă casă, pe drum, aştepta o căruţă. Lângă ea se zbătea legat, ceva păros. Când se apropie mai mult văzu că este un porc.

— Hai, cumetre, ajută-mă, aş vrea să-l urc în căruţă: Mi-a alunecat din căruţă şi singur nu pot nici să-l mişc, darmite…

— Hm, frumos porc, frumos, dar dacă l-ai vedea pe al meu... Al tău nici nu se poate compară cu el!

— Te cred, am auzit despre tine, îl măguli căruţaşul şi apoi împreună ridicară porcul în căruţă. Căruţaşul i-a mulţumit de ajutor şi a plecat.

lacub se întoarse acasă şi s-a culcat. Dormi bine şi se trezi când soarele era deja sus. Atunci îşi aminti de pariu şi sări din pat. Se îmbrăcă în grabă, îi strigă soţiei să hrănească porcul şi ieşi.

Geamgiul şi martorii îl aşteptau deja la cârciumă.

— Deci cu ce începem? îi întrebă lacub.

— Numai trebuie, zâmbi geamgiul.

— Cum adică?

— Am terminat.

— Terminat? se miră lacub. Nu înţeleg! în câţi voi explica imediat, cumetre, dar mai întâi povesteşte-ne ce ai visat azi-noapte. Poate îţi voi putea plăti dinainte.

Iacub s-a bucurat. Era sigur că a câştigat şi povesti cu plăcere, cum, deşi n-a visat, a ajutat pe un căruţaş să urce un porc în căruţă.

— Pe un căruţaş, zici? Nu cumva căruţa de colo?

Iacub se uită la ea cu atenţie şi încuviinţă:

— Da, ea este. Iată, acolo-i şi porcul!

Atunci se petrecu un lucru neaşteptat. De după colţ apăru nevasta lui Iacub şi se îndreptă direct spre cârciumă. Când trecea pe lângă căruţă

deodată se opri. Îşi holbă ochii, strigând:

— Ajutor, oameni buni, ăsta-i hoţul ce ne-a furat porcul azi-noapte, ui Le-l aici legat. În căruţă, sărmanul!

Bărbaţii ieşiră în curte zâmbind, numai Iacub pălea şi nu ştia ce să-i spună femeii, să fie crezut.

— Ţi-ai pierdut minţile, femeie, zise îndreptându-se spre ea cu teamă.

— Cică mi-am pierdut minţile! Mă – nătărăule, ţi-au furat porcul şi tu stai la cârciuma? apoi s-a întors către ceilalţi şi strigă mai tare: A cui este căruţa asta?

— A mea, spuse geamgiul, adică… numai am împrumutat-o.

— A ta. Dar porcul?

— Al vostru, spuse şi începu să râdă în hohote. Au început să râdă şi martorii de răsuna toată curtea. După ce se potoliră cu toţii de hazul întâmplării îi explicară şi nevestei lui Iacub.

— Pe mine nu trebuie să te superi, femeie, spuse geamgiul, chiar soţul tău m-a ajutat să-l pun în căruţă, azi-noapte.

lacub simţea că se învârte lumea şi totul cu el. A înţeles că s-a lăsat înşelat de acest geamgiu isteţ. Tare s-a ruşinat şi a fugit repede acasă. Şi fiindcă cei o sută de galbeni nu-i avea, îi trimise vorbă geamgiului la cârciumă ca să-şi ia porcul sănătos şi să nu spună la nimeni nimic. Dar satul a aflat de toată întâmplarea, însă şi lacub s-a vindecat: niciodată nu s-a mai lăudat.

Podgorcanul cinstit

TRĂIA ODATĂ ÎNTR-UN SAT un tată cu mulţi copii. N-avea nici pământ, nici vite. Lucra la bogaţi, căci viaţa nu-i era uşoară. Cel mai mult a muncit la un bogat negustor de vinuri, care avea podgorii întinse. La început a muncit singur, iar mai apoi, după ce i-au crescut copiii, i-a luat cu el. Deşi ceea ce câştigă, cu ajutorul lor era puţin, totuşi era mai mult decât nimica.

Anii treceau, copiii creşteau şi din puţinul lor câştig nu se mai putea trăi omeneşte. O singură bucurie avea bietul părinte: copiii îi erau sănătoşi şi harnici şi acesta era darul cel mai mare pentru el. Cum au crescut fiecare şi-a găsit rostul lui: fetele, cu mama lor, pe lângă gospodărie, fiul cel mai mare, în pădure, ca tăietor de lemne, cel mijlociu, după ei, iar mezinul tot iscodea prin podgorii, după cunoaşterea feluritelor soiuri de viţă.

Tatăl, tind îşi vedea copiii, se bucura nespus, dar se şi întrista. Se bucura văzând că fiul cel mic nu se codeşte la muncă, că-i place via, dar se-ntreba ce va fi atunci când va mai creşte şi va dori să aibă şi el o podgorie proprie. De unde ar putea să ia atâţia bani pentru o podgorie, el fiul unor părinţi săraci? Iar el, tatăl, cu ce-ar putea să-l ajute, dacă singur n-avea nimic, decât puterea braţelor.

— Ascultă, Vilo, căci aşa se numea mezinul, astăzi ai putea să rămâi acasă. Acum, în noiembrie, când bate un vânt de gheaţă, să acoperi butucii de vie nu-i deloc plăcut. Ai face

mai bine s-o ajuţi pe mama prin casă.

— Nu, tată, nu, eu merg cu tine. Munca în vie îmi place şi eu vreau să pricep bine toate tainele ei.

— Da’ de unde, fiule, e frig şi poţi să răceşti mergând cu mine.

— Lasă, tată, nu te teme, îmi iau o sapă mai mare şi ea are să mă încălzească precis.

Primăvara, în martie, când a fost chemat la tăiat de vie, Vilo din nou se ruga de tată-său să-l ia cu el.

— Şi ce ai să faci acolo? încă nu eşti pregătit destul pentru munca asta.

— O să mă uit la tine, şi-am să învăţ ceva, spuse Vilo supus, şi-apoi voi scoate vreascurile din vie şi tot fac ceva pe lângă tine.

Tatălui i-a plăcut stăruinţa lui şi l-a luat cu el la vie.

Peste vară, când în podgorii munca era în toi, Vilo era mereu cu tata. Nu-l speria nici soarele, nici ploaia. Zile întregi întreba când de una, când de alta şi nu-i de mirare că în acest timp s-a prins ceva de el.

m

După câţiva ani de ucenicie, Vilo l-a întrebat într-o zi pe tată exact de ce se temea mai mult şi mai mult:

— Tată, dar noi de ce nu putem avea o palmă de vie a-noastră, numai a noastră?

— De ce? se sperie tatăl de întrebarea aşteptată, pentru că suntem săraci.

— Dar tu lucrezi mereu, de ce nu-ţi ajung banii?

— Plata-i mică, dragule!

— Atunci să mergem la stăpân şi să-i spunem!

Tata a zâmbit doar şi i-a făcut cu mâna un semn, parcă însemnând: „Lumea e aşa cum este şi ea altfel nu va fi, negustorului să-i dai pace, iar noi să fim fericiţi că ne Iasă să lucrăm pe pământurile lui/4

Dar Vilo nu era mulţumit cu răspunsul acesta. Într-o zi, când negustorul s-a dus să vadă cum merge munca pe câmp, Vilo se înfăţişă curajos în faţa lui.

— Stăpâne, muncim în viile tale doi, eu şi cu tatăl meu, şi totuşi suntem săraci. De ce?

— Bineînţeles că sunteţi săraci, dacă eu ceea ce câştigaţi nu ştiţi să vă gospodăriţi, se repezi negustorul cu răspunsul la Vilo. Şi apoi, dacă nu vă place la mine, puteţi încerca în altă parte.

— Bani am vrea, nu şa plecăm!

— Bani? se miră negustorul. Şi pentru ce?

— Am vrea să avem o bucăţică de vie a noastră!

…

— Vie proprie? rămase uimit negustorul şi se înroşi la faţă; vie spui, sărăntoc ce eşti, ştii tu oare ce înseamnă să ai via ta?

— Ştiu, că doar noi o lucrăm de-atâta vreme!

Aceasta l-a supărat din cale-afară pe negustor. A apucat biciul şi a început să-l lovească peste picioare pe băiat.

— Ia te uită, ce obrăznicie! strigă. Asta ne-ar mai lipsi, ca fiecare sărăntoc să aibă via lui, şi lovea cu mânie.

Vilo, când văzu că-i de rău, a fugit şi s-a ascuns în tufişuri. Acolo mult timp a plâns de durere, dar şi de umilinţă şi s-a jurat că va avea via lui cu orice preţ.1

Seara, când l-a întrebat tata de unde are dungile acelea negre pe picioare, a spus că s-a bătut cu băieţii şi că aceştia i le-au făcut cu biciul.

Tatăl, îngrijorat, l-a crezut, dar nu i-a plăcut.

A doua zi negustorul l-a chemat pe tatăl lui Vilo şi i-a spus răspicat:

— Ei, iată ce-i, am auzit că nu eşti mulţumit cu plata! Adevărat îi?

Bietul tată, mirare mare că nu s-a prăbuşit când a auzit cele spuse de negustor!

— Adică cum? bâlbâi el, cine v-a putut spune aşa vorbe, stăpâne?

— Cine? Chiar fiul tău… Cică vreţi via voastră proprie!

— Doar nu credeţi în vorbele băiatului meu, spuse ne norocitul tată, presimţind că nu-i a bună această discuţie…

— Dar ce să-mi pierd timpul cu tine? începu să strige negustorul. Piei din ochii mei, că şi pe tine te voi biciui… Şi să ţii minte, că de acum înainte nici tu şi nici altul din familia ta nu veţi mai avea ce căuta în p? odgonile mele! întristat şi nenorocit se întoarse bătrânul acasă. Chiar dacă Vito îi era drag, pentru această greşeală l-a bătut.

Simţea că băiatul are dreptate, dar oare omul sărac poate să aibă dreptate, mai ales când n-are unde lucra?

După câteva zile Vilo se înfăţişă înaintea părintelui său şi-i spuse hotărât;

— Vreau să plec în lume să văd cum se trăieşte. Poate că voi câştiga ceva şi vreau să învăţ, căci şi aşa murim de foame acum…

Părintele de mai demult presimţea că va veni odată şi clipa asta, dar nu ştia când şi de aceea, surprins, a încercat să-l abată de la acest gând.

— Eşti tânăr şi nepriceput, ai putea să te pierzi în lumea asta. Aşteaptă până te faci cu adevărat mare, căci povara sărăciei e mai uşoară acasă decât în lume.

Dar ce-şi vira Vilo o dată în cap, nu se putea scoate cu una cu două. Şi când părintele a văzut că nu mai e de vorbit cu băiatul lui, l-a binecuvântat şi cu jale l-a petrecut până dincolo de hotarul satului, unde s-au despărţit de el.

Cum treceau zilele şi săptămânile colindând şi întrebând de lucru, cu atât mai mult Vilo vedea că în lume este destulă mizerie şi nedreptate şi se întâmpla des ca în satele pe unde trecea să nu găsească nicio bucăţică de pâine, ba din unele chiar l-au gonit cu bâta, strigându-i să meargă pe unde o şti, că cerşetori şi sărăntoci au şi ei destui.).

— Şi aşa nevoiaş, poticnindu-se prin lume, într-o zi a ajuns într-un oraş în jurul căruia erau numai podgorii.

„Ei, dacă sunt pe aici podgorii, se gândi el, trebuie să fie şi podgoreni şi poate că vor avea ceva de lucru şi pentru mine”. Cu gândul acesta a intrat în primul han. Aici în han nici urmă de om, doar un hangiu slăbănog dormita după tejghea.

— Bună ziua, spuse flăcăul din pragul uşii, de jur-împrejurul vostru numai vii şi aici linişte ca la mănăstire.

— Vii sunt, da, spuse trist hangiul, dar vinul nu se prea găseşte.

— Cum aşa? se miră Vilo.

— Păi aşa cum auzi, că viile sunt ale oraşului şi primarul de ani de zile caută omul cave le-ar lucra cum trebuie şi cum unul din aceştia nu-i de găsit, strugurii se pierd.

— De aşa ceva zău n-am auzit, se minuna Vilo, atunci oamenii de aici sunt adevăraţi leneşi!

— Încetişor, flăcăule, încetişor, căci treaba nu-i atât de simplă cum pare. Cine vrea să lucreze podgoriile oraşului, trebuie să se supună mai întâi unei probe, nu tocmai uşoară!

— Ia te uită, da ce fel de încercare ar putea fi? Parcă aş încerca şi eu. Dar oare ce s-ar putea câştiga aici într-un an de zile?

Pe hangiu l-au supărat tare vorbele lui Vilo şi se răsti la el, zicându-i:

— Ia te uită la el, neisprăvitul, nici nu ştie ce fel de muncă este şi doar la câştig îi stă gândul. Cară-te d-aici, nu-mi plac lăudăroşii. Şi l-ar fi gonit dacă întâmplarea nu l-ar fi adus în han pe însuşi primarul oraşului.

Acesta, când a aflat despre ce-i vorba, l-a măsurat pe Vilo din cap până-n picioare şi i-a zis;

— Ei „dacă ai început cu plata, băiete, atunci îţi voi spune: câte degete ai pe amândouă mâinile atâţia ciorchini poţi să-ţi alegi şi greutatea lor se va plăti în ducaţi.

Când a auzit Vilo, i s-a oprit suflarea şi primarul a trebuit să-l scuture bine, bine, ca să se trezească şi să înţeleagă: „Aici e vorba mai întâi de-o încercare, apoi de muncă şi abia după aceea de plată!”

— Bine, domnule primar, spuse Vilo, eu sunt de acord cu toate, dar când putem începe cu această probă, atât de grea?!

Se miră primatul de această nerăbdare şi l-a sfătuit să se gândească bine căci, după legea locului, cine nu trece proba pierde un deget. Dar Vilo nu s-a răzgândit dimpotrivă, a primit imediat.

— Dacă vrei, îi propuse căpetenia oraşului, poţi începe chiar demiine.

A doua zi, primarul i-a spus aşa:

1Du-te în viile dinspre răsărit şi adu-mi niscaiva ciorchini frumoşi de struguri.

S-a mirat Vilo de-o astfel de însărcinare, nu tocmai grea după părerea lui, totuşi a simţit el că în toată întâmplarea asta este ceva ascuns. Pe tot drumul spre vie cugetă ce-ar putea oare însemna asta, dar n-a înţeles nimic.

Ce-a făcut când a ajuns? Găsi un butuc pe care atârnau cei mai frumoşi ciorchini, dar nu s-a atins de ei. Mai întâi strigă cât îl ţinea gura:

— Ei, paznicule, ei, paznicule! şi mai strigă odată, ca pentru ultima oară: Ei, paznicule! şi cum nimeni nu i-a răspuns, a rupt doar trei ciorchini şi lângă butuc a pus un ban lucios pe care l-a găsit uitat undeva în colţul buzunarului.

— Eşti bărbat, auzi în spatele lui când eră să iasă pe cărare. Şi nu era nimeni altul decât primarul, care ieşi de după butuci, de unde urmărise tot ce-a făcut Vilo. Apoi l-a bătut pe umăr, zicându-i:

— Se vede că ai ştiinţă de legea viilor şi asta-i bine. De prima probă ai trecut, tinere!

A doua zi primarul îi spuse din nou:

— Du-te în viile dinspre apus şi adu-mi câteva fructe din piersicile care se coc întâi.

Vilo, s-a dus, dar acum ştia că şi aici se ascundea un tâlc ceva. S-a gândit şi s-a tot gândit, dar nu a aflat ceva mai bun decât rândul trecut: s-a dus în vie, a găsit pomul pe care creşteau cele mai frumoase piersici şi-a pus în pălărie doar atâtea câte a putut să ridice odată cu mâinile de pe pământ. Avea el poftă să mai ia măcar odată de pe jos, sau să culeagă vreo câteva din pom, căci erau multe peste tot, dar s-a stăpânit. Mireasma dulce îl îmbăta şi culoarea de catifea a fructelor coapte îl îmbie, dar n-a îndrăznit. A închis ochii şi repede a ieşit pe cărare.

Abia a făcut ci ţi va paşi când, de după butuci, s-a auzit o voce:

— Bine, flăcăule, bine, începi să-mi placi. Şi a doua probă ai trecut-o, fiindcă ai luat numai din

fructele căzute, atât cât se poate prinde odată cu mâinile.

În a treia zi, primarul i-a spus din nou:

— Du-te în viile dinspre miazăzi. Treci dincolo de ele şi acolo vei vedea cum cresc nişte nuci uriaşi – numără – tiţi sunt.

Vilo s-a dus, dar acum ştia sigur că şi de data aceasta se asdunde ceva în poruncă, s-a tot gândit şi a făcut precum urmează: Când a ajuns lângă vii, văzu, înaintea lor, un par înalt în vârful căruia sta prinsă o creangă de brad împodobită cu nişte panglici colorate.

„Da’ de unde, domnule primar, se gândi Vilo, asta nu! Credeţi că sunt chiar aşa un nepriceput, un prostănac? Iată, parul acela cu brăduţul verde în vârf este semnul interzicerii, orice străin n-are ce căuta în vii. Şi dacă e aşa şi nu altfel, în viile acestea nu calc!”

Cu aceasta s-a întors să plece, dar a apărut numaidecât primarul.

— Bravo, tinere, se vede că te pricepi şi respecţi legile viilor. N-ai intrat în vie. Dacă acolo-i parul cu brăduţul împodobit, care înseamnă intrarea interzisă a străinilor în vie, aceasta presupune că toate trei probele le-ai trecut foarte bine. Din ziua aceasta vei fi viticultorul recunoscut al acestui oraş întins.

Şi aşa Vilo a ajuns să fie podgorean. Cum podgoriile erau întinse, avea ce să se învârtă, pentru a termina toate la timp şi cu bine. Însă Vilo era harnic şi munca îi mergea strună şi era o

bucurie să vezi cum totul creşte, înfloreşte şi se coace în podgorii. Şi Vilo se bucura, deşi nu o dată îi venea să adoarmă în ele de oboseală şi alergare.

Numai de un lucru se mira Vilo: de primarul viilor. Acesta venea des în podgorii să vadă cum îi merge lui Vilo, de fiecare dată strângea sub braţ o carte zdrenţuită, parcă i-ar fi fost frică să nu i-o fure cineva. Când se convingea că totul este în ordine, se retrăgea în colibă şi citea acolo până seara. Mai întâi Vilo vedea în asta o ciu.

dăfenie, îi venea să râdă de primar, care se plimba mereu cu cartea aceea prin vii „până când, într-o zi, îl apucă marea curiozitate.

Ce mai, curiozitatea nu-i mai dădea linişte! îşi frământa mintea ce ar putea fi aşa de interesant în cartea aceea, că primarul se uită; în ea numai când este singur. După ce s-a gândit ce s-a gândit şi-a spus că-l va ruga pe primar să-i îngăduie şi lui, măcar cu un ochi, să se uite în cartea aceea, într-o zi.

— Aceasta nu-i carte pentru oricine. În ea este înţelepciunea multor podgoreni bătrâni şi iscusiţi, care prezic în ea viitorul viilor mele. De-aceea este o carte nespus de valoroasă.

Vilo s-a gândit o clipă şi apoi a spus:

— Dacă-i aşa de preţioasă cu plătesc bucuros chiar şi numai pentru o clipă de citit în ea.

— Bine, zise primarul, şi cât ai plăti tu?

— Cât? Păi ştiu eu cât valorează o clipă de citit din cartea aceea? Dacă ar fi destul ce câştig la voi într-un an, m-aş prinde să ţi-o plătesc.

Primarul se gândi o clipă şi apoi i-a răspuns.

— Ei, bine, eu sunt de acord, dar gândeşte-te bine, nu cumva să-ţi pară rău după aceea, să cârteşti.

Când Vilo a spus că este hotărât, că s-a gândit bine, primarul n-a făcut semn să-l urmeze. Apoi intrară în coliba viei şi primarul puse în faţa lui cartea veche, spunându-i:

— Citeşte din ea unde vrei, dar numai până ce mănânc eu Un măr. Apoi primarul a ieşit în faţa colibei, s-a aşezat pe nişte vreascuri şi a muşcat liniştit din măr, convins că Vilo nu se va pricopsi din cartea aceea cu cine ştie cât*

În acest timp Vilo citea cu înfrigurare. Scria acolo despre multe întâmplări, dar pe el îl interesa mai ales pagina în care scria despre pericolul care vine în podgorii din depărtări, mănându-le. A citit că pericolul acela este datorat unui viermişor care trăieşte în pământ. Dar tocmai atunci intră primarul şi-i luă cartea. Când Vilo şi-a dat seama, a doua zi, de cele făcute, s-a supărat pe el însuşi, judecându-se cum de-a putut să fie aşa de prost. Ce va face acum fără bani? Cugetând aşa toată ziua, s-a hotărât să mai slujească încă un an, dacă îl vor primi, bineînţeles.

— Fie, a încuviinţat primarul mulţumit, eşti isteţ şi dacă vrei, mai poţi să rămâi în slujba aceasta încă un an.

Aşa Vilo a rămas cu speranţa că şi anul acesta va trece repede. Când se apropia şi al doilea an de slujbă spre sfârşit, din nou îl apucă un dor

nestăpânit de-a se uita în cartea aceea. Se simţea ca şi când n-ar fi mâncat sau băut ceva, de o săptămână.

Dorinţa de a citi nu-l lăsa nici să doarmă, nici să muncească. Aşa că într-o zi a intrat din nou în vorbă cu primarul, zicându-i:

— Domnule primar, ce-ar trebui să plătesc eu ca să mă mai uit o dată în cartea aceea?

— Ce? a zâmbit primarul, auzindu-l şi ghicind ce gând îl muncea pe Vilo, nimic altceva decât preţul de până acum.

Flăcăul mai întâi a vrut să se tocmească cu el, ca s-o lase ceva mai ieftin, dar primarul n-a vrut nici măcar să audă de aşa ceva. Nimic altceva nu i-a rămas lui Vilo să facă decât să se învoiască.

După ce a rămas singur în colibă, a şi deschis cartea la pagina unde era desenată o grămăjoară de pietre alm bastre, nişte bucăţi de var şi câteva frunze de viţă: „Nimic interesant*, se gândi, şi voia deja să întoarcă pagina, când a observat că frunza se apleacă mult spre cele două grămăjoare de parcă le-ar fi rugat ceva, sau parcă le-ar fi făcut semn. Se gândi repede dacă-i aşa sau i se pare, dar tocmai atunci intră primarul şi-i luă cartea.

Şi de data asta cât s-a supărat Vilo când şi-a dat seama că a pierdut iar plata pe tot anul! Doar un lucru îl mulţumea, că a văzut ceea ce nimeni nu văzuse înaintea lui. Mult se frământa la ce are de făcut când, după al doilea an de slujbă, buzunarele i-au rămas goale.

„N-am de ales, şi-a spus după câteva zile de

gândire, încerc, dacă mă vor primi, încă un ah şi ce câştig nu voi mai risipi fără rost.* Şi aşa s-a tocmit şi pe al treilea an.

Totul ar fi mers acum bine, dacă nu s-ar fi ivit primarul cu cartea aceea prin viile pe care Vilo le lucra în al treilea an. Când şi acest an de slujbă s-a apropiat de sfârşit Vilo era înfiorat din nou de dorinţa, ciudată şi de neînvins, de a mai citi o dată în cartea aceea. Oricum se împotrivea acestei dorinţe, oricum îl ocolea pe primar, totuşi, într-o zi, palid, nedormit şi flămând de atâta frământare, s-a înfiinţat înaintea primarului.

Când află care-i dorinţa lui, a fost numaidecât de acord.

— Dar şi a treia oară te va costa câştigul pe un an de zile.

— Nu-mi pasă, cu adevărat nu-mi pasă, numai să mai citesc puţin în cartea aceea!

Când s-a văzut Vilo pentru a treia oară cu cartea aceea în faţa lui, nici nu ştia cu ce să înceapă. A deschis-o acolo unde singură voia şi era acolo numai o poză mică a unui ciorchine frumos de struguri. Era într-adevăr un ciorchine tare frumos, dar numai la prima vedere. Când îl privi mai atent văzu că era bolnav. Ceva alb, ca o făină, îi atacase boabele, care crăpau şi seminţele verzi se vedeau cu uşurinţă. S-a mirat cum este cu putinţă ca un ciorchine atât de frumos să piară! A vrut să întoarcă pagina, dar primarul era deja înăuntru şi întindea mina după cartea aceea, însă Vilo reuşi să arunce o privire în colţ, sub poza cu

ciorchinele vătămat şi să vadă întins un strop de praf galben.

I-a fost lui ciudă când şi-a dat seama că pierduse iar plata pe un an de zile, dar faptul era consumat şi nu se mai putea drege nimic.

A doua zi a plecat trist de la primar, din oraş şi din viile unde trei ani de zile a ostenit şi toată plata a dat-o numai pentru a putea citi puţin în cartea plină de poveţe a primarului.

Cei de acasă s-au bucurat când l-au văzut, căci de trei ani n-au ştiut nimic despre el. Când le-a spus ce şi cum a fost în lume, tatăl său a făcut îngăduitor doar un semn cu mâna, zicându-i:

— Dacă-i aşa cum zici, nu te mai necăji atât, o să trăim noi cumva, împreună.

După un timp oarecare s-a întâmplat un lucru neobişnuit înţinutul lor. Toate podgoriile negustorului au început, mai întâi, să îngălbenească, apoi să se ofilească şi unii butuci chiar să se usuce. S-a uimit negustorul. A adunat pe cei mai pricepuţi podgoreni din împrejurimi, i-a rugat, pe alţii i-a ameninţat, să-l ajute, apoi a promis o răsplată bogată, dar totul a fost în zadar. Nimeni nu ştia cum să-l ajute, că de un astfel de leac nu s-a auzit prin acele locuri.

Atunci şi-a amintit cineva de Vilo cel curajos.

Negustorul s-a împotrivit cu înverşunare de la început. Adică de ce să ceară sfatul de la un vântură-lume, de la un coate-goale? Ce-ar putea să ştie unui ca el? Dar când a văzut că altă scăpare nu-i, a fost de acord să-l cheme.

Şi Vilo a venit. Toată ziua a umblat prin vii, a cercetat frunzele, a smuls butucii uscaţi şi le-a privit cu atenţie rădăcinile şi, deodată, şi-a amintit de ceea ce citise în cartea primarului şi imediat a priceput despre ce fusese vorba acolo.

— Ştiu ce se petrece aici, a spus el cu bucurie şi teamă în glas.

— Da de ajutat, ai şti să ajuţi? l-a întrebat negustorul

— Aş şti, a răspuns Vilo pe loc.

— Atunci ajută-mă, am să te plătesc bine.

— Nu, negustorule, n-am nevoie de banii tăi. Numai un sfert din recolta anului acesta dă-o acelora ce lucrează în viile tale şi mie să-mi plăteşti atâţia ducaţi câte boabe are cel mai mare ciorchine din viile tale.

S-a speriat la început negustorul şi nici n-a vrut să audă de aşa ceva, dar când a văzut că viile lui într-adevăr erau aproape în paragină, a acceptat.

Apoi Vilo a poruncit la toţi sătenii care munceau în viile negustorului să pregătească nişte beţe subţiri şi lungi, dar destul de puternice şi dimineaţa să fie cu toţii în vii

A doua zi, când s-au adunat cu toţii, le-a spus;

— Uitaţi-vă, oameni buni „aceste vii sunt atacate de un vierme care trăieşte în pământ. Suge rădăcinile viţei de vie, până le usucă. Ca să salvăm viile, trebuie să distrugem viermii. Vom face astfel: în jurul fiecărui butuc se aşază zece bărbaţi şi cu beţele vor înţepa pământul, până ce

nu va rămâne niciun petecel neatins. Numai aşa viermii se vor distruge şi butucii îşi vor reveni. Pentru munca aceasta veţi primi un sfert din ceea ce se va recolta anul viitor.

Când au auzit asemenea vorbe sătenii s-au bucurat tare şi au făcut precum le-a spus Vilo. După câteva zile butucii de vie şi-au revenit din nou şi, spre bucuria tuturor, promiteau recoltă bogată.

După câteva săptămâni ploioase, în vie s-a ivit o altă pacoste. Frunzele se ofileau, iar nişte pete mari galbene se măreau, până ce s-au întins pe toată suprafaţa frunzei, de-au căzut toate în vie.

Văzând negustorul şi acest rău, i-a cihemat pe cei mai pricepuţi podgoreni iar, s-a sfătuit cu ei, i-a amenințat, i-a rugat, dar nimeni n-a ştiut să dea un sfat. Atunci din nou şi-a amintit cineva de Vilo, că ar fi bine să se sfătuiască şi cu el, dar negustorul n-a fost de acord; dar când a văzut că-i tot mai rău cu viile lui, s-a învoit, cu amărăciune, să-l asculte.

Vilo a venit, toată ziua s-a plimbat prin vii şi cum privea frunzele, dintr-odată şi-a adus aminte de cartea primarului şi a ştiut ce trebuie să facă iar…

— Aşa, deci, domnule negustor, aş putea să vindec viile tale…

— Dacă ştii, atunci vindecă-le, te voi răsplăti bine, încuviinţă negustorul, disperat.

— Nu, domnule, n-am nevoie de banii tăi, trebuie numai să-mi promiţi că şi al doilea sfert

din recolta acestui an o vei da podgorenilor, iar mie ca şi rândul trecut.

Când a auzit negustorul ce i se cere, a început să plângă pur şi simplu, că din ceea ce i-ar rămâne, nici el singur n-ar putea să trăiască. Recolta şi-aşa va fi mică, dar cum Vilo nu s-a lăsat înduplecat în niciun fel, s-a învoit din nou.

Apoi Vilo i-a chemat pe toţi sătenii şi le-a spus ca în ziua următoare să fie toţi în vii, având la ei fiecare câte două găleţi şi câte o bidinea. Într-una din găleţi să aibă var, iar în cealaltă piatră vânătă, din cea pe care femeile o pun în var, când vor ca pereţii caselor lor să strălucească şi să lumineze albăstrui.

A doua zi, când s-au adunat cu toţii, le-a spus iar:

— Ascultaţi, oameni buni, care-i povestea. Peste var şi piatră vânătă veţi, turna multă apă, până ce totul se va topi, apoi cu plinul găleţilor bine amestecat, trebuie să stropiţi toate frunzele viţei de vie. Pentru munca aceasta negustorul v-a promis sfertul al doilea din recoltă.

S-au bucurat podgorenii de vorbele lui Vilo şi au pornit la treabă cu sârg. Cu amestecul acela au stropit frunzele viţei şi iată că boala a dispărut, ca şi când nici n-ar fi existat. Viile au înverzit din nou, de-ţi era mai mare dragul să te uiţi la ele.

Vara trecea, se apropia toamna şi în vii a apăruiojjpuăboală: ciorchinii, aproape copţi, s-au şecrpefâţ, cu, boabele au început să plesnească şi să putrezească, picând pe jos.

De data aceasta se speriase nu numai negustorul, dar şi ceilalţi podgoreni, căci de data aceasta era şi recolta lor în joc. Acuma toţi îl rugau pe Vilo să vină, să se uite şi să-i sfătuiască ce să facă.

Şi Vilo s-a dus. S-a plimbat el mult prin viile acelea şi-a bătut capul să priceapă ce fel de boală ar putea fi şi, dintr-odată, şi-a amintit de cartea primarului, a înţeles clar despre ce era vorba.

— Dacă ştii, atunci vindecă-mi via, îl ruga negustorul speriat, fiindcă vedea că-i într-adevăr, rău de recolta anului acela...

— O vindec, dar podgorenilor trebuie să le dai al treilea sfert de recoltă, şi mie ca şi înainte.

Cum a auzit negustorul a pălit şi a leşinat de prea mare supărare şi dacă n-ar fi fost acolo câţiva oameni pricepuţi, mai că n-ar mai fi revenit la viaţă. După câteva zile însă, după ce negustorul a văzut că recolta într-adevăr se duce, a promis că va îndeplini ceea ce Vilo a cerut.:

Atunci Vilo i-a chemat pe toţi podgorenii şi le-a spus ca a doua zi toţi să se ducă la peştera de la marginea satului, din care răzbate un miros greu. Dimineaţa, când toţi s-au adunat acolo, le-a poruncit să-şi umple găleţile cu praful cel galben şi urât mirositor ce se afla în peşteră şi apoi să meargă în vii şi să stropească cu el toţi cior* chinii. Au făcut sătenii precum le-a poruncit Vilo: au stropit ciorchinii cu praful cel galben şi boabele au încetat să mai polesnească şi făina aceea cenuşie a dispărut cu totul de pe ele.

Când a venit toamna şi strugurii s-au copt, podgorenii săraci şi-au luat din vii partea promisă şi Vilo a pus în faţa negustorului trei ciorchini de struguri. Negustorul, lacom şi nesăţios, rupea din ei bob după bob, ca nu cumva să dea lui Vilo mai mult decât erau înţeleşi; Ei, dar ieşi din ei o frumoasă grămăjoară de boabe, în schimbul cărora Vilo a luat destui ducaţi şi i-a dus acasă.

De atunci toţi podgorenii ştiu cum trebuie să facă să obţină o recoltă bogată de struguri. Vestea despre priceperea lui Vilo s-a răspândit repede prin lume şi peste tot îl chemau să-i ajute, să se sfătuiască cu el, ceea ce el făcea cu mare plăcere. Cu banii pe care-i avea acum şi-a cumpărat pământ, pe care l-a plantat cu viţă de vie şi a devenit cel mai priceput podgorean din tot ţinutul. Negustorul n-a mai putut să rabde şi într-o zi a crăpat de supărare şi invidie. Vilo, în scurt timp, când în vii s-a strâns prima recoltă, s-a însurat.

Părinţii i-au făcut o nuntă mare şi au tăiat o.vacă şi vaca aceea comută avea la gât un clopoţel care a răspândit povestea noastră, care a ajuns la sfârşit.

Două ferăsiraic

S-A DUS ODATĂ un ţăran la iarmaroc. S-a oprit în dreptul unui negustor şi-i privea atent marfa.

— Lă cumpără, cumetre, ceva de la mine i se adresă negustorul ţăranului. Uite, am tot ce doreşti! Nu dau scump şi o asemenea marfă nu găseşti oriunde!

— Cumetre, ici, cumetre, colo, spuse ţăranul, dar ţăranii cu negustorii n-au fost cumetri niciodată – eu de-un ferăstrău aş avea totuşi nevoie…

— Ce unu, cumetre, cumpără-ţi două, n-o să-ţi pară rău! Când ţi se strică unu nu trebuie să dai fuga numaidecât la vecin să te împrumuţi!

Ţăranul s-a scărpinat după ureche, pentru că lui i-ar fi ajuns unul, dar negustorul se dădea aşa de frumos pe lângă el, încât, până la urmă, omul a cumpărat două. S-a întors apoi acasă şi i le-a arătat nevestei.

— Iată, spuse el, straşnic oţel. Aşa ceva omul mai rar nimereşte. Nevasta doar a mormăit că pe nimica aruncă banii şi ieşi din casă nemulţumită.

A doua zi s-a dus la tâmplar să le facă ramele.

— Ferăstraiele nu sunt rele, numai să fie ce tăia cu ele, spuse tâmplarul şi i-a promis că până spre seară ramele vor fi gata.

A doua zi, în colna ţăranului atârnau două ferăstraie nou-nouţe, de-ţi venea să-ţi sufleci mânecile şi să te apuci de treabă. În colnă toate celelalte unelte le admirau luciul şi le invidiau locul. Sapa şi-a plecat capul, topoarele au suspinat cu tristeţe, bătrânele cuie ruginite de pe poliţă s-au aprins şi ele de invidie. Apoi cu toatele şi-au strâns capetele şi au început să clevetească.

În curtea ţăranului se afla un păr bătrân şi uscat, şi cum ţăranul nu avea mare lucru de făcut, s-a hotărî! să-ltaie a doua zi. A ascuţit ferăstraiele cele noi, le-a uns şi i-a zis nevestei:

1 – Ascultă, nevastă, mâine vom scoate părul acela din curte, că şi aşa nu mai dă nicio roadă.

= Măcar o să am ceva vreascuri la în demfna, zise şi ea;

Când au auzit acestea, cuiele au râs cu răutate.

— Lucrul acesta o să le prindă de minune doamnelor ferăstraie. Se vor încălzi puţin la lucru, să le vedem.

Ferăstraiele se uitară lung unul la altul, dar n-au zis nimica, aşteptându-şi stăpânul.

A doua zi ţăranul şi cu nevasta s-au apucat de treabă. I-au săpat rădăcinile, le-au tăiat, au doborât părul la pământ, apoi s-au apucat să-l taie. Tăiară până la prânz, tăiară până seara, dar fiindcă erau numai ei doi, n-au apucat să termine treaba, că era mult de lucru.

— O să tăiem şi mâine, spuse ţăranul obosit şi agăţă ferăstraiele în cui.

Un ferăstrău era tare nemulţumit.

— De ce trebuie eu să muncesc şi bârfitoarele astea nu?” spuse şi se uită urât la cuie. Un cui, care înţelese iute la ce se gândea ferăstrăul, dădu din cap în semn de nemulţumire, se apropie şi-i zise:

— Dacă vei asculta de mâinile ţăranului, fără să cârleşti, mereu te va duce la lucru. Te vei şlefui dar te vei subţia întruna. Nu-l asculta şi vei vedea că te va lăsa în pace curând. Eşti nou, n-o să te arunce, iar tu vei putea moţăi aici în linişte. Iată, şi noi am făcut aşa şi acum stăm de câţiva ani. Şi

spune, ne merge rău?

Nepriceputului ferăstrău i-au plăcut cuvintele cuiului şi se hotărî să nu-l mai asculte pe ţăran.

A doua zi, pe la amiază, ţăranul s-a uitat la mâinile lui, zicând:

Nu ştiu de ce, dar fac bătături.

De muncă, răspunse nevasta. La orice muncă mai grea omul face bătături.

Ţăranul a recunoscut că nevasta are dreptate şi au pornit mai vârtos la tăiatul lemnului. Odată tăiau cu un ferăstrău, odată cu celălalt ferăstrău.

— Pentru ca să fie la fel de uzate, răspundea oamenilor care treceau pe lângă ei şi se opreau curioşi. Lemnul este uscat şi tare. Oţelul se încălzeşte repede, nu cumva să plesnească vreunul.

Oamenii doar dădeau din cap, apoi îşi vedeau de treaba lor. Ţăranul tăia mai departe, odată cu unul, apoi cu celălalt, iar după un timp mormăi:

— Ce-o fi având, ce nu, dar treaba merge tot mai greu. Trebuie să ne oprim. Poate că ferăstraiele s-au topit, să le mai ascuţim niţel.

S-a aşezat pe o piatră şi cu pila a început să ascută dinţişorii mici şi lucioşi. O dată dintr-o parte, apoi din cealaltă parte, iar la sfârşit le-a uns cu o bucăţică de slănină.

— Acum poate că o să meargă mai uşor!

Au tăiat ei cât au tăiat, au obosit, şi s-a apropiat deja a doua seară. Munca parcă nu se mai termina, că tare greu se urneau.

Nevasta, proptindu-se de gard să se

odihnească o clipă, i-a strigat:

— Omule, ce te tot chinui tu, nu vezi că ferăstrăul ăla nu mai taie?

Ţăranul a ridicat ochii, a privit-o neîncrezător, djar nu s-a oprit. După un timp nevasta i se adresă din nou:

Tu n-auzi? Ia încearcă şi cu celălalt şi ai să vezi că am dreptate.

Ţăranul a încercat, s-a scărpinat în cap şi a mormăit:

— Ai dreptate, nevasţă, ăsta nu mai taie aşa de bine. Mâine îl duc iar la tâmplar să văd ce are şi îndată >a pus deoparte. Ferăstrăul doar asta aştepta. Îngâmfat şi liniştit, s-a întins pe o grămadă de vreascuri. Era prima lui victorie. A doua zi ţăranul fugi cu el la tâmplar, dar acesta, după ce l-a privit, a dat din cap zicându-i:

— Ferăstrăul e bun, poate c-ai fost dumneata prea obosit.

Ţăranul s-a liniştit auzindu-l, a dus ferăstrăul acasă şi l-a agăţat în cui. A muncit numai cu unul toată ziua.

După un timp, când a vrut să repare gardul, a luat ferăstrăul şi s-a dus să-şi taie leaţuri, dar ferăstrăul cel leneş nici acum nu i-a plăcut cum tăia.

„Nici eu n-am să muncesc, dacă cuiele nu muncesc”, mormăi supărat şi scrâşni din dinţi ferăstrăul.

Ţăranul a încercat să taie cu amândouă ferăstraiele, dar s-a convins că unul taie mai rău

decât altul.

„Diseară trebuie să-l duc la fierar”, se gândi el. Fierarul l-a privit, l-a ascuţit, şi-l lovi cu ciocanul niţel.

— Încearcă încă o dată, poate acum o să meargă, îi zise fierarul înapoindu-i ferăstrăul.

Ţăranul s-a întors acasă, din nou l-a încercat, dar nici acum ferăstrăul cel îndărătnic n-a prins a tăia cum trebuie în lemn. «4

Zilele treceau una după alta şi ţăranul folosea doar un singur ferăstrău. Pe celălalt l-a lăsat să atârne în cui. Bineînţeles, ferăstrăului i-a plăcut grozav. Nu făcea nimic, doar se lăfăia în cui şi clevetea. Când, ostenit, celălalt ferăstrău se plângea cât îl doare tot corpul, leneşul râdea în hohote.

— Aşa-ţi trebuie dacă eşti prost şi asculţi de mâna ţăranului neodihnit!

Treceau lunile, treceau şi anii şi multe s-au schimbat. Ţăranul a îmbătrânit şi puterile l-au mai lăsat. Gospodăria de mult a trecut-o în mâinile feciorilor săi, dar n-a încetat să muncească. Chiar şi atunci când securea n-o mai putea ţine vârtos în mână, ferăstrăul i se părea o jucărie. Abia îl apropia de lemn şi ferăstrăul tăia. Şi atunci bătrânului se părea că nu-i aşa de bătrân şi fără puteri şi inima îi bătea veselă.

Multe s-au schimbat şi în colnă, doar cuiele ruginite şi ferăstrăul leneş au rămas la locul lor. La început ferăstrăul era mândru c-a-necput să se îngraşe: din loc în loc, pe feţele lui lucioase au

apărut pete roşcate şi până să se dezmeticească a fost cuprins cu totul de rugină.

„Nu-i nimic, se gândi el, măcar mă lasă gazda în pace”. Dar uitându-se din când în când la prietenul său harnic, îl durea parcă ceva.

„Cât e de subţire şi lucios îşi mânerele sale de lemn arată parc-ar fi bătute în aur! Dar ce folos? începu să râdă în gând, mereu e plecat, mereu trag de el şi pila aceea mereu îi roade dinţişorii. Şi are aceasta vreo importanţă? Îţi dă vreo bucurie munca asta zilnică, istovitoare?”

Într-o zi a murit nevasta ţăranului şi la scurtă vreme a murit şi gospodarul. Fiii l-au înmormântat aşa cum se cuvine pe un tată bătrân şi vrednic. Câteva zile după înmormântare s-au întâlnit în curtea părintească să-şi împartă pescarilor şi plecau cine ştie unde. Nenorocirea era că din clipa în care luau o barcă, o foloseau până o distrugeau cu totul şi vă daţi seama că oamenii din partea locului erau atât de săraci, încât pierderea unei bărci însemna pentru ei moartea.

Într-o dimineaţă, Jean băgă de seamă că barca lui nu maiera în locul unde o lăsase el, ci mult mai încolo. La început s-a gândit că poate vreun pescar o fi avut nevoie de locul acela şi i-a mutat barca un pic. Când însă a văzut că şi în zilele următoare lucrurile se repetă, a intrat la mare grijă şi, în cele din urmă, speriat, i-a spus Anetei ceea ce băgase el de seamă. Biata femeie, când a auzit de una ca asta, să cadă jos de spaimă şi mai multe nu. Dacă spiriduşii le distrug barca,

înseamnă sau să moară toţi trei de foame, sau să-şi ia lumea în cap şi să plece slugi, cine ştie pe unde, trăind o viaţă nu mai bună decât moartea. I se rupea, mai ales, inima pentru copilul lor care trebuia să aibă o viaţă aşa de nefericită. Nu vă mai spun că mulţi pescari încercaseră să vadă ce se întâmplă cu bărcile lor şi nu văzură decât cum ele se desprind de la mal şi o pornesc în larg, parcă minate de nişte puteri nevăzute. Ba cei care se dovediseră mai curajoşi şi încercaseră să lupte cu aceste puteri, au fost găsiţi morţi pe plajă în ziua următoare, fiindcă, dacă nu ştiţi vă spun eu acum, spiriduşii sunt mai periculoşi chiar şi decât balaurul Ba udai, care şade ascuns în lacul Leului, de unde iese din când în când pentru a fura câte un animal, uneori chiar câte un om, pe care să-l mănânce.

Cum vă spuneam, din ziua aceea, în casa celor doi tineri n-a mai fost loc nici pentru pace, nici pentru bucurii.

Nopţi întregi nu mai dormeau, iar Aneta era tot cu ochii roşii de plâns.

În a patra zi, femeii îi veni un gând pe care nici ei nu avea curajul să şi-l mărturisească. În a cincea zi însă, văzând că viaţa asta nu mâi era de îndurat, se hotărî să treacă peste orice spaimă şi să facă ceea ce inima o învăţa. Aşa că în seara aceea i-a dat de mâncare lui Jean, ba chiar l-a îndemnat să bea ceva mai mult vin ca de obicei, încât, frânt de grijă, de osteneală şi de vin, omul adormi de îndată ce puse capul pe pernă. După

aceea, Aneta dădu şi pruncului de mâncare, şi, înfăşurându-l într-o pătură moale de lână ca să nu-i fie frig, îl luă frumuşel în braţe şi se strecură ca o şopârlă pe uşă, fără s-o simtă bărbatul care dormea dus.

Afară era o noapte întunecoasă de să-ţi bagi singur degetele în ochi. Numai departe pe cer se vedea strălucind o singură stea, al cărui chip îndepărtat se oglindea în apa fără fund a oceanului.

Biata Aneta se înfioră tind îşi aminti că era noaptea mareei celei mari.

Dar mi se pare că eu vorbesc cam în dodii pentru voi şi nici măcar nu v-am spus ce este aceea o maree. Staţi să vă zic, numai să aveţi răbdare să mă ascultaţi acum, că am lăsat firul poveştii şi m-am apucat să vă spun ce este o maree. Eu socotesc că aşa se cuvine.

Luna asta pe care o vedem noi pe cer, sclipind cu lumina ei misterioasă în unele nopţi, are o mare putere de atracţie asupra apei, care se ridică spre ea sub forma unui val mare. Şi-aşa urmăreşte luna până ajunge la ţărmul pe care îl acoperă cu apă pe o mare distanţă. Apoi apa se retrage liniştită în matca ei. Când apa creşte, se cheamă flux, iar când scade, se cheamă reflux. Mareea înseamnă deci fluxul şi refluxul apei. Dacă nu mă credeţi, puteţi să-i întrebaţi şi pe părinţii voştri şi veţi vedea că nu spun bazaconii. Ei, şi dacă nu vă mint în taina asta a lunii, cu fluxul şi refluxul, vă închipuiţi că şi restul poveştii, este tot

atât de adevărat.

Să ne întoarcem acum iar la Aneta din poveste. Vă spuneam că aducându-şi aminte că era ziua mareei celei mari, parcă o strângea şi mai tare cămaşa de frică. O dată pe lună, când este lună plină, puterea ei e mult mai mare. Şi atunci ridică un val mai înalt. Din cauza asta mareea cea mare este mai periculoasă decât celelalte. Dar pescarii ştiu până unde se întinde fluxul, ştiu şi când va avea loc, aşa că nu se întâmplă nicio nenorocire. Dragostea pentru a-i săi îi dădea curaj Anetei şi, înfrângându-şi orice spaimă, sări în barcă, pitindu-se în partea dinapoi. Învelită în şalul ei gros de catifea, răsufla fără zgomot aerul sărat al mării. Ţinea strâns legat la piept copilaşul care dormea dus, neştiind nimic, nici de necazul mamei, nici de răutatea spiriduşilor. Biata Aneta, frântă de oboseala zilei şi de spaima prin care trecea, adormi şi ea tot aşa de adânc şi lin ca şi copilul pe care-l ţinea în braţe! După o bucată de vreme, tresări fiindcă apa începuse să clipocească mai tare la pupa bărcii şi se auzeau glasuri în noapte, rostind un fel de chitare ciudată, din care cu multă greutate înţelese aceste cuvinte:

Trei ceasuri pe mare.

Alte trei pe mal, m

Trei ceasuri în care Ne întoarcem în zorii târzii.

Pe maluri pustii. Leagănă-te, barcă Peste marea cea de sare.

Sprintenă porneşti la drum.

Chiar acum!

iFrânghiile cu care era legată barca lunecară ea prin farmec de pe ţăruşii de care erau legate şi barca prinse a se legăna liberă pe valuri. Apoi glasurile se auziră din nou:

Barcă, pleacă la unu.

Pleacă la doi.

Pleacă la trei

Barca însă nu se mişca, ci continua să se legene pe loc, de parcă ceva o împiedica să pornească în larg. Cele trei voci îşi reluară cântecul lor monoton şi mai rugător:

Pleacă, te rugăm, la uny.

Pleacă, te rugăm, IJ, a doi.

Pleacă, te rugăm, la trei.

Te rugăm xăpleci la patru

Dar barca pas să se mişte, de parcă ar fi ştiut ea ceva. Atunci glasurile se porniră şi mai plângăreţe:

Te rugăm să pleci la unu.

Te rugăm să pleci la doi.

Te rugăm să pleci la trei.

Te rugăm să pleci la patru.

Pleacă, te rugăm, cinci

De data asta, Aneta simţi cum barca o porneşte din loc, de parcă ar fi fost un cal ascultător, lunecând pe valuri din ce în ce mai repede. Aerul mării devenea tot mai răcoros, iar hula valurilor tot mai puternică, aşa că Aneta înţelese că se aflau de acum departe, în larg.

Începuse să-i fie grozav de frică şi era gata să-i pară rău de ceea ce făcuse. Se gândea cu groază ce va păţi dacă, bunăoară, copilul s-ar trezi şi ar începe să plângă. Ce le putea ea răspunde acestor fiinţe misterioase, despre care auzise numai lucruri rele?

wlncă mai tremura de frică şi de neştiinţă, când simţi că barca se ciocneşte de un mal, funiile se încolăciră singure în jurul unor ţăruşi şi cele trei voci se îndepărtară grăbite spre mijlocul insulei. Biata Aneta, pe jumătate moartă, ieşi din ascunzătoarea în care mai că înţepenise şi o porni îndată pe urmele celor trei spfciduşi pe caref măcar că nu-i vedea, îi auzea mereu vorbind. Mergea pe un pământ necunoscut, despre care nu auzise niciodată vorbindu-se. Era, fără îndoială, una din acele misterioase insule bântuite de duhuri, din care muritorii nu se mai întorceau niciodată, dacă au îndrăznit să pună piciorul pe ea. Dar Aneta era hotărâtă să nu se lase până nu va obţine ceea ce dorea. Privea cu ochii larg deschişi această misterioasă insulă, încercând să reţină unele lucruri, spre a nu rătăci drumul la întoarcere. Sub scânteierile palide ale stelelor nu se vedeau decât stâncile goale şi frunzişul puţin cam ciudat al unor dafini care răspândeau un miros îmbătător. Rupse, în treacăt, câteva crengi pe care le băgă în sân, cu gândul de a avea o dovadă că, într-adevăr, a fost pe această insulă, în cazul că oamenii n-o vor crede. Deodată, printre trunchiurile dafinilor, se deschise gura largă a

unei peşteri, din care răzbătea în afară zumzetul unor voci nedesluşite. Spiriduşii pătrunseră înăuntru, iar Aneta, după ce stătu câteva clipe la îndoială, îşi zise: „Dacă am ajuns până aici, ce mi se poate întâmpla mai rău?” Şi pătrunse în peşteră, pe urma spiriduşilor. În stânca tare, o iiiană măiastră tăiase o scară care cobora ca un melc spre adânc. Din loc în loc, nişte scânteieri misterioase luminau totul, aşa că femeia putu să coboare scara îngustă fără să-şi rupă vreun picior. Auzea trecând pe lângă ea paşi grăbiţi care parcă o ocoleau şi simţea uneori atingerea unor fiinţe nevăzute, de care se înfiora. Din adâncul peşterii venea însă un zgomot înspăimântător, nu din cauza puterii lui, ci din cauza ciudăţeniei, căci părea ca o respiraţie uriaşă şi ostenită, era parcă chiar respiraţia pământului. Scara se mai roti încă o dată şi o lumină puternică o izbi în faţă orbind-o, încât nu mai văzu nimic. După o vreme, când ochii i s-au mai obişnuit, îşi dădu seama că se afla într-o imensă sală strălucitoare, din pereţii căreia răzbea acea lumină care te ameţea. Pe jos era presărat cel mai fin nisip pe care îl văzuse vreodată în viaţa ei, iar stelele de mare îşi mişcau braţele moi prin nisipul umed, de parcă ar fi aşteptat ceva. Pe peretele din fundul peşterii se vedea o uşă mare de bronz, iar în mijlocul uriaşei încăperi se înălţa un stejar uriaş cu trunchiul răsucit, oare-şi împlânta adânc, în nisipul moale, rădăcinile lui puternice. Sub stejar se afla un monstru. Aneta simţi că i se moaie picioarele şi-şi strânse cu

spaimă copilul la piept. Aşa ceva nu mai auzise să fie nici măcar în poveşti. Era o fiinţă strălucitoare şi transparentă ca de cristal, moale ca o gelatină. La fiecare din enormele lui respiraţii, prin corpul său se vedeau pereţii peşterii care se diformau ca priviţi printr-o apă.

Vocile spiriduşilor nevăzuţi intonau nişte imne de slavă şi pe care biata Aneta nici nu le înţelegea, atât era de înspăimântată şi de uluită de ceea ce vedea. Încet-încet îşi dădu seama că imnul îl îndemna pe monstru să mai aibă răbdare, că în curând va sosi clipa. Ceea ce o uimea mai ales pe Aneta era faptul că nimeni nu se interesa de ea, ca şi cum nici n-ar fi fost acolo. Toţi trăiau într-o încordare de nedescris, de parcă ceva extraordinar trebuia să se întâmple. Glasurile se izbeau de uşa masivă de bronz, semn că de acolo trebuia să vină ceea ce toţi aşteptau. Vocile răsunau:

Tată al mării, mai ai Luna pe ceruri lunecă Un.

Vine îndată clipa cea mare să pună capăt marelui chin.

Uşa tăcută ce marea ţine Tremură toată de nerăbdare.

Fluviul vieţii îndată vine.

Vine îndată clipa cea mare.

Clipa cea mare.

Clipa cea mare

„Ce fel de clipă *V** se tot întreba Aneta, care, de curiozitate, uitase şi să-i mai fie frica. Dincolo

de poarta de bronz porni să se audă un zgomot îngrozitor, care o făcu pe Aneta să-şi amintească iar de frică şi picioarele iar începură să i se moaie, tocmai acum când era hotărâtă s-o ia la fugă. Dintr-odată, uşa masivă de bronz începu să se răsucească în ţâţâni, trasă de nişte mâini nevăzute, iar monstrul inform şi străveziu îşi îndreptă capul moale ca de gelatină spre uşa larg deschisă, prin care începuse să pătrundă vijelios mareea. Monstrul fu apucat de o mare bucurie şi începu să soarbă apa cu o poftă care-i făcu greaţă. Anetei. Dar, spre marea ei mirare, cu cât bea mai multă apă, cu atât monstrul devenea mai puternic, mai dur şi mai strălucitor. Apa pătrundea urlând pe uşă, dar nici măcar o picătură nu scăpa gurii însetate a monstrului, încât femeia era convinsă că pe toată plaja Gasconiei marea s-a retras, lăsând în urmă nisipul umed, melci, meduze care se descompun în lumina dimineţii, peşti morţi, resturi de corăbii naufragiate.

Abia acum a înţeles Aneta că ea vedea ceea ce niciun om nu mai văzuse şi poate nici nu va mai vedeaacesta era monstrul mareei care trăia ascuns în adâncul pământului şi care făcea să crească apa, atunci când o dădea afară şi să scadă, atunci când o înghiţea, şi asta, în mod regulat, de la naşterea pământului şi cât va mai dura lumea. Gândindu-se la toate aceste lucruri şi, mai ales, dându-şi seama că fusese martoră la o taină a lumii care, din câte ştia, nu era îngăduită – şi cel care o călca trebuia să plătească cu, propria

sa viaţă, Aneta îşi adună ultimele puteri şi o rupse

Ia fugă, fără să se mai uite pe unde calcă, strângând la piept copilul, ca nu cumva să-l scape dacă s-ar împiedica de ceva. Nici nu mai ştia cum a ajuns l-ai barcă, de parcă spaima îi dăduse aripi şi s-a ascuns în acelaşi loc în care stătuse şi la venire. Se simţea uşurată, de toată spaima, acum că se afla în barca lor, ca şi cum s-ar fi aflat acasă. Curând auzi paşii fiinţelor nevăzute cu care călătorise spre insula mareei şi apoi ascultă din nou ciudata lor litanie:

Trei ceasuri de tainã.

Minunea văzând.

Trei ceasuri de tainã.

Mareea-ascultând.

Te întoarce, barcă, pe valul culcat şi ne poartă iarăşi la ţărmul rotat.

Barca o porni ca un cal bine strunit, vântul le fluiera pe la urechi, iar fiinţele misterioase, simţind mirosul de dafin care venea de la ramurile pe care Aneta le rupsese şi le pusese în sân, începură să cânte cu nişte glasuri care veneau parcă dintr-o altă lume:

Parfumul de laur spre mal nensoţeşte, în mijlocul mării sărate Amintirea dulce a insulei noastre – întruna ne mână spre ţărmuri albastre.

N-aş putea să vă spun cât timp trecuse de când porniseră din insulă, dar Aneta simţi cum barca se izbeşte de mai, semn că ajunsese la locul de unde plecase. Spiriduşii săriră jos din luntre şi femeia aştepta să-i audă depărtându-se ca să

poată şi ea ieşi din ascunzătoare. Spre marea ei spaimă auzi însă glasul poruncitor al unui spiriduş care-i spunea:

— Femeie, ieşi afară!

Mai mult, moartă decât vie, îneta ieşi cu pruncul în braţe, care mai dormea încă, tot aşa de adânc şi nevinovat ca şi la plecare.

— Ai merita să fii ucisă, continuă vocea spiriduşului, dar ai fost salvată de fiinţa nevinovată pe care o porţi la sânul tău! Abia acum înţelese ea de ce nimeni nu-i făcuse nimic.

Paşii tainici se îndepărtară în noapte, iar Anefca şedea dreaptă pe nisipul plajei de parcă ar fi vrut să le spună spiriduşilor! „Nu mă tem de voi. De acum nu mai aveţi dreptul să vă atingeţi de barca noastră!”

Dar după ce s-a stins în noapte ecoul paşilor lor ciudaţi, după ce s-a văzut singură-singurică pe plaja pustie, pe Aneta a cuprins-o o groază atât de mare, încât o rupse la fugă fără să se mai uite nici în dreapta, nici în stânga şi tot i se părea că cineva este gata s-o ajungă din urmă.

Ajunsă acasă, dădu copilului să sugă şi pregăti masa pentru soţul ei, care trebuia să se trezească din clipă în clipă. Simţi deodată în sân creanga de dafin de care şi Uitase de spaimă. Când o scoase din sân, rămase cu gura căscată: creanga pe care o rupsese numai cu gândul de a avea o dovadă că fusese pe insula spiriduşilor, era cu totul şi cu totul de aur.

Şi iacă aşa, datorită curajului unei femei şi

dragostei ei pentru copil şi pentru soţ, au scăpat şi de sărăcie şi de spiriduşi şi or mai fi trăind şi astăzi în căsuţa lor, fericiţi şi fără grijă, dacă n-or fi murit.

Povestea preafrumoasei Eliza

A FOST ODATĂ un rege care avea multe lucruri cu care să se fălească şi de aceea era tare mândru. Dar aşa cum se întâmplă aproape totdeauna pe lume, avea regele nostru şi pricini ca să se necăjească. Pricina necazului, să nu vă miraţi, era tocmai fata lui. Nu că ar fi fost urâtă de să dai şi să fugi de ea, sau vreo neghioabă care să nu poată lega trei cuvinte de doamne-ajută. Ba dimpotrivă, fata era frumoasă, atât de frumoasă, încât bietul împărat nu mai avea somn de grijă să nu i-o fure careva, vreun năzdrăvan de flăcău, sau, ceea ce ar fi fost şi mai rău, vreun duşman care ar fi putut s-o omoare.

Ei, şi de grija asta, a pus-o împăratul pe frumoasa Eliza, că aşa o chema pe fată, sub paza a douăsprezece doici, care n-o scăpau din ochi nici ziua, nici noaptea. Dar nici asta nu era de-ajuns pentru grija cea părintească a măriei sale şi de aceea a închis-o pe fată, cu doici cu tot, într-un palat cu o grădină mare, înconjurată de douăsprezece ziduri. Din când în când i se dădea voie fetei să se plimbe prin cetate, călare şi păzită, cu străşnicie, de doisprezece halebardieri, doisprezece scutieri şi doisprezece paji. Să văd eu care hoţ de fete ar fi putut ajunge până la prinţesa Eliza şi s-o fure.

Ştiu însă de la o bătrână înţeleaptă d fata ar fi fost de cf; mie de oii-mai bucuroasă să iasă singură pe stradă, fără pază şi să poată alerga singură pe străzii, precum cea mai săracă dintre fete, cântând în gura mare» ca şi cum n-ar fi avut nicio grijă.

Când ieşea prinţesa la plimbare, niciun flăcău nu avea voie să meargă pe străzile cetăţii, ferestrele trebuiau să fie închise şi nimeni să nu-i vorbeiască. Oamenii însă b priveau prin perdelele lăsate şi spuneau între ei *i*

„Prinţesa noastră este prea frumoasă dar ochii el sunt trişti ca o zi ceţoasă. Durerea singurătăţii i se citeşte în ochi. Privirea ei spune că într-o zi va fugi din închisoarea în care tatăl ei b ţine ca într-o colivie de aur/4.

Toi supuşii o căinau pe biata prinţesă pentru viaţa ei de prizonieră. Într-o zi, un sfetnic bătrân de tot, atât de bătrân incit nu-i păsa, de moarte şi nici de mânia regelui, şi-a luat inima în dinţi şi i-a spus acestuia:

— Maria ta, îngăduie unui biet supus, căruia nu degeaba i-a albit părul în slujba ta şi a neuitatului tău tată, o umilă observaţie.

— Vorbeşte, bătrâne sfetnic, tu a cărui gură n-a spus decât lucruri înţelepte şi pe care tatăl, meu mi te-a lăsat ca pe o moştenire de mult preţ.

— Iată ce şi cum, Maria ta: nu este pe lume o comoară mai de preţ decât prinţesa Eliza şi bine faci că o iubeşti ca pe ochii din cap. Dar oare este bine că o ţii în felul acesta închisă şi cu o pază aşa

de straşnică, lipsind-o de toate bucuriile tinereţii, aşa cum ai lipsit-o şi de cele ale copilăriei? Maria ta, eşti ca omul cel bogat care şi-a îngropat comoara undeva şi apoi strigă pe toate străzile $

Păzea, păzea, păzea.

Comoara mea;

Voi, hoţilor, să

De ea să vă feriţi

Săi se usuce mina

Regele s-a posomorât şi i-a spus sfetnicului cu asprime V

— Bătrâne, părul albit de ani este o dovadă a înţelepciunii, dar de la o anumită vreme, anii prea grei apasă mintea celui bătrân şi el coboară tot mai mult spre nesocotinţa copilăriei

Bietul rege nici nu bănuia câfcă dreptate avea sfetnicul cel bătrân şi de repede aveau să se adeverească cele prezise de el.

Tot pe vremea aceea trăia acolo şi o vrăjitoare „al cărei castel se afla în munţii Pirinei, Pirineii sunt nişte muriţi prăpăstioşi care despart Franţa de Spania şi care, de când e lumea lume şi în ea sunt răutăţi, au fost locuiţi de cei mai răi vrăjitori. De aceea îşi făcuse şi vrăjitoarei Mandragona palatul aici, cu vreo câteva mii de ani mai înainte şi umplea de groază mare parte de ţară, şi din Franţa şi din Spania, care se întindea pe lângă munţi.

Ei, şi iacă, într-o bună zi, află Mandragona de la un negustor de ierburi vrăjitecare cunoştea toată ţara de la Pirinei până departe, la

miazănoapte, despre frumoasa prinţesă Eliza.

Aşadar, vicleanul negustor i-a spus vrăjitoarei cu mulţii linguşeală r

O, scumpă, şi milostivă doamnă, dacă îmi vinzi mal ieftin floarea care taie tuşea seacă, am să-ţi spun şi eu ceva din care vei trage multe foloase.

Ce să mai vorbim, frumosule, despre preţul florii. De la lună nouă încoace tare prost merg florile mele. Nici nu ştiu dacă oi putea să-ţi dau vreuna. Dar spune mai întâi despre ce este vorba şi pe urmă om mai vedea noi.

— Prea bună doamnă, nu departe de locurile pe care le stăpâneşti, trăieşte un rege care are o fată de o frumuseţe cum nu sunt două pe lume.

— Asfca-i bună! Liunea-i plină de fete! Cunosc şi eu destule, aşa că puţin – îmi pasă mie de fata regelui tău.

Numai că aici lucrurile stau puţintel mai altfel, prea bună doamnă. Fata de care va vorbesc este straşnic de bine păzită, într-un palat înconjurat de douăsprezece ziduri şi-i urmărită pas cu pas de doisprezece halebardieri, de doisprezece scutieri, doisprezece paji şi „în sfârşit, de douăsprezece doici, fără să mai pun la socoteală faptul că fiecare uşă şi fiecare fereastră a palatului are câte douăsprezece lacăte, fiecare având, la rândul său, douăsprezece chei. Regele n-o lasă nici măcar o clipă singurică, fiindcă ea este cea mai de preţ comoară a împărăţiei sale.

Mandragona rămase gânditoare câteva clipe:

în mintea ei plină de toate răutăţile lumii începuse să se urzească un plan drăcesc. După o vreme de gândire îl întrebă pe negustor:

— Şi regele acesta este bogat?

— Putred. Oraşul lui geme de aur şi de pietre scumpe,1

— Măi să fie! Ascultă, negustorăşule, dacă ajungi la prinţesă şi mi-o aduci, te fac om. Ştii că vorba mea e vorbă.

— Ştiu, doamnă scumpă, se milogi el, dar tot nu mi-ai spus ce facem cu iarba de tuse seacă.

— Nemernicule, de tine nu scapă omul cu una cu două. Ei, bine, îţi dau mai multă iarbă dec. Îţi ai visat tu vreodată să ai, numai să ştii că dacă nu-mi aduci prinţesa, nu mai ai ce căuta la uşa castelului meu şi nu mai pupi tu de la mine nici apă rece, necum ierburi vrăjite.

— O, frumuseţe a lumii, nu te înfuria! Ne cunoaştem noi prea bine ca să ne putem înşela unii pe alţii.

Negustorul de ierburivrăjite încalecă pe cal şi o porni în fuga mare spre zare, iar calul pufnea pe nări fum de pucioasă şi foc de necuprins.

În seara aceea, Eliza nu putea să adoarmă deloc. Parcă era un făcut. A numărat până la zece mii, apoi înapoi, pe urmă din trei în trei, dar tot degeaba. Cele douăsprezece doici sforăiau de se cutremurau uşile şi ferestrele cele cu câte douăsprezece lacăte. Minune care nu se mai petrecuse niciodată până atunci. Doar regele le dăduse poruncă straşnică să vegheze, că de nu,

unde le stau picioarele le va sta şi capul. Acum să nu credeţi că regele era chiar aşa de rău şi că le-ar fi scurtat pe toate doicile cu un cap, dar voise omul să le sperie ca nu cumva să se lase pe tânjală şi să-i fure careva fata.

— Mare minune, îşi apuse Eliza, ce-o fi cu doicile mele de dorm aşa, de parcă le-ar fi fermecat cineva? Ia să mă mişc eu puţin, să văd dorm ele de-a binelea, ori îmi întind o cursă ca să mă spună mâine la tătiuca, dacă încerc să fac ceva.

Şi a pornit-o prinţesa noastră încetişor prin palat, fără paza doicilor care continuau să sforăie, fiecare pe glasul ei, de ai fi jurat că acolo era fanfară militară, nu nişte biete femei ostenite. Ce să mai lungesc vorba, feţii mei, că tot acolo ajungem şi pe ocolite ca şi de-a dreptul. Eliza a rămas cu gura căscată când a văzut că nu numai doicile, dar şi pajii şi halebardierii şi scutierii, aşa câte doisprezece cum erau ei, dormeau de rupeau pământul.

Prinţesa, de ca o copilă ce era, unde să se gândească ea, că prea era cu ochi şi cu sprâncene. A crezut făta că au fost toţi doborâţi de somn din osteneală. De unde să-şi închipuie ea că negustorul de ierburi pusese în băutură tuturor ierburi de somn, numai în paharul prinţeser ierburi de nesomn. Şi ce şi-a zis faţa: „Noroc de ăsta nu mai prind eu în viaţa mea. Ia să ies frumuşel în grădină şi să mă plimb de una singură, cum nu m-am plimbat niciodată în viaţa mea, că

doar n-o fi foc. Mă întorc repede şi tata nici n-are să afle”. Şi începu a cânta furata de farmecul libertăţii:

Grădina e plină de şoapte.

De roze, e plină, şi vin adieri de.

Şiluna-şi trimite lumina…

Şi era o noapte cu lună, de să stai cu ochii aţintiţi la ea, până ţi s-or face albaştri şi tot să nu te măi saturi. Grădina strălucea ca de aur sub clarul lunii, frunzele abia scoteau un susur dulce şi biata fată nu mai visa decât un Făt-Frumos, care să se arunce la picioarele ei şi care să-i spună: „Prinţesă, nu pot trăi fără tine. Te caut de ani şi ani de zile!”

Nici nu-şi termină fata gândul, tind, deodată, răsări ca din pământ un tânăr de o frumuseţe pentru care şi FătFrumos l-ar fi pizmuit. Flăcăul era îmbrăcat în pufpură, semn că era fecior de împărat şi şedea acolo în faţa ei cu ochii plecaţi şoptindu-i:

— Prinţesa mea, nu mai pot trăi fără tine. Te caui de o viaţă şi abia acum te-am găsit. Am aflat despre tine şi am alergat să te văd.

Fata începuse s-o cam bage pe mânecă. Dorise şi visase ea aşa ceva, dar când a văzut că visul era aievea nu-i prear venea la socoteală, mai ales că era cam fricoasă.

— Nu te teme, i-a spus tânărul cel frumos, eu i-am adormit pe paznicii tăi cu o iarbă vrăjită, pe care mi-a dat-o mama, când am pornit în căutarea ta. Iată aici ai cheile de la cele douăsprezece uşi,

dacă vrei să vii cu mine. Dacă nu, eu nu te pot sili, dar să ştii că am să mor de durere dacă nu mă vrei şi numai tu vei fi de vină. Regatul meu, mult mai frumos şi mai bogat decât al tatălui tău, te aşteaptă să-i fii regină.

Între noi fie spus, Elizei nu-i era deloc dor să se facă regină, căci văzuse ea că reginele trebuie să stea mai mult închise, dar tânărul i se părea cel mai frumos bărbat pe care-l văzuse vreodată şi, ameţită de privirea lui a plecat cu el ca şi cum l-ar fi cunoscut de când lumea.

Când a aflat împăratul că i-a dispărut giuvaerul de fată, Va pălit nebunia şi cu el toată cetatea a înnebunit. Caută în dreapta, caută în stânga, urlă la doici şi la celelalte perechi de paznici, dar prinţesa parcă intrase în pământ; pas de-o mai găseşte careva. Se întinsese o jale peste toată ţara, şi pe când jalea era mai în toi, hop la poarta cetăţii şi balaurii Mandragonei, care cerură împăratului, nici mai mult, nici mai puţin de douăsprezece corăbii încărcate, fiecare, cu câte doisprezece saci cu aur şi cu câte doisprezece saci cu pietre scumpe. Fără să stea o clipă pe gânduri, împăratul plăti totul peşin, fiindcă şi avea de unde. Toată ţara aştepta cu bucurie întoarcerea prinţesei când, în loc de asta, hop alt balaur al vrăjitoarei, care le vesteşte că stăpâna lui cere de la împărat ceea ce uitase să ceară de prima dată, adică toate animalele din regat, tot fânul şi toate căruţele. Împăratul şi-a poftit toţi sfetnicii la palat ca să se sfătuiască împreună ce să facă. Aceştia,

văzând că vrăjitoarea era pusă pe jaf, i-au cerut regelui să trimită armata la castel şi s-o ia pe prinţesă cu forţa. Dar inima dă tată se gândea că vrăjitoarea ar putea să-i ucidă fata şi a refuzat să urmeze sfatul dat de cei bătrâni. Ceru însă un răgaz de zece zile, ca să aibă vreme să adune vitele din ţară. De fapt, era un şiretlic, fiindcă în această vreme toţi tinerii din regat o porniră spre castelul Mandragonei, ca s-o scape pe prinţesă. Mulţi dintre ei nu s-au mai întors nici până azi, iar alţii îşi cam pierdură curajul şi s-au întors cuminţi la casa! lor, că o fi ea prinţesa mândră şi răsplata mare, dar nimic nu este mai scump ca viaţa omului. Ce să vă mai spun: toată bucuria şi orice zâmbet pieriseră din ţara aceea şi oamenii începuseră să-şi mâie vitele spre castelul vrăjitoarei, bocind de parcă şi-ar fi dus copiii, nu animalele din curte. Hai, dar povestea noastră are şi un tâlc ascuns, că doar nu sunt ei mai viteji zmeii şi vrăjitoarele decât oamenii buni şi de când este lumea-lume, nu s-a pomenit ca ulciorul să meargă prea de multe ori la apă. Trăia în cetatea aceea un flăcău frumos de pica şi care avea un cap deştept de întrecea zece moşnegi, nu numai zece tineri. Dar ce folos, pentru că bietul Jac eră orb şi niciodată nu văzuse lumea cum arată. Vă închipuiţi că nici pe Eliza n-o văzuse, dar atâta auzise despre ea de pe la oameni, încât, în inima lui se iscase o dragoste pentru ea de nici nu mai putea dormi. Ce dacă omul este orb? Inima tot inimă rămâne. Ce şi-a zis în sinea lui: „Ia să-mi

încerc şi eu norocul, că cine ştie de unde poate răsări soarele pentru unul ca mine, sau dacă n-oi face nimic, tot nicio pagubă, că doar nu e cine ştie ce de capul meu”. Şi aşa o porni de unul singur spre castelul vrăjitoarei.

Acu, cât a fost în sat, lui Jac nu i-a fost deloc greu, că doar cunoştea locurile şi toate lucrurile după pipăit şi după miros. Dar după ce a ieşit la câmp, treburile s-au încurcat rău de tot, fiindcă nu mai avea după ce să se orienteze. Îi era cu atât mai greu, cu cât, de vreo săptămână îi murise şi căţelul care îl conducea fără greş unde avea nevoie. Dar Jac nu era flăcăul care să se sperie dintr-atât. Şi tot pipăind drumul cu băţul, a mers mai departe.

— Încotro ai pornit-o aşa de unul singur? îl întreba câte un şugubăţ întâlnit în cale. Nu cumva ai de gând s-o scapi pe Eliza din ghearele vrăjitoarei?

— Ba chiar asta vreau să fac, le răspundea el hotărât, şi oamenii râdeau de el şi-şi povesteau unii altora întâlnirea cu Jac cel orb, care pornise s-o scape pe prinţesă, fără ca măcar să vadă pe unde calcă.

Cum mergea viteazul nostru printr-un lăstăriş de alun, deodată aude un chiţăit plin de jale. Luându-se după zgomot, descoperi o capcană şi un iepuraş care se prinsese în ea. Milos cum era, flăcăul l-a scos pe iepure şi i-a dat drumul să se ducă în lăstăriş. Care nu i-a fost mirarea când a văzut că iepuraşul, în loc să fugă bucuros că a

scăpat, a început să-i vorbească mai abitir ca un om:

— Flăcăule, tare bună inimă trebuie să mai ai, de mi-ai dat drumul. Uite că şi eu, măcar că sunt un biet iepure, nu vreau să mă las mai prejos. Văd că eşti orb. Spune-mi încotro ai luat-o şi ce vrei să faci, că poate ţi-oi fi şi eu de vreun folos, mic cum sunt, fiindcă este o vorbă care spune că oricine poate avea nevoie de unul mai mic decât el, ca să nu mă apuc acum să-ţi mai spun şi povestea cu leul căzut în cursă şi cu şoarecele. Să ştii că am ochi foarte buni, auzul fin şi la fugă sunt mai iute decât o scânteie.

V Jac s-a mirat cât s-a mirat de cele auzite, dar şi-a zis că o fi vreun iepure fermecat, cum auzise el prin poveştile bunicii şi i-a povestit toată tărăşenia, aşa cum ai povesti-o unui om. Iepuraşul l-a înţeles ca un om şi au pornit amândoi la drum. De astă dată, Jac nu se mai temea că „va rătăci drumul, fiindcă iepurele cunoştea toate potecile ca nimeni altul, aşa că l-a legat cu o cureluşă de gât şi mai vorbind de una, mai mirându-se de alta, au intrat în pădure. Tocmai treceau printr-o vâlcea cu desişuri greu de străbătut, când, din dreapta, auziră nişte grohăituri atât de înspăimântătoare, încât iepuraşul simţi cum inima i se face tot mai mică, până n-o mai simţi decât de mărimea unui purice şi atunci o rupse la sănătoasa răcnind cât putea! i – Fugi cum poţi, Jac, că mie pe aici mi-e drumul!

Nu mai că socoteala lui nu să potrivit cu a

flăcăului care, în loc să-i dea drumul cureluşei cu care îl legase pe iepure şi să fugă încotro l-or fi dus picioarele, a ţinut şi mai strâns de curea şi a început să-l dojenească:

— Bravo, iepuraşul meu cel viteaz! Nu te lăudai tu că mergi cu mine până la vrăjitoare şi că nu, mă vei lăsa singur până nu ducem la bun sfârşit treaba noastră? Şi acum eşti gata să fugi fără să-ţi pese că eu rămân singur.

— Lasă-mă. Îasă-mă, striga iepurele îngrozit, dar deodată cuvintele îi îngheţară pe buze. Avea şi de ce, pentru că dintre copaci se ivise o namilă de mistreţ cu nişte colii *ca* nişte săbii şi se tot tăvălea pe jos de durere şi pe unde ajungea cu colţii, secera copacii de parcă ar fi fost nişte firişoare de trestie.

— Iepuraşule, întrebă Jac, cine face gălăgia asta îngrozitoare? Nu cumva sunt balaurii vrăjitoarei, ca să mă pregătesc de luptă?

Când mistreţul auzi glas de om, se opri pentru o clipă din gemete şi-i spuse:

— Flăcăule, văd că, deşi eşti orb, vezi lucrurile mai bine decât unul cu ochii amândoi. Să ştii că eu sunt singurul în stare să-i biruiască pe balaurii vrăjitoarei. Dar acum mi-a intrat o ţeapă de fier în nara stângă şi mă doare de mă usucă la inimă. Dacă mi-o scoţi, jur să merg cu tine şi să te ajut cât vei avea nevoie de mine.

Jac îi scoase ţeapa – pentru el a fost un fleac – dar mistreţul a început să se tăvălească pe jos de bucurie că a scăpat) de durere şi după ce a mai

ţopăit o vreme, s-a oprit şi l-a întrebat pe tânăr:

— Ei, acum spune cu ce-ţi pot fi de folos.

Jac îi spuse şi mistreţului ce şi cum şi acesta începu să zbiere cât îl ţinea gura, vreau să spun râtul şi să se laude:

— Dacă-i vorba de aşa, las pe mine. Să vezi cum le vin eu de hac drăguţilor de balauri! Mare noroc ai avut cu mine, Jac, că numai cu prizăritul ăsta de iepure şi cu ochii tăi orbi, te mâncau balaurii. Şi acum, la drum!

Iepurele ar fi vrut să se grozăvească şi el un pic, dar însă nu-i trecuse spaima şi tot îi mai clănţăneau dinţii., şi pe când treceau voinicii noştri printr-o livadă, auziră pe cineva ţipând cu glas ascuţit:

— Scăpaţi-mă, fraţilor, de vampirii ăştia care-mi sug toată dulceaţa, că şi eu oi face ceva pentru voi când veţi av ea nevoie i

— Iepuraşule, cine ţipă aşa ca din gură de şarpe, întrebă Jac.

— Ia. un prăpădit de măr, pe care nişte viespi tot vor să-l înţepe. Păcat că nu poţi să-l vezi cum ţopăie pe creanga lui!

Mult se minună flăcăul că un măr vorbea ca oamenii şi, fără să mai stea pe gânduri, alungă viespile, scăpându-l pe bietul măr de pacoste. Mărul, care de spaimă se făcuse jumătate roşu şi jumătate verde, îi spuse flăcăului:

— Dragă Jac, după cum ţi-ai dat seama, eu sunt un măr năzdrăvan. Ştiu încotro ai pornit şi cu ce gânduri. Nu mai este nevoie să-mi spui nimic.

Să ştii însă că fără mine nu vei reuşi nimic, fiindcă tovarăşii tăi or fi ei puternici, dar sunt proşti de dau în gropi. Numai eu te scot din toate încurcăturile, aşa că pune-mă în buzunarul hainei, tale şi ascultă de sfaturile mele, fără să te abaţi nici cu o iotă.

! N-apucară cei doi tovarăşi ai lui Jac să se răţoiască la măr, că, hop şi cele două viespi care încercaseră să-l înţepe pe sărmanul măr începură să bâzâie pe la urechile flăcăului şi să-l roage:

— Ia-ne şi pe noi cu tine, că cine ştie ce ajutor îţi putem da. Nu suntem noi mai de lepădat ca mărul care se teme de noi. Pe urmă, gândeşte-te că nimeni nu va putea zbura peste gardul castelului vrăjitoarei decât noi.

— Atunci veniţi şi voi, că tot nu aveţi ce-mi strica, le spuse flăcăul şi porniră mai departe. După o bucată de vreme, iacă li se ivi, de după un pâlc de copaci, şi castelul vrăjitoarei. Mai întâi se ciocniră de un gard uriaş din mărăcini.

— Gardul acesta nu este păzit, le spuse mărul, aşa că putem trece fără grijă peste el.

Uşor de zis, greu de făcut. Cum să treci printr-un zid de mărăcini? Bietul mistreţ şi-a făcut râtul ferfeniţă încercând să frecă prin el.

— Stai, stai, prostănacule, îi strigă mărul prăpădindu-se de râs. Unde ai auzit tu că zidurile se sparg cu capul? Asta este treaba iepurelui, nu a ta. – în mai puţin de un ceas, rozând fir cu fir, iepurele făcu o spărtură prin care se strecurară toţi fără prea multă trudă. Apoi, la îndemnul

mărului, se opriră ca să ţină sfat!

— Vrăjitoarea este în castelul ei cu trei balauri, le spuse mărul. Aceştia sunt: balaurul galben, cel portocaliu şi cel roşu. Ăştia sunt sfetnicii ei. Balaurul violet o păzeşte pe Eliza, iar cel verde şi cel albastru stau de strajă la uşa castelului, pe care o vedem de aici, uşă care duce drept în grădina în care Mandragona îşi creşte ierburile ei blestemate. Castelul e în fund de tot şi nu putem ajunge la el decât dacă omorâm mai vântâi pe cei doi balauri care păzesc poarta grădinii. Voi vă ascundeţi după tufişul acela şi eu am să faci tot ce am să pot ca să atrag aici pe unul din balauri. Mistreţule, abia atunci va fi şi vremea ta.

— Las pe mine, mormăi acesta. N-o să aibă vreme nici să zică văleu.

După ce au făcut cum le-a spus mărul, acesta începu să ţipe cu un glas ascuţit, de te trecea prin urechi ca acul a

— Ajutor, ajutooor!

Dar dincolo de poartă nu mişca nimic.

— Ajutooor, ajutooor!

Poarta se deschise parcă trântită de o vijelie şi balaurul albastru apăru cu o falcă în cer şi cu una în pământ. Coadalui tăia ca o sabie pomii şi iarba pe unde trecea, iar dinţii îi păreau nişte pumnale Celor ascunşi le cam pieri piuitul*, mărul înverzi de tot de spaimă şi se piti fără să mai sufle în buzunarul hainei lui Jac. Mistreţul însă se şi repezise la balaur şi se încinse o luptă crâncenă,

de credeai că fierbe pământul ca de tunete şi de fulgere. Voinicii noştri nici nu îndrăzneau să se uite; dar, imediat se auzi bâzâitul viespilor:

— Bravo, mistreţule, bravo, mistreţule!

— Uf, făcu mistreţul grozăvindu-se, nici măcar nu am avut vreme să mă încălzesc. Să vedeţi voi ce o să fie cu al doilea şi cu al treilea.

— Băgaţi de seamă, spuse mărul care tot nu îndrăznea să iasă din buzunarul lui Jac, balaurul al doilea a început să se cam neliniştească. Acum trebuie să apară!

— Să poftească, să poftească, bodogăni mistreţul;

— Nu-i timp de aşteptat, le spuse Jac. Trebuie să por»

nim noi la atac.

— La atac! ţipă mărul din buzunar.

— Înainte, răcnea şi iepurele fără să iasă din tufiş…

Dar mistreţul cu viespile şi flăcăul o porniseră în goana mare. Când balaurul a văzut ceata voinicilor, a sărit în sus de parcă i-ar fi dat cineva foc cozii. Ce să vă spun, aveai şi ce vedea. Iepuraşul fusese cuprins de o furie de nedescris şi acum alerga în fruntea tuturor, târând după el pe flăcău, care-l ţinea de cureluşă; mărul sărise afară din buzunar şi ţopăia de parcă ar fi fost la un concurs de dansuri, viespile bâzâiau de ţi se zburlea părul, iar mistreţul care rămăsese la urmă, trecu ca un fulger pe lângă toţi şi, până să se dezmeticească balaurul, îl şi tăiase în două cu

epiţii.

Mărul părea beat de bucurie şi ţopăia întruna zbierând:

— Patru balauri ne-au mai rămas, patru balauri ne-au mai rămas! Pe toţi îi facem praf!

Ceata de voinici s-a oprit să-şi mai tragă sufletul şi să pună la cale planul unui nou atac. În faţa lor se înălţa ameninţător castelul vrăjitoarei, unde era închisă frumoasa Eliza. Tot mărul, ca unul ce era năzdrăvan şi ştia toate, fără să aibă nevoie să fie la faţa locului, făcu planul.

— Mai întâi, trebuie să-i atragem pe balauri în cursă, unul elte unul. A venit acum şi rândul viespilor să facă ceva, că până acum nu ne-au fost de niciun ajutor.

V – Viteazule, se oţărâră ele, ai uitat cum te piteai în buzunarul lui Jac şi cum te înverziseşi tot de spaimă?

acuma… vorba ceea: „După război, mulţi viteji se-arată”.

— Gata vorba, strigă la ele băiatul, să facem planul de luptă.

— Bine, continuă mărul, acum că v-aţi băgat acele în teacă, să vă spun şi vouă ce aveţi de făcut: voi veţi avea grijă de balaurul violet, care o păzeşte pe prinţesă. Să nu vă scape, că e vai de voi!

— Bine, bine, Papură-împărat, răspunseră ele înţepate. Lasă, nu ne mai învăţa tu ce să facem, că ne pricepem noi mai bine decât tine; nu este, aşa, de multă vreme de când ai scăpat ca prin minune

de acele noastre. Acum daţi-ne o clipă de răgaz să ne aducem câteva ajutoare.

Amândouă o luară spre pădure şi, după câteva minute, s-au întors cu un nor întreg de viespi, de te lua groaza numai văzându-le, fără să le mai auzi bâzâitul şi fără să le mai simţi acele. Toate pătrunseră cu grijă în castel, iar ceata celorlalţi venea tăcută după ele. S-au oprit la intrarea pe culoarul principal, la capătul căruia se vedea moţăind balaurul violet. Mărul împărţi ordinele: >

— Voi, viespilor, atacaţi balaurul. Tu, mistreţule, ai să pândeşti la capătul scării ăsteia, căci balaurii vor veni pe rând şi pe fiecare ai să-l omori cât mai repede şi fără multă gălăgie. Noi, ăştilalţi, hai să ne ascundem.

Zis şi făcut. Viespile se îndreptară spre balaur şi, până să prindă acesta de veste, şi tăbărâseră pe el, ciucure. A prins a se rostogoli şi a urla bătând cu coada în dreapta şi în stânga, de a distrus tot ce era în jur, dar ba să scape de blestematele gâze, care mi. Ţi-l înţepau din toate părţile şi, urmai puţin de zece minute, fiorosul balaur zăcea pe jos, umflat de veninul înţepăturilor. Zgomotul luptei însă a

atras pe cei doi balauri „cel roşu şi cel portocaliu, care apărură în capul scărilor.

— Pe cel roşu lăsaţi-l în seama mea! strigă mistreţul.

Roiul de viespi se repezi la balaurul portocaliu şi în câteva minute îl dădură gata. La

rândul lui şi mistreţul îi veni de hac celui roşu.

— Păzea acum! zbieră mărul, vine vrăjitoarea, cu balaurul galben.

Într-adevăr, Mandragona apăru în capul scărilor, însoţită de balaurul galben şi privea îngrozită urmele măcelului din sala de jos.

— Balaurul meu galben, întrebă ea cu voce plângăreaţă, cine a făcut asta? Unde este prinţesa? Şi se repezi, ca o furtună spre uşa zăvorâtă a odăii, în care era închisă Eliza.

— Pe ea, mistreţule, spuse mărul pe şoptite şi voi, vies – pilor, tot pe ea. Trebuie s-o băgăm în celula în care o ţine pe Eliza.

Mandragona a.auzit şoapte, dar nu ştia de unde vin, căci am uitat să vă spun că la venirea ei, prietenii noştri se ascunsesem sub scară. Când vrăjitoarea s-a întors, a văzut cu groază nesfârşitul roi de viespi tăbărând pe ea şi mistreţul cu colţi ascuţiţi venind s-o sfâşie. Vrăjitoarea cunoştea tot felul de vrăji, ca să scape din orice necaz, dar nu ştia nimic împotriva viespilor. Înnebunită de durerea înţepăturilor, ea fugi în celula Elizei, care ieşi repede de acolo, cum o îndemna mărul, trântind uşa după ea. Acum vrăjitoarea era prinsă în propria ei cursă, iar viespile se strecurară una câte una pe gaura cheii. O vreme se mai auziră răcnetele de durere ale vrăjitoarei, apoi ţipetele ei deveniră tot mai stinse, se prefăcură în suspine şi la urmă nu se mai auzi nimic. Viespile ieşiră una câte una, aşa cum intraseră, tot pe gaura cheii,

îndreptându-se spre pădurea de unde cele două surate ale lor le chemaseră.

— Frumoasă fată, grohăi cu voc ea muiată mistreţul, arăţi cam palidă la faţă. Cred că nu ţi-a priit închisoarea.

Biata fată era uluită şi îngrozită şi nu ştia ce să mai creadă. Norocul oi căla zărit pe Jac, singura fiinţă omenească în mijlocul acestor animale, care i se păreau îngrozitoare, că altfel ar fi murit de spaimă.

— Bunule flăcău, se rugă ea aruncându-se la picioarele lui, scapă-mă, du-mă la tatăl meu, care o să te răsplătească aşa cum vei vrei tu.

— Eşti salvată, zbieră iepurele beat încă de furie şi de frică. Toţi balaurii sunt morţi, iar vrăjitoarea, sub cheie, dacă o mai fi trăind.

— Prinţesă, spuse şi Jac, eu de aceea am şi venit, ca să te scap din ghearele Mandragonei şi am reuşit numai cu ajutorul prietenilor mei: Vom merge acum la tatăl tău, dar nu pentru răsplată, ci ca să nu mai fie nici el necăjit, nici tu chinuită.

Nu şi-a terminat bine flăcăul vorbele, că răsunară paşi de bărbat. Toţi au încremenit.

— Nu vă temeţi, le spuse iepurele, este un negustor de ierburi vrăjite.

Omul intră cu zâmbetul pe buze, dar în clipa în care văzu cele ce se petrecuseră a rămas ca de piatră. În aceeaşi clipă, Eliza scoase un strigăt:

— El este cel ce m-a răpit din palatul tatălui, meu!

Ţipătul fetei îl trezi parcă pe negustor, care o rupse la fugă, de ai fi zis că are aripi la picioare. Mistreţul se repezi pe urmele lui, dar după o clipă se întoarse lângă prieten în săi:

— IE prea mic pentru mine, mormăi el. Mie daţi-mi balauri, nu flecuşteţe, de astea!

— Ia nu mai face pe grozavul, se răţoi iepurele la el. Mai bine spune că n-ai (putut să-l aduci. Ce, nu l-am văzut noi cum fugea, de parcă îi dăduse cineva foc la călcâie? Dar ce iarbă o fi asta, pe care a scăpat-o negustorul pe jos, când a rupt-o la fugă? Eu mă pot lăuda că am ronţăit toate ierburile pământului, dar aşa ceva încă nu mi-a căzut sub colţi.

— Este o iarbă vrăjită, care redă vederea celor orbi, strigă Eliza. Ştiu că e aşa, fiindcă înainte de a veni voi o primise de la Mandragona. Dacă mesteci câteva fire, îţi capeţi vederea, chiar dacă te-ai născut orb. Am auzit când vrăjitoarea îi spunea asta negustorului.

— Mestecă, Jac, mestecă, începură să strige veseli prietenii săi, mestecă şi ai să-ţi recapeţi vederea!

Uimită, prinţesa se întoarse spre el:

— Doar nu eşti orb, preafrumosule cavaler?!

— Ba da, prinţesă, sunt orb din naştere.

—.

— Şi ai pornit aşa orb în căutarea mea?

Dar Jac nu mai răspunse. Cele câteva fire de iarbă pe care le mestecase îi redaseră lumina ochilor şi acum se uita cu sufletul la gură la

frumoasa Eliza. Niciodată nu-şi închipuise că pe lume poate exista atâta frumuseţe. Poate că o să spuneţi: din moment ce Jac era orb din naştere şi deci nu văzuse niciodată cum arată o fată, putea să i se pară zână şi cea mai slută dintre fete. Da, dar de ce să nu Recunoaştem că era frumoasă de nu avea pereche pe lume 1

Aşa că Jac stătea cu gura căscată şi se uita la frumuseţea prinţesei şi ar fi stat încă multă vreme aşa, dacă nu l-ar fi trezit prietenii săi, dornici să pornească la drum. Din celulă se auzea glasul vrăjitoarei, care se trezise din leşin şi acum gemea încetişor de durere. Era moartă de spaimă şi aşa: a rămas pentru totdeauna. Voinicii noştri o porniră la drum şi în cale se întâlniră cu-cei care mânau vitele spre castelul Mandragonei. Când i-au văzut pe Jac şi pe cei ce erau cu el şi mai ales pe Eliza, nu le venea să-şi creadă ochilor. Unii alergară cât îi ţineau picioarele să ducă vestea cea mare regelui, iar alţii se tăvăleau pe jos de bucurie, sărutându-şi vacile, pe care nu mai trebuiau să le ducă la palatul vrăjitoarei. Şi aşa, cu tot alaiul a intrat ceata lui Jac în curtea palatului. Regele a alergat înaintea fetei cu toţi sfetnicii săi, iar ceţe douăsprezece doici, cu cei doisprezece scutieri, ca şi cei doisprezece halebardieri, împreună cu cei doisprezece paji, au strigat – într-un singur gla’s:

— Măria-ta, s-o închidem din nou pe prinţesă după cele douăsprezece ziduri cu douăsprezece porţi, fiecare cu câte douăsprezece chei, ca să n-o mai fure nimeni!

— Nu! a strigat Eliza, nu mai intru după ziduri, căci am hotărât să mă mărit cu Jac, care mă va apăra de orice rău, împreună cu iepurele, mistreţul, mărul şi viespile…

Împăratul şi curtenii au râs.

Abia după aceea s-a făcut nuntă mare cu alai şi trâmbiţe împărăteşti.

BASME POPULARE SIBERIENE (hakase)

(repovestite de George Sânpetrean)

De ce bradul este verde şi iama

DEMULT, TARE DEMULT, pe vremea când bradul, pinul şi cedrul încă dăruiau pământului veşmintele lor verzi, locuiau la poalele muntelui alb, într-o iurtă acoperită cu fin, doi copii – un băiat şi o fată. Ei erau orfani. Băiatul era mai mic şi se numea Ak Kiobek, iar sora lui – Soi Pelek. Se hrăneau precum veveriţele – vara – cu alune şi nuci, pe care le culegeau din taiga, iar iarna – cu bruma de provizii rămasă din vară.

Când băiatul se făcu mai mare, surioara îi făcu un arc din frumoasele ei cosiţe, iar el porni să cutreiere taigaua la vânătoare de păsări şi animale.

Odată, mergând Ak Kiobek prin taiga, privi cu atenţie în jur şi observă sub un cedru uriaş un iepure, iar pe el – o mică şa argintată. Băiatul se miră; „Ce-o fi cu iepurele? Oare cine îl călăreşte?”

Iepurele îl observă şi el pe băiat şi începu să se tânguie i

— Samurul s-a năpustit asupra stăpânului meu, vrând să-l ia cu el. Salyează-l, dacă poţi!

Băiatul o luă la goană pe cărare şi văzu cum samurul trăgea după el pe pământ un om mărunţel. Acesta încerca să se opună, dar animalul era prea puternic. Atunci Ak

Kiobek încordă arcul, dădu drumul unei săgeţi care se înfipse alături de samur. Se sperie, samurul, scăpă omul din gheare şi o luă la goană.

Omuleţul se sculă în picioare şi spuse:

— Îţi mulţumesc, tinere vânător! Tum-ai salvat de la pieire.

Ak Kiobek îl întrebă:

— Cine eşti tu? De unde ai apărut? Până cura, nu mi-a fost dat încă să văd o fiinţă ca tine.

Omuleţul îi răspunse…

— Sunt fiul locuitorilor pădurii. Noi trăim în taiga şi mergem călare pe iepure. Samurul pe care tu l-ai alungat este duşmanul nostru. El ne pândeşte când ne urcăm în cedri, după conuri. Spune-mi, cum să te răsplătesc? Vrei să-ţi facem o provizie de nuci şi ciuperci pentru toată iarna?

Băiatul începu să râdă:

— Nu e nevoie! Nucile şi ciupercile le putem culege şi noi.

1Atunci întoarce-te acasă şi aşteaptă. Tu m-ai salvat pe mine, iar poporul meu te va răsplăti, aşa cum se cuvine. Noi îţi vom dărui apa vie.

Între timp, cât ai clipi, se apropie în goană iepurele, cu şaua argintată pe spate, iar omuleţul se urcă pe iepure şi o porni în galop.

Se întoarse Ak Kiobek la sălaşul său şi-i povesti totul surioarei. Tare se mai minună Soi

Pelek de cele aflate.

— Poate că-ţi vor dărui apa vie. Dar tu te-ai întors cu mâinile goale, iar ceaunul nostru este gol. Dragă frăţioare, până una alta, du-te la vânătoare şi adu ceva de-ale gurii.

Din nou se întoarse Ak Kiobek în taiga. În timpul acesta, micuţa Soi Pelek povesti toată întâmplarea celorlalte femei diii împrejurimi. Acestea nu dădură crezare spuselor lui Ak Kiobek şi începură să chicotească:

— Astea-s baliverne! Desigur că lui îi place mai mult să stea în iurtă şi să mănânce terci, decât să vâneze în taiga. Cine a mai pomenit ca oamenii să călărească pe iepuri?

Tare se mai supără Soi Pelek pe fratele ei. Se întoarse fata în iurtă şi se porni să trebăluiască prin casă. Dar tot timpul trăgea cu ochiul la cărarea ce ducea spre pădure, îi aştepta pe Ak Kiobek să vină de la vânătoare şi pe omuleţii care promiseseră că vor aduce apa vie.

Şi. iată că pe cărare îşi făcu apariţia un iepure. În spinarea lui, pe o şa argintată, se afla un omuleţ. În mâini el ţinea un vas din coajă de copac, în care se afla apa vie. În urma lui, tot călare pe iepuri, venea o mulţime de oameni mici, tare mici de statură!

Soi Pelek se bucură nespus: „Nu, Ak Kiobek n-a spus prăpăstii! El a grăit adevărul. Omuleţii au adus apa vie!”

Femeile au dat şi ele cu ochii de aceştia şi au început să râjdă, cu răutate:

— Ia uitaţi-Vă, suratelor! Ce mai cai! Ăştia zic că vin cu apa vie!

…Auzind asemenea cuvinte, micuţul popor a fost cuprins de mâhnire.

— Îşi bat joc de noi şi de darurile noastre! înseamnă că n-au nevoie de apa yie şi o luară mintoşr înapoi spre codru. De necaz, omuleţul vărsă apa vie „care nimeri pe brad, pe cedru şi pin.

De atunci, „în tot timpul anului, chiar şi iarna, bradul, pinul şi cedrul nu mai leapădă veşmintele lor verşi, strălucitoare, pe pământ.

Trei fraţi

LA POALELE UNUI munte uriaş, trăia într-o iurtă albă bătrânul Tunet. El avea trei fii. Cel mai mare era Soarele cel luminos, fiul cel mijlociu era Focul cel curajos şi puternic, iar Prâslea era Lima ce frumoasă.

Tatăl-Tunet se hotărî într-o zi să afle dacă îl iubesc sau nu fiii săi şi pe când fraţii ieşiră să are pământul, ei îşi schimbă înfăţişarea, pentru a nu fi recunoscut de aceştia.

Astfel apăru pe câmp şi începu să strige către fiii săi:

— Alergaţi cât mai repede acasă! Peste tatăl vostru s-a abătut o nenorocire! Va muri în scurt timp!

Soarele, fiul cel mare, începu să alerge spre casă mai repede decât toţi. În urma lui se grăbea Focul, iar Luna cea frumoasă se gândi: „De ce să mă grăbesc? Doi sunt îndeajuns. Chiar şi fără

mine ei ştiu ce au de făcut. Mi-e o foame cumplită. Întâi voi mânca ceva, apoi mă voi îndrepta spre casă”.

Îşi scoase proviziile din traistă şi începu să mănânce. După ce-şi potoli foamea o luă uşurel spre casă.

Fratele cel mare ajunse acasă în mare goană. În prag îl întâmpină bătrânul Tunet, care îi spuse:

— O, tu, fiul meu cel mare, luminosule Soare! Tu eşti cel dintâi care te-ai gândit să-mi sări în ajutor. Eu te voi

…răsplăti. De-acum înainte tu vei sta sus pe boltă şi vei străluci în fiecare zi şi toţi se vor bucura de frumuseţea razelor tale.

Apoi apăru şi Focul Tatăl îl întâmpină şi pe acesta la fel:

— Şi, tu fiul meu cel mijlociu, Focule neînfricat! Tu ai întârziat doar puţin, dar eu n-o să mă supăr pentru asta. Te voi răsplăti şi pe tine. De-acum înainte îl vei ajuta pe fratele tău mai mare. Tu îi vei încălzi pe toţi cei care suferă de frig.

Într-un târziu apăru acasă şi Luna cea frumoasă. Supărat, Tunetul porni s-o certe:

— O, tu, fiica mea cea mică! Tu nu te-ai omorât cu firea să-mi sari în ajutor! De aceea tu vei străluci numai noaptea, fără să dai căldură oamenilor. Nimeni nu se va bucura de tine, precum se bucură de Soare şi Foc.

De-atunci Soarele străluceşte ziua, spre

bucuria tuturor, Focul îl ajută, iar Luna poate fi văzută numai noaptea şi fără a da vreun strop de căldură.

Poate şi de aceea se spune în popor că „străluceşte, dar nu încălzeşte.

Bine faci, bine găseşti

DEMULT, TARE DEMULT trăia un tânăr vânător, pe nume Ak-o. El avea o iurtă din lemn de mesteacăn. În taiga vâna samuri negri, vidre, vulpi roşii şi râşi pestriţi.

Odată, la vânătoare, Ak-o întâlni în cale un uliu cu aripile rănite.

— Ajută-tcă i Nu mă lăsa să pier i îl rugă uliul. De vei fi bun, eu te voi răsplăti cu vârf şi îndesat.

Tânărul vânător, înduioşat, luă uliul, îl duse în iurta sa şi-l îngriji. Îl hrănea din ceaunul său şit îi dădea să bea din ceaşca sa. Îl tămădui cu plante medicinale, culese de pe şase dealuri. Aripile uliului începură să se întremeze.

— Îţi mulţumesc, Ak-o! spuse uliul. Tu nu m-ai lăsat să pier. Am să te răsplătesc pentru binele făcut. Acum lasă-mă să-mi iau zborul.

Ăk-o îl scoase din iurtă. Uliul îşi întinse aripile puternice şi zbură spre cerul albastru. Nu peste multă vreme, Ak-o se întoarse în locurile sale de vânătoare.

Merse el prin taiga, de dimineaţă până seara, şi se minună că nu mai văzuse nici păsări zburând. Şi nici animale alergând, ori zbenguindu-se. Atunci Ak-o hotărî să se înapoieze la iurtă.

Se apropie de Enisei, uriaşul şi veselul fluviu

şi vru să treacă pe celălalt mat Dar nu-şi mai găsi barca, făcută din coajă de mesteacăn, în locul unde o lăsase. „Acum ce-o să mă fac? se gândi el. Oare nu-şi bate joc de mine stăpânul apelor?

Nu-şi duse gândul până la capăt, că imediat începu să bată un vânticel umed, iar din apă se iscă cumplită vijelie, care se prefăcu în Stăpânul apelor – bătrânul Şug-Tai.

Ai răbdare, Ak-o! spuse bătrânul. Dă-mi o mână de ajutor şi atunci îţi voi da barca; ba mai mult, am să te răsplătesc cu prisosinţă.

T? = Cu ce te pot ajuta eu? întrebă Ak-o. Eu nu-s decât un vânător, cu, o puşcă în spinare.

— Tu eşti un trăgător iscusit. Ajută-mă să-l birui pe Stăpânul mlaştinilor. El otrăveşte apele, distruge izvoarele, iar pe unde trece, lacurile se fac mlaştini. De două ori ne-am luptat până acum, dar niciunul n-a reuşit să-l răpună pe celălalt. Dimineaţă ne vom întâlni pentru a treia oară, iar tu o să ai prilejul să mă ajuţi; cum poţi mai bine cu iscusinţa ta de vânător.

— Tot nu înţeleg. Ce pot face eu pe o aşa furtună!

— Vezi tu povârnişul de colo? Dimineaţă, când va începe să se lumineze, te urci pe el şi de-acolo vei vedea un lac. În zare, dinspre lac se va ridica o ceaţă albăstrie, iar din mlaştină – o ceaţă galbenă. Ele se vor încolăci, iar noi ne vom ivi din ceţuri şi ne vom bate, căci ceaţa albastră sunt eu, iar cea galbenă e Stăpânul mlaştinilor. Tu vei ochi cu atenţie şi vei trage în el. Dacă mă ajuţi să-l birui

pe duşmanul meu, n-o să-ţi pară rău.

Sug-Tai dispăru, iar tânărul vânător înnoptă pe malul fluviului. Dimineaţa în zori se trezi. Se urcă pe povârniş. Lacul abia se zărea. După ce zorile mijiră, deasupra lacului se ridică ceaţa albastră, iar deasupra mlaştinii – cea galbenă. Imediat ele se şi încolăciră... „E momentul”, se gândi Ak-o şi ridică arma. Dar nu reuşi să ochească; mâinile îi tremurau, ochii i se împăienjeniseră – când zărea ceaţa albastră, când pe cea galbenă...

„Numai de n-aş greşi, să nimeresc cumva tocmai în Sug-Tai!” se frământă el. Apoi văzu cum ceaţa cea galbenă o alungă pe cea albastră în apă. „Fie ce-o fi, se hotărî tânărul. Nu mai zăbovesc nicio clipă”. Şi imediat trase cu toată încordarea ochilor, prin ceaţa dimineţii. Totul se prăbuşi la pământ, stăpânul mlaştinilor prefăcându-se într-o broască uriaşă, de mărimea unei vaci, cu nişte ochi ca două cupe întunecate, părul fluturându-i ca nişte zmee negre, iar în loc de urechi îi atârnau nişte bolovani.

Atunci pământul porni să vuiască, la lei ca la moară, se făcu o groapă, iar Stăpânul mlaştinilor dispăru acolo.

Ceaţa cea albastră se apropie de Ak-o, învăluindu-l şi se prefăcu imediat în Stăpânul apelor.

— Mulţumesc, Ak-o! Acum vino cu mine. Sunt gata să-mi ţin promisiunea.

Bătrânul îl însoţi pe Ak-o în iurta sa. Puse pe

masă sumedenie de bunătăţi şi începură să se ospăteze.

— Rămâi peste noapte la mine – îi spuse Stăpânul apelor lui Ak-o. Dimineaţă îţi vei găsi barca, acolo unde ai lăsat-o. Drept răsplată că m-ai ajutat să-l înving pe duşmanul meu, vei putea să-ţi alegi trei lucruri, dintre acelea pe care le doreşti mai mult.

Ak-o fu cuprins de un somn adânc şi în vis îi apăru un uliu lăsându-se în zbor pe iurta sa.

— 7Ascultă sfatul meu, Ak-o! spuse uliul. Stăpânul apelor îţi promite multe: şi peşti minunaţi, şi cai buni, şi argint, şi aur. Tu însă, să ceri altceva: un miel jigărit, un căţeluş roşcat şi cele trei prăjini de sus ale iurtei bătrânului. Mai mult să nu ceri. Să ţii minte cuvintele mele.

Astfel grăi uliul şi îşi luă zborul.

A doua zi de dimineaţă tânărul vânător se pregătea să plece spre casă.

— Mai rămâi la mine, îl rugă Sug-Tai.

Ak-o îi răspunse hotărât:

— Eu am muntele meu, cu toate că nu-i prea înalt Mai am şi râul meu, cu toate că nu-i prea adânc. Eumă plictissesc fără ele. E timpul să mă întorc acasă.

Atunci Stăpânul apelor îi aduse tânărului vânător cai iuţi şi îi, puse în faţă, grămezi de argint şi aur, precum şi pietre preţioase. Totul îi plăcea lui Ak-o. Ochii nu şi-i mai putea lua de la armele, atât de dragi inimii sale. Dar nu luă nimic, căci îşi aminti de sfaturile date în vis de uliu.

— De ce nu vrei să iei nimic? îl întrebă Sug-Tai. Cere-mi tot ce-ţi pofteşte inima.

— Aş vrea să-ţi cer un miel jigărit, un căţeluş roşcat şi cele trei prăjini de sus ale iurtei tale, spuse Ak-o.

Stăpânul apelor păli.

— Fie! Săgeata în zbor nu se mai întoarce înapoi 7 eu nu-mi schimb cuvântul dat.

Aduse mielul jigărit, luă cele trei prăjini de sus ale iurtei sale, prinse căţeluşul roşcat şi le dărui lui Ak-o.

„De ce-o fi pălit oare Sug-Tai? se gândi flăcăul. Oare acest miel jigărit, sau acest căţeluş roşcaţ îi sunt mai dragi decât armele, aurul şi argintul? Nu, nu întâmplător mi-a vorbit astfel uliul în vis”.

— Ia aminte, Ak-o! Să ai grijă* de acest căţeluş, mai presus decât ochii tăi! îi spuse Stăpânul apelor la despărţire.

Tânărul vânător luă mielul şi prăjinile pe umeri, chemă căţeluşul şi se îndreptă spre casă.

Ieşi la râu şi observă că barca se afla în locul unde o lăsase. Se urcă în barcă, trecu râul, ajunse la celălalt mal, apoi o luă pe cărare.

Deodată» uliul se apropie în zbor, oprindu-se în faţa lui. – Ascultă-mi sfatul, Ak-o 1 spuse uliul. Nu dispreţul acest căţeluş, nu-l hrăni cu resturi, ci dă-i din mâncarea ta, iar noaptea culcă-l cu tine. Ajuns acasă, leagă mielul de piciorul tău, la fel leagă şi prăjinile la capete şi culcă-te sub ele.

Astfel glăsui uliul şi se înălţă în zbor, spre

cerul albastru.

Tânărul îl ascultă şi făcu aşa cum i se spuse: hrăni căţeluşul din ceaşca sa şi-l culcă cu eu.

Apoi o luă uşor la picior şi, într-un târziu, ajunse acasă. Legă mielul de picior, legă şi prăjinile la capete şi se culcă, obosit” de-atâta drum.

Apăru soarele luminos. Ak-o se trezi şi nu mai văzu alături căţeluşii! cel roşcat. Privi în jur: în locul amărâtei lui iurte se arfla o iurtă nouă, iar de jur-împrejur – un mare număr de animale: cai, cămile şi oi. Din iurtă apăru o fată mai luminoasă decât soarele la răsărit, mai minunată decât luna. Şaizeci ţie cosiţe se risipeau pe spate, cincizeci, pe umeri.

Frumoasa frumoaselor îi întinse mâna lui Ak-o

— Mirele meu! >

Tare se mai bucură tânărul vânător: „Iată cine va fi nevasta mea! Alături de ea nici nu suferi, nici nu mori 1

— Cum te cheamă? o întrebă tânărul. Unde a dispărut căţeluşul cel roşcat pe care l-am culcat alături de mine?

— Pe mine mă cheamă Cibek. Sunt fiica, lui Sug-Tai, iar tata mă prefăcuse în căţeluş, ca tu să nu mă ceri cumva de nevastă.

eDar mielul cel jigărit pe care l-am legat de picior?

— E turma care paşte în>preajma iurtei.

— Dar cele trei prăjini ale iurtei lui Sug-Tai l

— Este iurta cea albă.

Deodată se abătu asupra lor un vifor care nu era altceva decât însuşi Stăpânul apelor.

— Ak-o, tu mi-ai luat tot ce aveam mai scump pe lumea asta – pe fiica mea! Acum vreau să aflu dacă eşti demn să te înrudeşti cu mine. Iată ce-ţi propun: dacă tu mă vei găsi, unde mă voi ascunde, fiica mea va rămâne cu tine. Dacă eu te voi găsi pe fine, atunci Cibek se va întoarce acasă. Să vii să mă cauţi peste trei zile.

Ak-o se în tristă. Îi era tare teamă să nu-şi piardă iubita.

— La ce te gândeşti? îl întrebă Cibek.

— Cum o să reuşesc eu să-l găsesc pe Sug-Tai, învăluit în atâtea văluri de ceaţă?

Îi părea rău fetei de tatăl ei, căci rămăsese singur, dar nu voia să se despartă nici de dragul ei Ak-o, şi-i spuse:

— Lângă râu se află trei plopi. Cel mai înalt e tatăl meu. În ziua stabilită, Ak-o luă toporul şi se îndreptă spre cei trei plopi. Acolo se prefăcu că se pregăteşte să-l doboare pe cel mai înalt dintre ei. Tare se mai sperie Stăpânul apelor, care începu să strige de sus:

— Nu mă tăia! întoarce-te acasă. Acum e rândul meu să te caut, Ak-o.

Tânărul se întoarse acasă, unde se reîntâlni cu Cibek, şi o îmbrăţişăm Aceasta, după ce-l ascultă, 11 prefăcu într-un ac. Apoi apăru Sug-Tai. Fata începu să coasă, iar bătrânul, fireşte, nu reuşi să-l găsească pe Ak-o nicăieri. Dar Stăpânul apelor

nu se dădu bătut şi spuse:

— Eu n-am reuşit să te găsesc. Acum e rândul tău să mă cauţi iar.

Ak-o se în tristă:

— La ce te gândeşti? De ce te-ai întristat? îl întrebă Cibek

— Unde să-l găsesc pe tatăl tău?

— Du-te în iurta lui. Vei, vedea acolo trei căciuli de samur. Cea, din mijloc este el.

Ak-o se îndreptă spre iurta lui Sug-Tai şi, într-adevăr, văzu trei căciuli de samur. Scoase cuţitul şi se prefăcu că vrea s-o taie pe cea din mijloc, dar căciula se clătină, din că întrupându-se Sug-Tai.

— Nu mă tăia! Hai să ne mai ascundem o dată, spuse bătrânul cu înfrigurare.

Ak-o se întoarse în iurta sa. Cibek îl prefăcu într-un inel, îl puse pe deget şi se apucă să cârpească veşmintele. Sosi Sug-Tai, începu din nou să-l caute pe băiat, dar şi de data asta nu reuşi nimic.

— Caută-mă pentru ultima oară, îi spuse el lui Ak-o.

Ak-o se posomorî din nou, văzând cât stăruie bătrânul

Stăpân al apelor.

— La ce te gândeşti? De ce eşti iar, atât de mâhnit? îl întrebă Cibek.

— Ce să mă fac? Unde să-l mai caut?

— Într-un colţ al iurtei tatălui meu se află trei săgeţi, spuse fata. Tu alege-o pe cea din mijloc.

Tânărul vânător se îndreptă spre iurta

bătrânului, unde găsi într-adevăr cele trei săgeţi şi abia o atinse pe cea din mijloc, că pe loc se prefăcu în Stăpânul apelor.

— Cruţă-mă! Acum e rândul tău să te ascunzi pentru ultima dată!

Ăk-o se întoarse în iurta sa. Cibek îl prefăcu iute în»tr-o bucăţică de cărbune şi-l aruncă pe prag.

Sosi bătrânul Sug-Tai, îl căută, ce-l căută, şi la fel ca şi alte dăţi nul găsi.

— Ak-o, spuse el, nu te-am găsit. Unde eşti? Arată-te!

— Iată-mă!

— M-ai învins, Ak-o! spuse bătrânul Sug-Tai. Eşti un flăcău dibaci, dacă ai reuşit să mă păcăleşti de atâtea ori. Te-o fi ajutat cineva? Nu cumva Cibek? Dar ce-are a face? Când răsare soarele, sufli ca să-l aprinzi? Rămâi cu Ak-o, copila mea! Să trăiţi fericiţi! Să aveţi copii mulţi şi casă îmbelşugată!

Desfăcu Ak-o cosiţele lui Cibek, apoi împleti două cozi fjumoase, iar ei devenim soţ şi soţie.

Cei din depărtare auzind despre ei îi invidiară, iar cei din apropiere se bucurară. Dar cel mai mult se bucură bătrânul Sug-Tai, văzându-i fericiţi împreună.

BASM POPULAR SUEDEZ

repovestit de Cornelia flie)

Prinţul Huit, din adâncul pământului

A FOST ODATĂ, demult, un împărat care domnea peste o mare împărăţie. El avea trei fiice

şi toate trei erau nespus de frumoase. Dar dintre toate cea mai frumoasă era mezina. Era şi bună la inimă, gata oricând să dea, o mână de ajutor. De aceea toţi o îndrăgiseră, iar împăratului îi era dragă ca lumina ochilor.

Se hotărî odată împăratul să se ducă la un târg mare, împreună cu slujitorii lui. Înainte de a pleca le întrebă pe fiecare din fiicele sale ce doreşte să îi aducă de la târg. Cea mare îşi dorea un pieptene de argint şi un colier de diamante; cea mijlocie voia un inel de aur şi o brăţară din ptetre preţioase. Şi cele două fete mai mari se porniră să înşire pe rând toate podoabele care le veneau în minte. Împăratul fu nevoit să repete dorinţele lor de mai multe ori ca să fie sigur că nu va uita nimic.

— Da, spuse el, în cele din urmă, voi încerca să văk îndeplinesc toate rugăminţile. Aş vrea însă să cunosc şi dorinţele fiicei mele mai mici. Tu n-ai scos niciun cuvânt, dar trebuie să ai şi tu o dorinţă, i – Nu, răspunse prinţesa, eu am tot ce îmi place.

le Mai gândeşte-te, spuse împăratul, poate totuşi există1 ceva după care tânjeşti…

— Ei bine, ar fi ceva ce-mi doresc de mult, răspunse mezina, dar nu îndrăznesc să te rog.

— Trebuie să-mi spui, insistă împăratul. Voi face tot posibilul să-ţi aduc ceea ce-ţi doreşti.

— Iată, răspunse prinţesa, de când am auzit odată, demult, vorbindu-se de Cele trei frunze cântătoare, nu-mi mai găsesc liniştea. Când torc

sau brodez nu mă gândese decât la ele. Ce mult aş dori să le aud *l*

— Bine, încuviinţă împăratul, o să-ţi aduc cele trei frunze cântătoare, de-ar fi să mă coste şi o jumătate din împărăţie {

Acestea fiind spuse, îşi luă rămas bun da ia fiicele sale,), dădu pinteni calului şi porni la drum însoţit de curtenii săi» – La târg veniseră mulţi negustori străini, care îşi înşirau mărfurile. Nu lipseau podoabele de aur, argint şi pietre preţioase. Împăratul cumpără tot ce îi ceruseră fiicele sale mai mari, precum şi multe alte odoare de preţ. În schimb nu găsi nicăieri cele trdi frunze cântătoare, oricât îi întrebase pe toţi negustorii de la Soare-Răsare şi Soare-Apune. Niciunul nu auzise de cele trei frunze cântătoare. La lăsarea serii împăratul se pregăti să se întoarcă acasă. Era însă trist şi abătut pentru că, deşi cumpărase o mulţime, de lucruri scumpe, nu reuşise să găsească ceea ce-şi dorea fiica sa mai mică.

Pe drum, împăratul se opri la un moment dat cu toată suita sa, pentru că se auzeau în depărtare acorduri de harpe şi viori, care umpleau văzduhul cu sunetele lor armonioase, împăratul dădu pinteni calului şi se pomeni în faţa unei tufe de alun, în vârful căruia se aflau trei frunze aurii care scoteau nişte sunete minunate. Împăratul se însenină la faţă.

— Dar acestea sunt chiar cele trei frunze cântătoare,1 despre care îmi vorbise fiica mea cea mică! exclamă eh

Şi împăratul întinse mâna ca să rupă creanga cu cele trei frunze, dar creanga nu se rupse şi reveni la loc. În momentul acela se auzi un glas puternic, care strigă e

— Lasă-mi frunzele în pace şi nu mi le rupe!

Vocea părea să vină dintr-o grotă aflată sub pământ şi împăratul rămase mut de uimire. Îşi luă însă inima în dinţi şi întrebă:

— Cine eşti tu?

— Sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului, răspunse aceeaşi voce.

— N-ai vrea să-mi dăruieşti cele trei frunze în semn de prietenie? Le vreau pentru fiica mea cea mică, fiindcă asta îşi doreşte cel mai mult.

— Ştiu, răspunse vocea din adâncuri, dar eu nu pot să mă despart de o asemenea comoară.

— Ţi-aş da orice mi-ai cere în schimb, îl rugă împăratul.

— Cele trei frunze nu sunt de vânzare, dar ţi le voi dărui, totuşi, cu o singură condiţie!

— Ce condiţie? întrebă împăratul.

— Promite-mi, răspunse vocea, să-mi dăruieşti prima fiinţă care îţi va ieşi în cale când vei ajunge acasă.

Împăratul rămase un moment pe gânduri.

„Prima fiinţă pe care o voi întâlni… gândi el. Cred că va fi câinele meu credincios. De cum aude tropotul calului meu, îmi iese în întâmpinare. Îmi pare rău că trebuie să»

mă despart de el, dar mi-e mai uşor să-l pierd pe el decât să nu-i îndeplinesc dorinţa fiicei mele”.

Împăratul făcu un pas spre tufa de alun.

— Primesc, spuse el. Prima fiinţă pe care o voi întâlni, când voi ajunge acasă, va fi a ta!

Atunci frunzele sunt ale tale răspunse vocea. Dar nu uita că un împărat nu-şi poate călca cuvântul dat. Altfel este dezonorat!

Împăratul întinse mâna să apuce creanga cu cele trei frunze. De data aceasta reuşi să o rupă, iar frunzele se legănau uşor, scoţând nişte sunete melodioase. Împăratul nu mai putea de bucurie, până şi caii mergeau parcă în pas de dans.

Între timp, prinţesele şedeau în iatacul lor şi brodau. Cele două fete mai mari nu discutau decât de podoabele scumpe pe care le aşteptau de la tatăl lor. Mezina era însă tăcută şi aştepta cu nerăbdare întoarcerea tatălui lor, împăratul.

Pe înserate, prinţesa cea mică le rugă pe surorile ei să se ducă împreună în întâmpinarea tatălui lor.

— Eu nu am chef, răspunse cea mare, şi nu vreau să-mi ud ciorapii de mătase mergând prin iarbă.

— Nici eu n-aş merge, răspunse cea mijlocie, pentru că mă strâng pantofii cei noi de mătase.

Atunci mezina se duse, singură în întâmpinarea împăratului. După ce merse o bucată de drum auzi tropotul cailor şi zăngănit de arme; şi în ciuda acestor zgomote reuşi să distingă nişte sunete nespus de melodioase, cum nu mai auzise niciodată, nici măcar în vis. Prinţesa era din cale-afară de fericită pentru că se apropia împăratul cu

suita sa, iar sunetele minunate nu puteau fi decât ale celor trei frunze cântătoare. Alergă în întâmpinarea tatălui ei, sări în sus de bucurie şi îl îmbrăţişa cu drag, zicându-i:

— Bun venit, tată dragă l împăratul însă păli: prima fiinţă care venise în întâmpinarea lui nu era câinele său credincios, ci fiica lui cea mai dragă. Pe ea o promisese el acelei voci din adâncuri, în schimbul frunzelor cântătoare.

Prinţesa nu-şi dădea seama de ce se întristase împăratul 1 şi îl rugă să-i spună ce are pe suflet. La rugăminţile fetei trebui să-i povestească totul de-a fir-a-păr, cum reuşise să capete cele trei frunze cântătoare şi care fusese preţul dobândiriilor.

— Dar nici nu mă gândesc să te dau, fiica mea cea mai iubită, pe mâiniie unui străin, spuse el. Mai bine să spună prinţul Hait că sunt un om fără cuvânt şi să facă ce o crede de cuviinţa!

— Nu, spuse prinţesa cu hotărâre, un împărat nu poate să-şi calce cuvântul dat. Mai bine să mergem chiar acum la prinţul Hatt. Şi de fapt totul s-a întâmplat numai din vina mea! Ce-mi trebuiau mie cele trei frunze cântătoare? N-aş fi crezut că va trebui să mă despart de tine atât de curând. Dar nu am încotro şi îmi voi urma soarta.

Împăratul o ridică în şa şi fără o vorbă se întoarse la pajiştea cu tufişul de alun. Prinţesa îşi îmbrăţişa îndelung tatăl, apoi sări din şa, iar împăratul plecă spre casă, nefericit că îşi vânduşe propria fiică şi nici măcar nu ştia cui.

Prinţesa se aşează pe iarbă şi începu să plângă. În jurul ei domnea o linişte deplină.

Deodată se căscă pământul şuti picioarele prinţesei şi ea fu coborâtă încet în adâncul pământului. Se pomeni apoi într-o sală uriaşă, care nu semăna câtuşi de puţin cu sălile pe care le văzuse până atunci. Era mai mare şi mai frumoasă, bogat împodobită cu aur şi mătase. Luminări înalte ardeau în sfeşnice măiestrit lucrate. Focul ardea în şemineu. Dar nu se vedea picior de om.

Prinţesa se uită pe rând la toate aceste minunăţii şi uită de supărare. La un moment dat se stinseră luminările, din sfeşnice şi focul din cămin. În acelaşi timp se deschise o uşă şi se auzi un zgomot de paşi. Simţi cum cineva o ia de mână şi i-o strânge în Semn de salut.

— Bună seara, prinţesă, rosti un glas puternic şi prietenos. Nu-ţi fie teamă, eu sunt prinţul Hatt, din adâncul pământului şi nu-ţi vreau decât binele.

Prinţesa ascultă vocea aceea prietenoasă şi i se risipi orice urmă de teamă.

— Ia loc, o invită prinţul Hatt, şi îţi voi povesti viaţa mea. Eu domnesc peste o împărăţia mare şi puternică şi am trei surori. Toate trei sunt împărătesc şi au palate bogate şi frumoase. Dar o vrăjitoare rea şi-a pus în gând să mă ia de bărbat şi de aceea m-a vrăjit. Fiind sub puterea vrăjii nu mă pot arăta în faţa nimănui. Un singur lucru m-ar putea scăpa de vrajă. Dacă vrei să devii soţia mea şi îmi vei fi credincioasă, fără să vezi cum arăt, voi

reuşi să mă eliberez de sub puterea farmecelor ei. Dar dacă refuzi sau dacă îţi calci cuvântul, atunci voi rămâne subjugat vrăjitoarei pentru totdeauna. Nu vreau să te oblig în niciun fel. Dacă nu vrei să fii soţia mea, te poţi întoarce oricând la palatul tatălui tău.

În timp ce prinţul vorbea, prinţesa se îndrăgosti de vocea lui, încât nu-şi mai dorea altceva decât să-l poată elibera de sub vraja cea rea.

— Primesc cu dragă inimă să rămân aici, răspunse ea.

Vreau să fiu a ta şi îţi voi rămâne credincioasă. După glas îmi dau seama cât eşti de bun. Nu ţin să ştiu cum arăţi – totul este să ţinem unul la celălalt, cu adevărat.

Astfel prinţesa rămase să trăiască alături de prinţul Hatt. Şi erau amândoi fericiţi şi mulţumiţi în căminul lor din adâncul pământului. Prinţul dispărea în zori, înainte să se stingă luminările din sfeşnice. Prinţesa rămân ea singură toată ziua până seara când se întorcea prinţul. Atunci era întuneric beznă. În schimb prinţesa avea tot ce îşi dorea. Iar dacă vreodată se simţea singură şi obosită, nu avea decât să asculte melodia celor trei frunze cântătoare, care o înveseleau p „e dată.

Atât prinţesa cât şi prinţul au fost neînchipuit de fericiţi când li s-a născut un băieţel. Prinţesa îl mângâia tot timpul şi se juca cu el, în aşteptarea iubitului ei soţ.

Într-o seară, prinţul Hatt se întoarse mai

târziu ca de obicei. Când prinţesa îl întrebă unde întârziase atât de mult, prinţul îi răspunse:

— Astăzi am fost la palatul tatălui tău şi îţi aduc veşti bune. Tatăl tău, împăratul, urmează să se căsătorească şi nunta are loc mâine. Dacă vrei să te duci la petrecere poţi să-l iei şi pe fiul nostru cu tine. Dar promite-mi că nu „mă părăseşti şi că te vei… întoarce acasă.

— Eşti tare bun la suflet, dar nu ai pic de minte, îi răspunse prinţesa. Cum o să-mi părăsesc eu căminul şi bărbatul?

Prinţul se bucură auzind acestea. A doua zi, după ce prinţul plecă la treburile lui, prinţesa se îmbrăcă cu rochia cea mai frumoasă pe care o avea şi îşi puse podoabele cele mai de preţ. Iar pe băiat îl îmbrăcă într-un costum ţesut din fir de argint.

Când erau amândoi gata de plecare, se căscă pământul şi fură amândoi ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul tufei de alun. În faţa lor apăru o caleaşcă de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă în caleaşcă şi îl luă pe băieţel în braţe. Străbătură astfel munţi şi văi, dar nici n-apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului tatălui ei, împăratul. După ce coborâră, caleaşca se făcu nevăzută.

„Intrară apoi în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi în sala de ospeţe. Împăratul se bucură peste măsură când o zări şi coborî de pe tron ca să o îmbrăţişeze, iar pe nepoţel îl luă în braţe.

Soţia sa, noua împărătească, se arătă la fel de

prietenoasă, ca şi cele două surori. De la bun început, împărăteasa – mama vitregă – a căutat să o iscodească pe prinţesă. Aceasta îi răspunse că o duce foarte bine în noul ei cămin şi că nu-şi mai doreşte nimic altceva. Dar împărăteasa nu se mulţumi numai cu atât, ea voia să ştie mai multe despre prinţul Hatt.

— Cum arată? întrebă ea. Cât de mare e împărăţia lui?

Prinţesa răspunse cât mai scurt cu putinţă şi ocolea cele mai multe întrebări. Împărăteasa era cu atât mai curioasă cu cât prinţesa îi spunea tot mai puţine lucruri. Pierzându-şi răbdarea, împăratul o luă deoparte:

— Draga mea, asta nu e treaba noastră. Tot ce vreau e ca fiica mea să fie fericită. x

Atunci împărăteasa tăcu, deşi curiozitatea ei nu fusese împăcată. Dar nici nu apucă bine împăratul să se întoarcă spre ceilalţi meseni, că noua împărătească porni din nou să o sâcâie cu întrebările pe prinţesă.

La capătul celor trei zile cât dură nunta, prinţesei i se făcu dor de casă. Dar nici nu-şi isprăvi gândul că în faţa palatului se şi afla caleaşca de aur cu şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la tatăl ei şi de la mama ei vitregă, precum şi de la ceilalţi oaspeţi. După aceea se urcă în caleaşca şi-şi luă băiatul în braţe.

Străbătură munţi şi văi şi cât ai zice peşte se şi aflau în dreptul tufei de alun. Prinţesa coborî, iar caleaşca dispăru. Din nou se căscă pământul

sub picioarele ei şi în clipa următoare se pomeni acasă, împreună cu băiatul ei. Luminările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi cele trei frunze cântătoare se auzeau mai melodioase ca oricând.

Prinţesa se simţea mai bine aici, în adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Acum aştepta cu nerăbdare şi bucurie căderea serii. Atunci sosi prinţul Halt, urându-i bun venit.

— Mi-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui, trăiau fericiţi în casa lor din adâncul pământului. Dacă prinţesa avea vreo dorinţă, era destul să se gândească la ea că se şi îndeplinea imediat. Iar dacă era vreodată abătută, sau i se făcea urât singură, nu avea decât să asculte melodia fermecătoare a celor trei frunze, că îi revenea pe dată buna dispoziţie. Altă dată îi era de ajuns să-l privească pe băieţelul ei şi se înveselea pe Loc.

Şi mai fericiţi au fost prinţul şi prinţesa când li s-a născut al doilea fiu. Prinţesa nu se mai sătura răsfăţându-i pe amândoi. Cât era ziua de mare se juca cu ei şi îi mângâia drăgăstos, în aşteptarea iubitului ei soţ.

Într-o seară se întâmplă ca a doua oară prinţul Hatt să <rină mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îi auzi vocea, hr cele din urmă, îl întrebă neliniştită unde întârziase, atâta.

— Astăzi am fost din nou l-a curtea

împărătească şi îţi aduc veşti importante. Sora ta cea mai mare se căsătoreşte cu un fiu de împărat şi nunta are loc mâine. Dacă te duci şi tu, poţi să iei şi copiii cu tine. Dar să-mi promiţi că nu mă părăseşti şi că te vei întoarce acasă.

—.Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea oare să-mi părăsesc bărbatul şi căminul?

Prinţul se bucură nespus auzind acestea iar. a doua zi dimineaţă, după Ce prinţul Hatt plecă la treburile lui, prinţesa se pregăti de plecare. Se îmbrăcă cu rochia cea mai frumoasă şi îşi puse bijuteriile cele mai de preţ, iar pe cei doi fii ai ei îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de aur. V Când erau gata, se căscă din nou pământul şi fură toţi trei ridicaţi la suprafaţă, pe pajiştea înverzită, în dreptul tufei de alun. Apăru de îndată o caleaşcă de aur, trasă de şase cai. Prinţesa *se* urcă în caleaşcă şi îi aşeză pe cei doi fii pe genunchii Străbătură munţi şi văi, dar nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa coborî cu cei doi fii ai ei şi caleaşca te făcu nevăzută.

Intrară în palat, unde oaspeţii erau deja adunaţi la sala de ospeţe. Împăratul nu mai putea de bucurie că-şi vedea din nou fata. Îi luă pe rând în braţe pe cei doi nepoţei. Mama vitregă, împărăteasa, se arătă la fel de prietenoasă cu prinţesa, ca şi cele două surori mai mari, precum şi mirele surorii tnari.

Împărăteasa se apropie de prinţesă şi începu

să o descoasă iar în legătură cu prinţul Hatt. Prinţesa răspunse cât mai puţin cu putinţă. Dar împărăteasa nu mai contenea cu întrebările. Nemaiputând răbda interveni împăratul:

— Draga mea, îi spuse el, asta nu este treaba noastră. Principalul e că fiica noastră e fericită şi asta se citeşte pe faţa ei.

Atunci împărăteasa se văzu silită să tacă. Dar cum se îndepărtă împăratul ca să se întreţină cu ceilalţi oaspeţi, continuă să o iscodească pe prinţesă cu alte şi alte întrebări.

După trei zile, cât dură nunta, prinţesei începu să i se facă dor de casă. Nici nu apucă să-şi termine bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur cu cei şase cai la porţile palatului. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toţi şi se urcă în caleaşcă împreună cu cei doi fii ai săi.

i Străbătură apoi munţi şi văi, dar cât ai zice peşte ajunseră în dreptul tufei de alun. De îndată ce coborî prinţesa, caleaşca se făcu nevăzută. Se căscă din nou pământul în faţa ei şi în clipa următoare se pomeni, împreună cu cei doi fii ai ei, în casa ei din adâncul pământului. Luminările ardeau în sfeşnice, focul dogorea în cămin şi întreaga încăpere răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare.

Prinţesa se simţea mult mai bine aici, în casa ei din adâncul pământului, decât la curtea împărătească. Pe înserate sosi şi prinţul Hatt, încântat că o găsea iar acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi

mărturisi el.

Mai trecu un an, iar prinţul Hatt şi prinţesa lui trăiau fericiţi în căminul subpământean şi orice dorinţă ar fi avut prinţesa, i se îndeplinea pe loc. Când se simţea istovită, sau îi era urât singură, asculta trilurile fermecate ale celor trei frunze cântătoare, sau îi privea pe cei doi fii ai săi care se jucau împreună, şi atunci se înveselea imediat.

Atât prinţul cât şi prinţesa au fost şi mai fericiţi în ziua când li s-a născut o fetiţă. Prinţesa nu se mai sătura dezmierdând-o, şi îi urmărea bucuroasă pe copii jucându-se împreună.

Într-o seară se întâmplă pentru a treia oară ca prinţul Hatt să se întoarcă acasă mai târziu ca de obicei. Când prinţesa îl auzi, în sfârşit, venind, îl întrebă neliniştită ce se întâmplase.

…?

— Astăzi am fost din nou la curtea împărătească şi îţi aduc veşti bune. Sora ta mijlocie urmează să se mărite cu fiul unui prinţ din altă împărăţie şi nunta are loc mâine. Dacă vrei sa de duci şi tu, poţi să-i iei şi pe copiii noştri cu tine. Dar să-hii promiţi că nu mă părăseşti!

— Eşti tare bun la suflet, răspunse prinţesa, dar nu ai minte deloc. Cum aş putea pare să-mi părăsesc căminul şi pe iubitul meu soţ?”

A doua zi dimineaţă, după ce prinţul Hatt plecase ca de obicei la treburile sale, prinţesa se pregăti de plecare. Îşi puse rochia cea mai frumoasă şi podoabele cele mai de preţ. Pe cei doi băieţi îi îmbrăcă în costume cusute cu fir de argint

şi brodate cu fir de aur, iar pe fetiţă o îmbrăcă numai în mătăsuri şi dantele…

Când erau gata, se căscă pământul şi fură cu toţii urcaţi la suprafaţă, până ajunseră la tufa de alun. Apăru ca din senin o caleaşcă de aur trasă de şase cai. Prinţesa se urcă luând-o în braţe pe fetiţă, iar băieţii se aşezară în dreapta şi în stânga ei. Străbătură munţi, şi văi şi nici nu apucară să numere până la zece că se şi aflau în faţa palatului împărătesc. Prinţesa şi copiii coborâră, iar caleaşca se făcu nevăzută.

Când apăru în sala de ospeţe, prinţesa fu întâmpinată cu bucurie de toţi nuntaşii. Împăratul se ridică de pe tron şi se duse să-şi îmbrăţişeze – fiica mult iubită. Apoi îi luă pe rând în braţe pe cei trei copii, iar în cele din urmă declară că fetiţa este – cea mai drăguţă dintre toţi trei.

La fel de prietenoasă se arătară şi împărăteasa – mama vitregă – precum şi cele două surori şi soţii lor.

Ca de obicei, împărăteasa începu să 6 descoasă pe prinţesă, infceresându-se mai ales de prinţul Hatt. Prinţesa răspundea cât mai puţin cu putinţă şi se vedea că întrebările o sâcâi au şi supărau. Dar cu cât ocolea prinţesa întrebările, cu atât devenea împărăteasa mai curioasă şi nu mai contenea cu întrebările. În cele din urmă, împăratul îşi ieşi din răbdări:

— Dragă mea, îi spuse el împărătesei, asta nu este treaba noastră. Principalul e că „fiica mea, este fericită şi asta se citeşte pe faţa ei. Fii bună şi

las-o în pace!

Împărăteasa tăcu pe loc. Dar cum se îndepărtă împăratul, începu din nou să o iscodească pe prinţesă. Cu toate acestea împărăteasa îşi dădea seama că în felul acesta nu va reuşi să afle niciodată nimic. De aceea recurse la un şiretlic. Se apucă să-i admire şi să-i laude pe copiii prinţesei.

— Eşti fericită că ai asemenea copii frumoşi, îi spuse ea Prinţesa se însenină la faţă. Îi făcea plăcere să discute despre copii, şi fără să se lase rugată începu să povestească despre poznele şi năzdrăvăniile lor. Mama vitregă părea interesată şi o asculta cu atenţie, ca şi cum nu ar fi preoqupat-o nimic altceva.

— Da, ai dreptate, dădu ea aprobator din cap. Dar un lucru mi se pare ciudat. Copiii tăi au toţi ochi căprui, deşi, tu ai ochi albaştri. Asta înseamnă că ei seamănă cu tatăl – lor, nu-i aşa?

— Da, aşa cred şi eu, răspunse prinţesa.

— Crezi? repetă, împărăteasa, făcând ochii mari. Păi tu nu ştii ce culoare au ochii soţului tău?

Abia acum îşi dădea seama prinţesa în ce încurcătură se afla. Roşi toată şi apoi se făcu albă ca varul.

— Draga mea copilă, îi şopti împărăteasa plină de prefăcuta înţelegere şi compătimrie, e oare cu putinţă să nu ştii cum arată soţul tău?

Prinţesa nu ştia ce să răspundă.

5 – Biata de tine! exclamă mama vitregă. M-am lămurit, în sfârşit. Să nu sufli un cuvânt faţă de

ceilalţi! Vino mai bine cu mine să stăm de vorbă în linişte.

O conduse pe prinţesă în iatacul său. O luă în braţe şi S vorbi de parcă prinţesa ar fi fost fiinţa cea mai nefericită din lume:

— Cât de greu trebuie să-ţi fi fost, o mângâie ea. E posibil ca soţul tău să nu aibă atâta încredere în tine ca să se lărate în faţa ta? Cum l-o fi lăsat inima să se poarte astfel?

Iar pe tine nu te înţeleg. Cum ai putut răbda să trăieşti alături de un om pe care nu l-ai văzut niciodată la faţă? Nici nu ştii dacă este om sau monstru! Nicio altă femeie nu s-ar fi împăcat cu o asemenea situaţie, Pesemne că nu-l mai iubeşti pe soţul tău!

Prinţesa izbucni în plâns, văzând cât este de nefericită.

— Cum să nu ţin la soţul meu? spuse ea. Şi eu aş fi vrut să ştiu cum arată, dar asta nu se poate.

— Eşti o naivă şi o neştiutoare, îi spuse împărăteasa. Lucrurile se pot aranja fără ca soţul tău să prindă de veste. O să găsesc eu o cale.

După cele trei zile de praznic, prinţesei i se făcu din nou dpr de casă. Şi nici nu îşi sfârşi bine gândul, că şi apăru caleaşca de aur trasă de şase cai. Prinţesa îşi luă rămas bun de la toată lumea şi dădu să urce în caleaşcă. Atunci mama vitregă o luă de mână şi o conduse către iatacul ei. Închise uşa cu grijă şi îi spuse prinţesei:

— Draga mea copilă, mi-e aşa de milă de tine, încât m-am tot gândit cum să te ajut şi până la

urmă am găsit eu o cale. Iată, îţi dau trei lucruri: un inel, o cremene şi o luminare. Iar tu să faci întocmai cum te povăţuiesc eu. Diseară, după ce va adormi soţul tău, să freci cremenea de o bucată de oţel până va scăpăra, astfel ca scânteia să treacă prin inel şi să aprindă luminarea. Dar fii atentă să nu-l trezeşti.

Prinţesa îi mulţumi din inimă, luă cremenea, inelul şi luminarea şi le băgă în buzunar. Se grăbi apoi să se urce în caleaşcă împreună cu cei trei copii ai săi.

Străbătură iar munţi şi văi şi cât ai bate din palme se pomeniră în „dreptul tufei de alun. Prinţesa coborî, iar caii caleaşca dispărură ca prin farmec. Se căscă din nou pă Iţnântul şi prinţesa împreună cu copiii fură coborâţi în lofcuinţa lor din adâncul pământului. Luminările ardeau în Sfeşnice, focul dogorea în cămin şi toată casa răsuna de trilurile celor trei frunze cântătoare. Copiii începură să se zbenguiască. Însă prinţesa nu-şi mai găsea liniştea şi se tot gândea la ce îi spusese mama vitregă.

Spre seară prinţul Hatt sosi acasă ca de obicei. Se bucură, nespus că o vede pe prinţesă din nou acasă.

— M-am gândit la tine zi şi noapte, îi mărturisi el.

Seara târziu, după ce prinţul adormise de mult, prinţesa coborî din pat şi aduse inelul, cremenea şi luminarea. Luă Cremenea şi o scapără de o bucată de oţel. Ţinu bucata de Oţel

în aşa fel, încât şcânteia să treacă prin inel şi să aprindă luminarea.

— Prinţesa acoperi luminarea cu mâna pentru ca să nu se stingă flacăra. Apoi se apropie de pat, dar şovăi un Moment:

— Ce-ar fi să descopăr acum că prinţul este de fapt o lighioana? se întrebă ea. Nu voi mai avea nicio clipă de fericire alături de el. Dar trebuie să aflu totuşi adevărul.

Se apropie de el şi flacăra luminării lumină faţa prinţului. Era un tânăr chipeş cu plete castanii căzute pe frunte. Prinţesa rămase pironită locului, neputându-şi lua ochii de lă el. Şi cu cât îl privea mai mult, cu atât simţea că-l îndrăgeşte mai tare, că uită de toate, de tată şi de copii, de cer şi pământ.

Dar în timp ce ea stătea aplecată deasupra prinţului care dormea, o scânteie sări şi căzu pe mâna prinţului. Atunci prinţesa se sperie şi încercă să stingă lumânarea. Dar era prea târziu. Prinţul se trezise deja şi-şi deschisese ochii săi mari, căprui. În clipa aceea el înţelese ce făcuse prinţesa, în acelaşi timp încetară trilurile celor trei frunze cântătoare, iar casa lor din adâncul pământului se prefăcu într-o grotă ascunsă în inima munţilor, unde mişunau şerpi şi broaşte ţestoase. Prinţul şi prinţesa se poirieniră singuri în miez de noapte, alături de cei trei copii ai lor.

— Mai rămăseseră doar trei luni până la împlinirea sorocului, când puteam să fiu desfăcut de vrajă, spuse prinţul. Aş fi fost liber după aceea.

Dar acum sunt orb şi nu te voi mai putea vedea niciodată. Uite cum s-a isprăvit fericirea noastră…

Prinţesa izbucni în plâns şi îl rugă pe prinţul Hatt să o ierte.

— Sigur că te iert, îi răspunse prinţul. Încercarea a fost prea grea pentru tine. Însă nimic nu va mai fi ca înainte. Trebuie să mergem fie care pe drumul lui. Eu sunt silit să-mi. Îndur soarta amară, iar tu va trebui să te întorci la tatăl tău cu copiii. Îţi mulţumesc din suflet pentru clipele fericite pe care le-am trăit împreună!

Auzind aceste cuvinte, prinţesa începu să plângă şi mai amarnic.

— Nu mă cunoşti dacă îţi închipui că aş putea să te părăsesc vreodată! E adevărat că am greşit, dar eu sunt a ta şi voi rămâne a ta până la sfârşitul zilelor mele! Şi plecară împreună.

După ce străbătură o câmpie înverzită, ajunseră într-o pădure deasă şi sălbatică. Era atât de întinsă că nu i se vedea capătul. De la marginea pădurii pornea o potecă, laşă că prinţul şi prinţesa înaintară pe acea poteca. Şi după ce merseră ei o vreme, întrebă prinţul Hatt:

Draga mea soţie, nu vezi nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd decât pădure şi copaci, g Mai merseră ei ce mai merseră şi prinţul Hatt întrebă şân nou:

— Iubita mea soţie, nu se vede nimic în depărtare? f—; Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită. Şi mai merseră ei cale lungă.

5. Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia pară. Chiar nu se zăreşte nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Se vede o casă mare în depărtare, iar acoperişul bate în roşu de parcă ar fi de ştamă.

pân sfârşit, exclamă prinţul. Ara ajuns la palatul suferii mele celei mai mari. Te rog să te duci tu la ea şi să-l transmiţi»toate urările de bine din partea mea. Să o rogi apoi să aibă grijă de fiul nostru cel mai mare până te vei întoarce tu să-l iei înapoi Eu nu am voie să te însoţesc şi jţiici ea nu trebuie să vină la mine, oricât de mult ar dori. Pentru că, dacă vine să mă vadă, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesă promise să facă întocmai. Îl luă de mână pe foaiatul cel mare şi se duse la palatul cu acoperişul de aramă. Acolo o întâlni pe cumnata sa, căreia îi povesti tot ce se întâmplase.

Împărăteasa o îmbrăţişă şi îi promise că va fi ca o mamă pentru fiul lor. Prinţesă îşi sărută băiatul la plecare şi se pregăti să se întoarcă la soţul ei. Împărăteasa se oferi să o însoţească, pentru ca să-şi vadă fratele.

— Draga mea cumnată, să nu faci una ca asta, o rugă prinţesa. Dacă dai ochii cu prinţul, va trebui să mă despart de el pentru totdeauna.

Împărăteasa înţelese. Îşi luă rămas bun de la prinţesă şi le ură la amândoi mult noroc.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei, îşi continuară amândoi drumul. Îl ajuta pe soţul ei orb cu o mână, iar cu cealaltă îl ţinea pe fiul ei.

Prinţul o ducea în braţe pe fetiţă. Ajunseră curând într-o pădure întinsă şi sălbatică. Era atât de întinsă că nu i se vedea capătul. Doar o potecă părea să ducă la capătul celălalt al pădurii. Porniră deci pe poteca aceea.

Mers eră ei o bucată de vreme şi la un moment dat întrebă prinţul: – Draga mea soţie, nu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa. Nu văd decât pădurea şi copacii.

Mai merseră ei ce merseră şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, tot nu se vede nimic?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd nimic altceva decât pădurea înverzită. Şi iar merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Nu se zăreşte chiar nimic nici acum?

— Ba da, răspunse prinţesa. Se întrezăreşte o casă mare în depărtare. Iar acoperişul ei bate în alb, de parcă* ar *U* de argint.

— În sfârşit, rosti prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mijlocii Du-te şi dă-i bineţe din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de băiatul nostru mai mic, până te ei întoarce tu să – iei înapoi Eu nu trebuie să intru în Cţ>alat şi nici sora mea nu trebuie să vină la mine să mă fvadă, oricât de mult ai dori. Pentru că dacă vine aici, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa îi promise să facă întocmai. Îşi luă băiatul de mână şi se duse la palatul cu acoperişul

de argint. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti totul de-a fir-a-păr.

Împărăteasa o îmbrăţişa şi îi promise că va fi ca o mamă pentru fiul ei. Prinţesa îşi sărută băiatul la despărţire şi se pregăti să plece. Dar împărăteasa dorea să o însoţească pentru a-l vedea pe fratele ei.

Draga mea cumnată, o imploră prinţesa, să nu faci asta. Dacă te duci la el şi îl vezi la faţă, eu şi prinţul va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Împărăteasa nu voia să le pricinuiască nicio amărăciune în plus. De aceea, îşi luă rămas bun de la prinţesă, urându-le mult noroc la amândoi.

După ce prinţesa se întoarse la soţul ei în pădure, porniră din nou la drum. Îl ajuta pe soţul ei orb cu o mină, Iar cu cealaltă o ţinea pe fetiţă de mână. Ajunseră pentru şi treia oară la o pădure deasă, sălbatică. Era atât de întinsă, la un i se vedea capătul. Dar descoperi o potecă ce ducea prin pădure. Merseră înainte pe potecă, pătrunzând tot jenai adânc în pădure, v; După ce merseră ei o bucată de vreme, întrebă prinţul «au:

Draga mea soţie, tiu se vede nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu văd decât pădurea şi păcii verzi.

Mai merseră ei ce mai merseră şi la un moment dat întrebă prinţul:

— Iubita mea soţie, tot nu se zăreşte nimic în depărtare?

— Nu, răspunse prinţesa, nu se vede nimic altceva decât pădurea înverzită.

Şi iar mai merseră ei cale lungă şi bătută.

— Draga mea soţie, o întrebă prinţul pentru a treia oară. Chiar nu se vede nimic nici acum?

— Ba da, îi răspunse prinţesa. Zăresc în depărtare o casă mare. Iar acoperişul bate în auriu, de parcă ar fi de aur. – în sfârşit, exclamă prinţul. Am ajuns la palatul surorii mele mai mici. Du-te să o saluţi din partea mea. Apoi să o rogi să aibă grijă de fetiţa noastră până te vei întoarce să o iei înapoi. Eu nu trebuie să intru în palat şi nici ea nu trebuie să vină aici la mine să mă vadă, oricât de mult ar dori ea. Pentru că dacă face una ca asta, noi doi va trebui să ne despărţim pentru totdeauna.

Prinţesa promise să facă întocmai cum o sfătuise el. Îşi luă fetiţa în braţe şi se duse la palatul cu acoperiş de aur. Acolo o întâlni pe cumnata ei şi îi povesti tot ce se întâmplase.

Împărăteasa o îmbrăţişă şi îi promise prinţesei că va fi ca o mamă pentru fetiţa ei. Prinţesa îşi sărută fetiţa la plecare. Acum, când se despărţea şi de ultimul copil, simţea că i se frânge inima de durere. Ieşi din palat şi se îndreptă spre pădure, unde o aştepta prinţul Hatt. Era atât de tulburată şi muncită de gânduri, încât nu mai vedea nimic în jurul ei. Cumnata ei, împărăteasa, a luat-o pe turmele ei fără ca prinţesa să bage de seamă. Ea era atâţi; Se nefericită incit nii mai contenea cu plânsul. Iar când ajunse la locul unde

aştepta prinţul cel orb, sora lui îi sări de gât şi plânse eu lacrimi de bucurie. Când înţelese cine era, prinţul păli.

5 – Soţia mea dragă, începu el, puteai să împiedici această faptă nesăbuită. De acum înainte noi doi nu ne vom mai Vedea niciodată.

Prinţesa se făcu albă ca varul şi căzu în genunchi în; aţa lui. Dar chiar în momentul acela un nor uriaş îl învălui pe print ridicându-l în văzduh şi dispăru fără urmă. Prinţesa şi cumnata ei erau în culmea disperării.

Cel mai bine ar fi să vii cu mine la palat, o sfătui cumnata. Acum, că ţi-ai pierdut soţul şi căminul pentru totdeauna, rămâi la mine t f Dar prinţesa nici nu voia să audă aşa ceva.

— Tu nu ştii că dragostea adevărată învinge toate greutăţile? De două ori am greşit până acum, dar nu mi-am pierdut pentru totdeauna bărbatul. O să-l găsesc eu până ja urmă, de-ar fi să-l caut prin toată lumea.

C – Atunci îţi dau un sfat. Urcă în vârful muntelui pe care îl vezi în faţă. Acolo locuieşte cotoroanţă bătrână;*3 are se numeşte Berta. Este foarte pricepută şi cunoaşte o Sumedenie de lucruri. Poate ştie ea unde se află fratele meu.

? Prinţesa îi mulţumi pentru sfat. După ce îşi luară rămas ţtun, porni la drum. Cutreieră munţi şi văi până ajunse la Oalele muntelui cu pricina.

Merse ea ce merse, şi pe înserate, când se întunecă de-a înnelea, prinţesa se opri. Era atât de istovită că nu mai în putea să facă nici un pas. Dar

tocmai atunci privi în sus şi văzu o lumină licărind ca o stea roşie în vârful muntelui.

Dintr-odată căpătă curaj şi uită de oboseală. Începu din nou să urce. Drumul era abrupt şi stâncos. Dar prinţesa nu se dădu bătută. În cele din urmă descoperi că lumină roşie venea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă şi prinţesa putu să vadă ce se petrecea înăuntru. În mijloc ardea un foc puternic, iar în jurul focului mişunau o mulţime de spiriduşi cu cozi lungi.

Drept în faţă şedea bătrâna cotoroanţă, la a cărei vedere te cutremurai: era mică de statură şi gârbovită, cu pielea pământie şi faţa plină de zbârcituri. Avea un nas lung, iar capul îi tremura tot timpul.

Prinţesa înţelese pe dată că aceea era Berta. Îşi luă inimă în dinţi şi se duse direct la bătrâna vidmă. Făcu o plecăciune şi zise:

— Bună seara, măicuţă dragă, bine te-am găsit!

Spiriduşii încremeniră cu toţii auzind această voce stră, mă. Dar bătrâna ridică doar capul şi răspunse încântată:

— Seara bună! Cine eşti tu de îmi dai bineţe şi mi te adresezi aşa de politicos? Am împlinit de curând cinci sute de ani, dar de tind mă ştiu nu a venit nimeni să-mi spună vreodată „măicuţă dragă”. De unde vii, copilă dragă?

— Eu, vin din lumea oamenilor, răspunse prinţesă.

— Aşa va să zică! Şi ce vânt te aduce la mine?

— Sunt căsătorită cu prinţul Hait, din adâncul pământ? tului, răspunse prinţesa.

— Dar el a fost vrăjit de o vrăjitoare rea şi am pornit la drum în căutarea lui. Am fost trimisă la tine pentru că eşti bătrână şi înţeleaptă. Poate ştii ceva de soarta lui.

Bătrâna nu scoase o vorbă şi căzu pe gânduri;

— Nu, spuse ea, nu ştiu nimic. Nu sunt chiar atât de bătrână şi nici chiar atât de înţeleaptă. Dar pentru că mi-ai vorbit aşa de frumos şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, te voi ajuta cum pot, Ara o soră care este de două ori mai bătrână decât mine şi cunoaşte o mulţime de lucruri. Poate ştie ea unde se află bărbatul tău.

— Îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, îi spuse prin* ţesa. Îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, căută s-o potolească bătrâna. Nu e sigur că vei reuşi. Nu ţi-am promis că-ţi găsesc soţul. Dar s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la noi. Mâine dimineaţă o să-ţi arăt eu drumul către sora mea.

A doua zi prinţesa îşi luă rămas bun, iar bătrâna vidmă îl trimise pe unul din fiii ei să îi arate drumul. Era un spiriduş pitic cu o tichie roşie pe cap şi cu o barbă lungă.

— Noi două nu ne vom mai întâlni, spuse vidma. Şi pentru că m-ai respectat şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, vreau să-ţi dau ca amintire o

roată de tors. Atâta vreme cât o vei avea la tine nu vei duce lipsă de nimic, pentru că poţi toarce cu ea – tot atâtea fire cât cu noua roţi de tors. Dacă îţi vei găsi bărbatul vei avea cu siguranţă nevoie de darul meu; îţi doresc mult noroc în viaţă!

Prinţesa îi mulţumi pentru roata de tors, care era toată numai din aur. Porni la drum călăuzită de spiriduş. Şi traversă păduri şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se înseră, prinţesa nu se mai ţinea pe picioare de [obosită ce era. Dar tocmai atunci, spiriduşul îi arătă un munte înalt care se ridica în faţa lor. În vârf licărea o lumină ca o stea roşie în noapte.

Prinţesa căpătă parcă puteri noi şi uită de oboseală. Spiriduşul îşi luă rămas bun de la ea, spunându-i că acolo sus era casa mătuşii Marta. Se înclină până în pământ, scoţându-şi tichia roşie de pe cap şi plecă. x

Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai abrupt decât cel dinainte. Cu toate astea, ea înainta curajos, fără să dea atenţie piedicilor care îi apăreau în cale. Când ajunse în vârf, descoperi că lumina venea dintr-o grotă din inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă, aşa că prinţesa putu vedea ce se petrecea înăuntru. În mijloc ardea lin foc, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi! U cozi lungi. Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, care arăta înspăimântător. Era mică de statură, gârbovită, cu

pielea pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung care îi acoperea gura, iar capul i se clătina tot timpul, înainte şi înapoi.

Prinţesa îşi dădu seama că ea trebuie să fie Marta. De aceea îşi luă inima în dinţi şi se duse direct la bătrână. Făcu o plecăciune adâncă şi spuse cât mai politicos:

— Bună seara, măicuţă dragă!

Spiriduşii tresăriră uimiţi când auziră o voce necunoscută. Bătrână se mulţumi doar să ridice capul, arătându-se încântată:

— Seara bună, bolborosi ea. Dar cine eşti tu de te porţi aşa de respectuos? Eu am împlinit nu de mult o mie de ani, dar nimeni nu mi-a spus vreodată aşa frumos „măicuţă dragă”. De unde vii, copilă dragă?

— Aseară am înnoptat la sora ta, Berta, răspunse prinţesa. Ea m-a trimis la tine.

— Şi ce vânt te aduce la mine? o întrebă vidma.

Prinţesa îi povesti totul de-a fir-a-pâr. Bătrâna căzu pe gânduri, apoi zise:

— R Nu ştiu unde ar putea fi soţul tău. Nu sunt destul de bătrâna şi nici destul de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. Dar pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, o să încerc să te ajut cum pot. Eu mai am o soră care este de două ori mai bătrână decât mine. Ea este foarte pricepută şi înţeleaptă. Poate ştie ea unde se află soţul tău.

— Îţi mulţumesc pentru sfatul cel bun, spuse

prinţesa, îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi.

— Nu te pripi cu mulţumirile, 6 preveni bătrâna, pentru că nu este aşa de sigur că vei reuşi. Doar nu ţi-am promis că o să-ţi aduc soţul înapoi. Acum s-a făcut târziu şi va trebui să înnoptezi la mine. Mâine dimineaţă o să-ţi arăt drumul spre sora mea.

A doua zi, la ivitul zorilor, prinţesa se pregăti de plecare. Îi mulţumi mătuşii Marta şi îşi luă rămas bun de la ea. Bătrâna vidmă îl chemă pe unul dintre nepoţii ei să o însoţească pe prinţesă: Acesta era un spiriduş pitic, zbârcit la faţă, cu o tichie roşie pe cap şi cu o barbă lungă, albă.

— Noi două Au ne vom mai întâlni niciodată, spuse vidma. Însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, vreau să-ţi dau ca amintire o vârtelniţă. Poate că îţi va fi de folos vreodată. E o vârtelniţă fermecată: deapănă singură toate firele pe care le toarce roata de tors; dup aceea se preface în război de ţesut şi ţese toate firele într-o pânză foarte fină. Dacă îţi vei găsi bărbatul, vârteâniţa o să-ţi fie de mare ajutor.

Prinţesa îi mulţumi din inimă pentru vârtelniţă, care era toată numai de aur. Apoi o porni la drum, însoţită de spiriduş. Străbătură păduri şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se lăsă întunericul, prinţesa era atât de istovită, că nu mai putea face un pas mai departe. Dar tocmai atunci, spiriduşul pitic îi arătă un munte înalt, care se ridica în faţa lor. Ea privi într-

acolo şi zări o lumină care licărea în întunericul nopţii ca o stea roşie.

Prinse din nou puteri şi uită de oboseală. Piticul îi spuse:

— Eu te-am adus până aici şi de-acum vei merge singură. Acolo sus locuieşte mătuşa Herta. Apoi piticul îşi scoase tichia de pe cap, se înclină politicos şi se întoarse acasă.

Prinţesa începu să urce muntele, care era de două ori mai înalt şi mai prăpăstios decât cel dinainte. Drumul era întortocheat şi plin de pietroaie, dar prinţesa nici că le vedea. Ea urca pieptiş înainte, călăuzită de lumina roşie care licărea în depărtare. În cele din urmă ajunse în vârf şi descoperi că lumina cea roşie venea dintr-o grotă aflată în inima muntelui.

Poarta de la intrarea în grotă era deschisă, aşa că prinţesa văzu ce se petrece înăuntru. În mijloc ardea un foc mare, iar în jurul focului mişunau o puzderie de spiriduşi cu cozi lungi.

Drept în faţă şedea o bătrână vidmă, cu o figură înspăimântătoare; era gârbovită şi adusă de spate, cu faţa pământie şi plină de zbârcituri. Avea un nas lung, care îi ajungea până la bărbie, iar capul: i se bălăbănea încoace şi încolo, ca o morişcă de vânt.

Prinţesa înţelese pe dată că ea trebuie să fie mătuşa Herta. Aşa că îşi luă inima în dinţi, se duse direct la bătrână şi se înclină cu o plecăciune adâncă:

— Bună seara, măicuţă dragă, spuse ea

respectuos.

Spiriduşii rămaseră pironiţi locului, auzind o voce necunoscută. Bătrâna se mulţumi doar să ridice capul şi se arătă încântată de noua venită.

— Seara bună, murmură, ea. Cine eşti tu de mă saluţi ăşă de prietenos? Am împlinit nu de mult două mii de ani, însă nimeni nu mi-a spus vreodată „măicuţă dragă”. De unde vii, copila mea* şi ce vânt te aduce la mine?

— Aseară am înnoptat la mătuşa Marta, care sălăşluieşte pe muntele celălalt, răspunse prinţesa. Eu sunt căsătorită cu prinţul Hatt, din adâncul pământului, care a fost prăjit de o vrăjitoare rea, iar eu am pornit în căutarea ui. Sora ta Marta mi-a spus că m-ai putea ajuta să aflu xpnde l-a ascuns vrăjitoarea.

V.

Vidma muntelui rămase un moment pe gânduri, după care spuse cu o voce gravă:

— Da, da. Am auzit vorbindu-se de prinţul Hatt şi ştiu şi unde se află. Dar nu ştiu dacă tu vei reuşi să îl aduci înapoi. El este încă sub puterea vrăjitoarei şi a uitat vide toate, şi de tine şi de copii. Mă întreb cum l-am putea salva. Eu nu sunt nici aşa de bătrână şi nici aşa de înţeleaptă ca să le ştiu pe toate. Însă pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”* o să încerc să te ajut cum pot.

— Ce bună eşti, îi mulţumi prinţesa. Îţi voi rămâne recunoscătoare cât voi trăi. „– Nu te pripi cu mulţumirile, o preveni bătrâna vidmă, pentru

că nu ştiu sigur dacă vei reuşi să-l aduci înapoi. Eu nu ţi-am promis să-ţi găsesc bărbatul. Acum s-a făcut târziu* aşa că vei înnopta la mine în seara asta. Mâine îţi voi arăta drumul spre palatul vrăjitoarei.

A doua zi dimineaţă prinţesa se pregăti de plecare, îi mulţumi mătuşii Herta, care îl chemă pe unul din strănepoţii ei ca s-o însoţească pe prinţesă. Era un spiriduş pitic cu o tichie mare roşie şi cu o barbă lungă albă.

— Nu cred că noi două ne vom mai întâlni vreodată, îi spuse prinţesei bătrâna vidmă. Şi pentru că te-ai purtat frumos cu mine şi mi-ai spus „măicuţă dragă”, vreau să-ţi dau ca amintire o pungă cu galbeni. Este o pungă fermecată: indiferent câţi galbeni ai scoate din ea, punga va rămâne mereu plină. Atâta timp cât o vei avea la tine, nu vei duce lipsă de nimic). Iar dacă ai norocul să-ţi găseşti-bărbatul, darul meu îţi va fi de mare folos. După aceea, îi ură prinţesei drum bun şi noroc.

Prinţesa îi mulţumi bătrânei vidme pentru punga de bani, care era toată numai din mătase şi fir de aur. Puse punga în buzunar şi făcu o plecăciune de rămas bun. O porni apoi la drum, însoţită de piticul-spiriduş. Străbătu astfel munţi şi câmpii, dealuri şi văi.

Când se întunecă de-a binelea, prinţesa se simţi atât de istovită încât nu mai putea face niciun pas. Tocmai când era gata să cadă jos răpusă de oboseală, spiriduşul cel pitic îi făcu

semn să se uite drept în faţă. Se uită prinţesa într-acolo şi dădu cu ochii de un palat mare, impunător, cu multe turnuri. Simţi în momentul acela cum prinde puteri ca să-şi continue drumul. Atunci spiriduşul îşi luă rămas bun, spunându-i:

— Eu te-am însoţit până aici, aşa cum m-a rugat străbunica. În palatul acela locuieşte vrăjitoarea pe care o cauţi.

Îşi ridică apoi tichia cea roşie, făcu o plecăciune respectuos şi plecă.

Prinţesa se uită îndelung la palat, care avea ziduri înalte şi groase, turnuri puternice şi şiruri lungi de ferestre.

Acolo înăuntru se afla deci ascuns bărbatul ei. O să facă tot ce-i va sta în putinţă ca să-l salveze pe prinţul Hatt, 6 va înfrunta chiar şi pe vrăjitoare, de-ar fi s-o facă cu preţul vieţii.

Îşi luă inima în dinţi şi intră în curtea palatului. Acolo dădu cu ochii de o femeie trupeşă şi semeaţă, care veni spre ea. Prinţesa înţelese imediat că ea trebuie să fie vrăjitoarea; călca apăsat, avea un aer trufaş şi respingător şi era îmbrăcată într-o rochie roşie, ţipătoare, cu broderie de aur.

— Cine eşti tu şi de unde vii? o întrebă vrăjitoarea, privind-o cu nişte ochi sfredelitori.

— Sunt o biată drumeaţă, răspunse prinţesa. De zile întregi cutreier păduri şi câmpii, străbat dealuri şi văi, şi sunt frântă de oboseală. Nu pot merge mai departe. Trebuie să-mi trag sufletul oleacă. Aş putea găsi oare de lucru aici la palat?

Vrăjitoarea o străfulgeră cu privirea.

— Doar nu-ţi închipui că o să-mi bat capul cu toate haimanalele care se abat pe aici, spuse ea ţâfnoasă. Darmite să mai şi angajez o asemenea lepădătură! Vezi-ţi mai bine de drum şi să nu te mai prind că pui piciorul în curtea palatului meu!

Prinţesa fu cuprinsă de disperare auzind aceste cuvinte. Dar cu gândul era numai la prinţul Hatt şi de aceea nu se lăsă intimidată şi răspunse iar:

— Nu voi trece peste voinţa ta şi îţi voi respecta dorinţa întocmai. Eu nu sunt de neam ales şi n-am ce căuta într-un asemenea palat. Dar poate se găseşte la curtea* ta vreun cotlon pentru o biată pribeagă istovită. Nu voi rămâne decât că te va zile, până mă pun iar pe picioare. Mă mulţumesc cu un ungher cât de mic, dacă-mi îngădui să rămân.

Vrăjitoarea era cât pe-aci s-o refuze, dar îi veni între timp o idee care i se păru nemaipomenit de amuzantă.

— Dacă te mulţumeşti cu puţin, chicoti ea, atunci îţi fac pe plac: vei dormi în… coteţul gâştelor. Este locul cel mai potrivit pentru o gâscă aşa ca tine. Odihnă plăcută şi somn uşor!

După care vrăjitoarea se întoarse în palat. Râjnea în sinea ei, gândindu-se la ideea năstruşnică pe care o avusese. Parcă o şi vedea pe pribeagă ghemuindu-se în coteţul acela murdar.

Dar n-ar mai fi râs atâta vrăjitoarea dacă ar fi ştiut ce se petrecea de fapt în coteţul gâştelor de

cum ajunse la coteţ, prinţesa se puse pe treabă. Luă o mătură şi deretică în fiecare colţişor. Nu era o treabă uşoară, deoarece coteţul era mare, ca să încapă tot cârdul de gâşte. Iar, pe lângă asta, nu mai fusese curăţat de multă vreme. Norqc că prinţesa era din cale-afară de harnică şi după ce isprăvi de măturat, începu să spele şi să frece scândurile.

r. În scurt timp podeaua şi pereţii coteţului străluceau de Curăţenie. Atunci prinţesa luă roata de tors şi roata* începu să toarcă un fir foarte fin de mătase şi de aur. Apoi luă jvârtelniţa şi depănă firele, după care vârtelniţa se prefăcu în război de ţesut şi ţesu nişte ştergare din fir de aur şi mătase. Cu aceste ştergare acoperi prinţesa pereţii coteţului, şi pe dinăuntru şi pe dinafară, încât luceau acum jde-ţi luau ochii.

În cele din urmă o doborî oboseala şi se culcă prinţesa în culcuşul ei, din coteţul gâştelor. Dar acum, el era demn de o prinţesă. Se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă odihnită şi dornică să se apuce de treabă. Îşi luă punga cu galbeni şi plecă să cumpere mâncare şi băutură. Mai cumpără şi masă, scaune, farfurii şi cupe de argint.

Din cele cumpărate prinţesa găti o mulţime de bunătăţi ca pentru un ospăţ împărătesc. Când totul fu gata, se duse la palat şi ceru să o vadă pe împărătească.

Vrăjitoarea veni la uşă, arătându-se binevoitoare, deoarece aflase de la slujnice despre minunea care se petrecuse în coteţul gâştelor. Dar

nu voise să 1 se înjosească până-ntr-atât, încât să se ducă ea însăşi acolo, cu toate că murea de curiozitate.

Acum spera ca necunoscuta să o invite la petrecerea pe care auzise că o pregătise. Spre bucuria ei, chiar aşa se întâmplă.

;> – Ai fost atât de bună cu mine şi mi-ai oferit un adăpost pentru noapte, îi spuse prinţesa. Aş vrea să-mi arăt recunoştinţa invitându-te pe tine şi pe prinţul Hatt să fiţi oaspeţii mei diseară.

— Îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea. Iubitul meu logodnic tocmai s-a întors zilele trecute din ţări străine, unde a trecut prin mai multe încercări grele şi nu şi-a revenit încă. Visează tot timpul frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului, şi alte lucruri năstruşnice. Bineînţeles că îi dau în fiecare zi câte o licoare pentru uitare, dar mai durează o săptămână până va fi refăcut pe deplin. Şi atunci vom putea sărbători nunta. Deocamdată el trebuie să stea în casă. Dar voi veni cu fiica mea vitregă, aşa că vom fi tot trei la masă.

Prinţesa se întristă auzind acestea. Dar făcu o plecăciune respectuoasă şi se întoarse în coteţul gâştelor. Trebuia să găsească un mijloc de a-l întâlni pe prinţul Hatt.

Îi vem între timp o idee şi aştepta cu nerăbdare să o vadă pe vrăjitoare. Seara îşi făcu apariţia vrăjitoarea însoţită de o fată palidă.

Masa era plină cu bucate gustoase aşezate pe farfurii de argint, vin roşu în clondire de cristal şi

trufandale pe tipsii de aur. Se aşezară la masă şi invitatele! se ospătară pe săturate...Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcea tot ce-i stătea în putinţă pentru ca oaspeţii să se simtă bine. După ce mâncară şi băură după pofta inimii, prinţesa aduse roata de tors din aur care începu să toarcă singură un fir de mătase foarte fin. Şi nu se opri din tors, decât atunci când o opri prinţesa.

Vrăjitoarea era uluită. Nu mai văzuse în viaţa ei aşa o minune. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu-i dă ei roata de tors.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa. Este mult prea preţioasă ca să renunţ la ea.

— Atunci, o riigă vrăjitoarea, n-aş putea să o cumpăr? Spune-mi cât costă, îţi dau oricât îmi ceri.

— Nu, răspunse prinţesa, eu nu vând roţi de tors. Dacă mă hotărăsc totuşi să mă despart de această comoară, atunci nu o fac pentru, bani.

— Ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa. Dar o să te superi când o să auzi, aşa încât să nu mai vorbim despre asta.

— De ce să mă supăr? strigă vrăjitoarea. Îţi voi îndeplini dorinţa fără să mă tocmesc.

— Ei bine, spuse prinţesa, pentru că eşti atât de nerăbdătoare să afli, iată care este dorinţa mea: îţi dau roata de tors numai cu o condiţie! Să mă laşi să vorbesc cu prinţul Hatt între patru ochi.

Vrăjitoarea îi aruncă necunoscutei o privire plină de răutate.

— Ştiam eu că nu o să-ţi fie pe plac propunerea mea, spuse prinţesa, prefăcându-se1 că nu-i pasă. Dar putem rămâne mai departe bune prietene.

Vrăjitoarea se gândea însă cum să pună mâna pe roata de tors cea fermecată. O să-l adoarmă pe prinţ cu o licoare vrăjită. Aşa că nu o va putea vedea şi nici auzi pe această necunoscută.

— Ba da, sunt de acord, rânji vrăjitoarea cu dispreţ. Îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

În timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă apoi o băutură adormitoare şi amestecă bine. Se duse în odaia prinţului şi îi întinse cupa s-o bea. O chemă şi pe fiica ei vitregă să ia cupa golită şi să o ducă în încăperea alăturată.

— Să te ascunzi apoi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce-i va spune necunoscuta, îi porunci vrăjitoarea fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce-ai aflat, cuvânt cu cuvânt.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse lângă prinţ, ţi-am pregătit o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge gândurile rele. O să scapi de închipuirile tale despre frunze cântătoare şi încăperi din adâncul pământului.

Prinţul luă cupa şi o goli dintr-o singură înghiţitură, îi dădu apoi cupa fetei care o duse în încăperea alăturată. Apoi se strecură înapoi în

odaie şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul fu cuprins de un somn adânc şi nu mai ştiu ce se petrece în jur.

Vrăjitoarea zâmbea în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o invită să intre în odaie.

— Aici se află prinţul, zâmbi ea cu răutate. Poţi să rămâj să vorbeşti cu el cât doreşti. Eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin!

Vrăjitoarea plecă, iar prinţesa gândea că rămâne singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişa, spunându-i cât este de fericită că l-a găsit, în sfârşit, după îndelungi căutări.

— Dar prinţul nu-i răspundea nimic, iar când se uită, mai bine prinţesa la el în semiîntunericul din odaie, observă că în el dormea dus. Atunci o cuprinse disperarea şi începu să suspine:

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt mă vei putea ierta vreodată?

— După care începu să-i înşire greşelile pe care le făcuse ea, mai întâi atunci când aprinsese luminarea, noaptea, ca să-l vadă cum arată şi apoi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea mai departe. Atunci prinţesa începu să-şi frângă mâinile de deznădejde şi să povestească cu lacrimi în ochi cum cutreierase munţii în lung şi-n lat ca să-l găsească.

Am străbătut păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, povesti ea printre lacrimi. M-am

încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezea şi nu auzise nimic, aşa de puternică era băutura adormitoare pe care i-o dăduse vrăjitoarea.

Între timp, fata vitregă stătuse nemişcată în ungherul ei şi auzise fiecare cuvânt, dar i se făcu milă de prinţesă. Se hotărî să nu o trădeze pe biata femeie.

Când începu să se lumineze de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Şi când văzu că-i reuşise şiretlicul, nu mai putea de bucurie. Acum prinţesa îi datora roata de tors şi o şi aduse imediat. Apoi vrăjitoarea o luă deoparte pe fiica ei vitregă şi o întrebă ce spusese necunoscuta toată noaptea. Fata nu-i spuse însă decât că necunoscuta îngenunchease toată noaptea în faţa prinţului şi plânsese tot timpul, sporovăind vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea luă roata de tors rânjind satisfăcută. Se duse în iatacul ei ascuns şi începu să toarcă. Şi pe cât de repede se răsucea firul pe fus, cu atât mai repede i se răsuceau ei gândurile în cap.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa singură şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă. Îşi luă punga cu galbeni şi ieşi să cumpere mâncare şi vin.

Când ajunse acasă, se apucă să pregătească o mulţime de bunătăţi, ca pentru un adevărat ospăţ.

După ce termină totul, se duse la palat şi ceru să vorbească cu împărăteasa.

Vrăjitoarea apăru imediat, mulţumindu-i pentru petrecerea dată şi arătând foarte mulţumită. Aflase de la slujnice că se pregătea un nou-praznic în coteţul gâştelor şi spera să fie din nou invitată de necunoscută. Poate mai avea şi alte lucruri de preţ.

— Ai fost atât de bună şi ai apreciat umilele mele bucate, îi spuse pirinţesa. De aceea voiam să te rog să-mi faci din nou onoarea să fii invitata mea şi diseară, împreună cu fiica ta vitregă.

— Îţi mulţumesc pentru invitaţie, rânji vrăjitoarea, încântată. O să venim cu dragă inimă.

Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul gâştelor.

Nu peste multă vreme apăru şi vrăjitoarea urmată de fata cea palidă la faţă. Prinţesa le pofti înăuntru.

În coteţul gâştelor masa era plină cu tot felul de bunătăţi, care de care mai gustoase, puse pe farfurii de argint, vinul roşu în clondire de cristal, iar trufandalele, pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă deosebit de primitoare şi făcu tot ce-i stătu în putinţă ca invitatele să se simtă bine.

După ce mâncară şi băură pe săturate, prinţesa scoase vârtelniţa de aur şi o puse să depene firele şi apoi să ţească cele mai alese ţesături de mătase şi aur. Celor două în vizitate nu le venea să-şi creadă ochilor cât de repede se rotea vârtelniţa. Şi nu se opri din ţesut decât

atunci când îi făcu semn prinţesa.

Vrăjitoarea rămase cu gura gâscată. Roata de tors era ea bună, dar vârtelniţa asta era şi mai grozavă, gândi ea. O întrebă imediat pe necunoscută dacă nu vrea să-i dea iei vârtelniţa.

— Asta nu se poate, răspunse prinţesa. Este mult prea de preţ ca să mă despart de ea.

— Dar dacă ţi-o cumpăr? Spune-mi cât să-ţi dau pe ea!

— Nu, vârtelniţa mea nu e de vânzare. Dacă ar fi să sină despart vreodată de o asemenea comoară, nu o voi ace pentru bani.

— Atunci ce-mi ceri în schimb? întrebă vrăjitoarea.

— Am şi eu o dorinţă, mărturisi prinţesa. Dar o să te superi când o să auzi, aşa că să nu mai vorbim despre asta.

Vrăjitoarea înţelese ce xvoia să spună necunoscuta şi o Sfredeli cu privirea.

— Ştiam eu că aşa se va întâmpla, spuse prinţesa şi se prefăcu că nu-i pasă. Nu-ţi surâde propunerea mea şi nu-i de mirare. Dar să nu mai vorbim despre asta şi să rămânem prietene ca până acum.

Vrăjitoarea îşi făcuse însă o mică socoteală în minte şi se hotărî să-i îndeplinească necunoscutei dorinţa. Avea să procedeze la fel ca în ajun şi să-i dea prinţului o băutură adormitoare. În felul acesta, el nu.o va auzi şi nici nu o va vedea pe necunoscută.

— Ba sunt de acord, spuse vrăjitoarea şi rânji

cu dispreţ. Îţi voi îndeplini dorinţa şi asta chiar acum.

În timp ce prinţesa aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat, luă o cupă şi o umplu cu vin. Turnă după aceea o fiertură de ierburi adormitoare şi amestecă bine. Se duse apoi în odaia prinţului şi i-o dădu s-o bea.

— Tu să te ascunzi în odaia prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi spuse vrăjitoarea fiicei vitrege. Mâine dimineaţă să-mi repeţi cuvânt cu cuvânt tot ce a spus.

Fata promise să facă întocmai.

— Uite, dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea când ajunse în camera lui, ţi-am adus o băutură care o să te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul pământului şi alte asemenea grozăvii.

Prinţul luă cupa şi o sorbi dintr-o singură înghiţitură. Apoi i-o dădu fetei care o duse în încăperea alăturată. După aceea se strecură pe furiş în încăpere şi se ascunse în ungherul cel mai întunecat. Prinţul căzu toropit de somn.

Vrăjitoarea se bucura în sinea ei. Se duse la prinţesă şi o pofti să intre în cameră.

— Te las din nou singură cu prinţul, spuse ea, zâmbind cu răutate. Acum poţi vorbi cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez câtuşi de puţin;

Vrăjitoarea ieşi din cameră, iar prinţesa crezu că a rămas singură cu bărbatul ei. Căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă, declarându-i cât e de fericită că l-a găsit, în sfârşit.

Dar prinţul nu spunea nimic, iar când se apropie de el în semiîntunericul care domnea în încăpere, observă că el era cufundat într-un somn adânc. Atunci prinţesa începu să plângă, deznădăjduită.

— Prinţule Hatt, prinţule Hatt, mă vei putea ierta vreodată? suspină ea.

Înşiră din nou greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese lumânarea ca să-l vadă cum arată şi când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină după el în pădure.

Dar în ciuda rugăminţilor şi suspinelor ei, prinţul nu răspundea nimic şi dormea înainte. Prinţesa începu să-şi frângă mâinile de disperare şi să povestească printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi câmpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea printre lacrimi. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

Dar totul era în zadar. Prinţul nu se trezi şi deci nu auzi niciun cuvânt. Aşa de tare fusese băutura pregătită de vrăjitoare.

Fata vitregă a vrăjitoarei stătuse tot timpul în ungherul cel mai întunecat al camerei. Auzise fiecare cuvânt şi îi era milă de prinţesă. De aceea hotărî să nu o trădeze.

Când se crăpă de ziuă, vrăjitoarea intră în odaia prinţului. Când văzu cum stau lucrurile se bucură în sinea ei. Acum prinţesa îi datora vârtelniţa şi se şi duse să i-o aducă. Între timp,

vrăjitoarea o chemă la ea pe fata vitregă ca să afle ce spusese necunoscuta. Însă fata răspunse ea şi data trecută că străina nu făcuse altceva decât să îngenuncheze în faţa prinţului Hatt şi plânsese toată noaptea.

Vrăjitoarea era foarte mulţumită că pusese mâna şi pe vârtelniţă. Şi pe cât de repede se învârteau firele de mătase şi de aur pe vârtelniţă, cu atât mai repede i se învârteau ei gândurile cele rele.

Singura nefericită era prinţesa. Rămase toată dimineaţa în coteţul gâştelor şi plânse cu lacrimi grele.

Dar după-amiază îşi şterse ochii şi încercă să pară veselă. Luă punga cu galbeni şi se duse din nou după mâncare şi băutură. Pregăti apoi o masă şi mai bogată decât în serile dinainte. Dacă nu va reuşi să vorbească cu prinţul Hatt nici în seara aceasta, înseamnă că pierdea şi ultima speranţă.

Când totul fu pregătit, se duse la palat şi ceru să vorbească cu împărăteasa.

Vrăjitoarea sosi imediat şi îi mulţumi pentru masa oferită în ajun. Se arătă foarte binevoitoare pentru că le auzise pe slujnice vorbind de praznicul pe care îl pregătise necunoscuta şi spera să fie şi ea invitată. Poate că străina mai avea lucruri de preţ, în afară de roata de tors şi de vârtelniţă.

— Ai fost atât de bună şi mi-ai făcut onoarea să guşti bucatele mele, spuse prinţesa. De aceea aş dori să te invit din nou la mine împreună cu

fiica ta vitregă.

— Îţi mulţumesc, rânji vrăjitoarea satisfăcută. O să venim negreşit. Prinţesa făcu o plecăciune şi se întoarse în coteţul strălucitor al gâştelor.

Nu peste mult timp vrăjitoarea şi fata cea palidă apărură la uşa necunoscutei. Prinţesa le pofti să intre înăuntru.

Aici era masa pusă şi o sumedenie de bucate erau aşezate pe farfurii de argint, iar vinul roşu în clondire de cristal şi trufandalele pe tipsii de aur. Prinţesa era o gazdă foarte primitoare şi făcu tot ce-i stătea în putinţă pentru ca invitatele sale să se simtă bine. După ce mâncară şi băură pe săturate, ea luă punga cu galbeni şi o întoarse cu gura în jos. Dintr-odată începură să cadă o mulţime de galbeni de parcă punga era un izvor nesecat. Şi galbenii continuau să se rostogolească fără încetare, formând un morman din ce în ce mai mare pe podea. Atunci prinţesa trebui să intervină pentru a opri ploaia de bani, pentru că altfel nu ar mai fi avut loc să treacă de atâta bănet.

Vrăjitoarea rămase cu gura căscată. Era ea mulţumită de roata de tors şi de vârtelniţă, dar punga de galbeni, aşa mică cum era, făcea cât amândouă laolaltă. O întrebă de îndată pe necunoscută dacă nu voia să-i dea ei punga cu galbeni.

— Nu, este mult prea de preţ ca să mă despart de ea, răspunse prinţesa.

— Bine, atunci o cumpăr, insistă vrăjitoarea.

Spune-mi cât costă.

— Nu, răspunse prinţesa, punga cu galbeni nu este de vânzare. Iar dacă mă hotărăsc vreodată să mă despart de ea, nu o voi face pentru bani.

— Atunci ce doreşti în schimb? întrebă nerăbdătoare vrăjitoarea.

1Am şi eu o dorinţă, răspunse prinţesa. Dar o să te superi numai când o să auzi despre ce este vorba, aşa că să nu mai vorbim despre asta.

Dar de astă dată vrăjitoarea era mai nerăbdătoare ca oricând să capete punga cu galbeni.

— Înţeleg ce vrei, spuse ea, îţi voi îndeplini dorinţa chiar acum.

În timp ce prinţesa o aştepta în faţa palatului, vrăjitoarea intră în palat. Luă o cupă cu vin şi turnă în ea o băutură din ierburi adormitoare şi amestecă totul bine. Se duse cu băutura astfel pregătită în camera prinţului. Fiica vitregă urma să ia cupa golită şi să o ducă în camera alăturată.

— După aceea să te ascunzi în camera prinţului şi să tragi cu urechea la tot ce va spune necunoscuta, îi atrase vrăjitoarea atenţia fiicei sale vitrege. Mâine dimineaţă să-mi spui tot ce ai auzit, cuvânt cu cuvânt!

Fata promise că va face întocmai.

— Dragul meu prinţ Hatt, zâmbi mieros vrăjitoarea, când ajunse la jilţul în care stătea prinţul, ţi-am adus o băutură care oesă te liniştească şi o să-ţi alunge coşmarurile despre frunze cântătoare, încăperi din adâncul

pământului şi alte asemenea prostii.

Prinţul luă cupa şi era gata s-o golească dintr-o singură înghiţitură. Dar băgă de seamă că fata vitregă a vrăjitoarei îi făcea semn să nu bea. Înţelese pe dată că ea voia să-l prevină. Aşa că se prefăcu doar că bea. Cupa rămăsese tot plină când i-o dădu fetei îndărăt.

— Fata vitregă duse cupa în odaia alăturată şi se ascunse în colţul cel mai întunecat al încăperii.

* între timp, prinţul se lăsă încet pe speteaza scaunului, v ca şi cum ar fi căzut toropit de somn.

I Vrăjitoarea se bucură în sinea ei. Se duse la necunoscută şi o pofti înăuntru.

— Te las din nou singură cu el, îi spuse ea. Poţi să vorbeşti cu el cât doreşti, eu nu o să vă deranjez!

Şi plecă, iar prinţesa, crezându-se singură cu bărbatul ei, căzu în genunchi şi îl îmbrăţişă. Începu să-i vorbească, arătându-i cât de fericită era că îl găsise în sfârşit.

Dar prinţul nu răspundea nimic. Era atât de ameţit de vrăjile şi băuturile vrăjitoarei, încât nu îşi dădea seama cine era prinţesa.

„— Despre ce vorbeşte ea oare? se gândea el. Cine ar putea fi oare femeia aceasta care are un glas atât de plăcut?”

Când văzu că prinţul Hatt nu scoate niciun cuvânt, prinţesa fu cuprinsă de disperare. Îl zgâlţâi puternic ca să-l trezească, bănuind că el doarme la fel de adânc ca şi în nopţile trecute. Era atât de amărâtă şi de deznădăjduită, încât izbucni

în plâns:

— Prinţule Hatt, suspină ea, prinţule Hatt, o să mă poţi ierta vreodată?

Şi începu din nou să înşire greşelile pe care le făcuse, atunci când aprinsese luminarea ca să-l vadă pum arată, şi atunci când nu reuşise s-o împiedice pe sora lui mai mică să vină la el în pădure.

Cu toate rugăminţile şi suspinele ei, prinţul nu spunea nimic. El ascultase tot ce povestise ea, dar nu înţelesese nimic…

După un timp însă, începură să i se limpezească gândurile. Îşi aminti de nevasta lui şi de copii şi de toate câte se întâmplaseră şi de momentul despărţirii. Avea impresia că se trezeşte cu greu, după un vis lung şi dureros, dar nu era în stare să scoată niciun cuvânt.

Prinţesa începu să-şi frângă mâinile, povestind printre lacrimi cum bătuse drumurile ca să-l găsească.

— Am cutreierat păduri şi timpii, am urcat munţi înalţi, spuse ea plângând. M-am încumetat să intru şi în sălaşul vidmelor munţilor ca să aflu unde eşti.

„Când prinţul înţelese cât suferise ea, simţi cum i se înmoaie inima, Se ridică din jilţ şi o luă în braţe pe prinţesă şi o sărută. Şi / erau amândoi atât de fericiţi, încât uitară de toate suferinţele prin care trecuseră şi se lăsară în voia bucuriei de a fi din nou împreună.

Dar tocmai atunci, când uitaseră de toată

lumea, auziră nişte paşi în întuneric. Era fata vitregă a vrăjitoarei. Prinţesa se sperie, crezând că fata o să-i dea de gol.

— Nu vă fie teamă, le spuse ea, n-am de gând să vă trădez. Dimpotrivă, vreau să vă ajut. Să nu credeţi că eu fac parte din familia vrăjitoarei sau că semăn cu ea. Tatăl meu era prinţ ca şi tine, prinţule Hatt. Vrăjitoarea l-a vrăjit şi pe el aşa cum te-a vrăjit şi pe tine. Dar el n-a mai îndurat şi s-a prăpădit de supărare. De atunci eu am fost silită să locuiesc în palatul vrăjitoarei şi să-i ascult poruncile. Şi eu vreau să plec de aici. Dacă ne unim toţi trei forţele, o să-i venim de hac cotoroanţei.

Atât prinţul cât şi prinţesa se liniştiră auzind acestea. Se retraseră cu toţii într-un colţ, ca să pună la cale răpunerea vrăjitoarei.

— Trebuie să ştiţi, îi povăţui fata, că singurul mijloc de ai veni de hac unei asemenea scorpii este s-o opărim. Uitaţi cum o să facem: ne prefacem că nu s-a întâmplat nimic. Mâine dimineaţă o să vină vrăjitoarea să te întrebe, prinţuie Hatt, dacă vrei să faceţi nunta curând, iar tu să-i spui că eşti de acord. Atunci ea o să-şi invite toate rubedeniile la nunta voastră. Şi pentru că ea mai ştie că tu, prinţesă, găteşti ca nimeni alta din împărăţia ei, o să te roage cu siguranţă să îi spui cum trebuie fiartă carnea ca să fie cât mai fragedă.

— Dar la asta nu mă pricep, se sperie prinţesa.

— N-are importanţă, spuse fata cea palidă. Tu trebuie doar să-i răspunzi aşa cum te învăţ eu: „Eu ştiu că focul trebuie foarte bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă în clocote până ce fundul cazanului devine albastru”. Dacă voi doi faceţi întocmai cum v-am sfătuit, de restul am eu grijă.

Prinţul şi prinţesa îi mulţumiră din inimă fetei şi îi promiseră să-i urmeze sfatul întocmai;

Când începu să se crape de ziuă, fata se strecură înapoi în ungherul ei întunecat, iar prinţul Hatt se aşeză din nou în jilţ, lăsându-se încet pe spate, ca toropit de acelaşi somn greu. Prinţesa se aşeză în genunchi în faţa lui, îi luă mâna într-a sa, părând că se jeluieşte, încercând să-l facă să o asculte.

Tocmai atunci intră şi vrăjitoarea în odaie şi când văzu cum stau lucrurile, se bucură nespus. Acum prinţesa îi datora punga cu galbeni şi se duse imediat să o aducă. Vrăjitoarea îi făcu semn fiicei sale vitrege să-i spună ce vorbise necunoscuta. Fata răspunse ea şi până atunci că străina stătuse tot timpul îngenuncheată în faţa prinţului Hatt şi plânsese mult, vorbind de una singură vrute şi nevrute.

Vrăjitoarea îşi frecă mâinile satisfăcută şi primi bucuroasă punga cu galbeni. Se duse în iatacul ei ascuns şi întoarse punga fermecată, din care începură să curgă galbenii care acoperiră odaia, în grămezi întregi. Şi pe cât de plină era încăperea de galbeni, pe atât de plin era capul vrăjitoarei de gânduri rele.

Rămânând aşa dusă pe gânduri şi auzind zornăitul galbenilor, vrăjitoarea avu o idee strălucită. Acum că era atât de bogată îşi putea permite să pregătească o nuntă straşnică şi să-şi invite toate rudele, pitici şi uriaşi, zgripţuroaice şi zmei. Va avea pentru toţi mâncare şi băutură din belşug. Iar atâta timp cât va avea punga fermecată era sigură că nu va sărăci niciodată, oricât de mult ar cheltui.

Se duse degrabă în odaia prinţului. Poate că se simţea destul de înzdrăvenit ca să se căsătorească.

— Dragul meu prinţ Hatt, îi spuse ea drăgăstos, ce-ai zice să facem nunta săptămâna asta?

— Cum să nu? răspunse prinţul înviorat. Cii cât mai repede, cu atât mai bine.

Vrăjitoarea nu-şi mai încăpea în piele de bucurie. „Am avut noroc din plin, chicoti ea. Alaltăieri am căpătat roata de tors. Ieri am obţinut vârtelniţa, iar astăzi punga cu galbeni. Iată că am reuşit să pun mâna şi pe iubitul meu logodnic, ba unde mai pui că şi cu consimţământul lui. Acum trebuie să dau sfoară-n ţară şi să încep pregătirile de nuntă”.

Trimise crainici în toate cele patru colţuri ale lumii, la răsărit şi la apus, la miazăzi şi la miazănoapte, ca să invite toate rudele, mai apropiate sau mai depărtate: o sută de spiriduşi şi de zmei, două sute de vrăjitoare şi de zmeoaice şi trei sute de vâreolaci şi dragoni. Dădu porunci,

slujitorilor din palat să fie totul gata în cel mai scurt timp şi să se pregătească bucate din belşug.

Scoase în curte cazanul cel mare în care intrau optsprezece boi. Cel mai important era ca toată carnea să fie bine fiartă, pentru că din ea se preparau toate celelalte bucate.

După ce aprinse focul şi puse cazanul cu carne la fiert, vrăjitoarea îşi aminti cât de fragedă fusese carnea gătită de femeia aceea necunoscută. Trimise dar după ea şi o întrebă cum trebuie fiartă carnea ca să fie fragedă.

— Tu ştii cu siguranţă mai multe decât mine, răspunse prinţesa. Dar eu ştiu din bătrâni că focul trebuie bine încins, iar carnea lăsată să fiarbă până ce fundul cazanului devine albastru.

Vrăjitoarea găsi că e un sfat bun şi dădu poruncă să se înteţească focul. În scurt timp apa începu să clocotească şi să d ea pe răscoale.

După o vreme, vrăjitoarea propti o scară lângă uriaşul cazan şi o rugă pe necunoscută să urce ca să vadă dacă fundul cazanului devenise albastru. Fata vitregă a vrăjitoarei urma să ţină scara. Prinţesa urcă pe scară şi se aplecă să vadă cum, arată cazanul*

— Nu, spuse ea, fundul cazanului nu este încă albastru.

— Înseamnă că trebuie să mai punem lemne pe foc, fu de părere vrăjitoarea. Tu dă-te jos de pe scară.

Prinţesa coborî şi focul fu înteţit. Apa fierbea în clocote.

Mai trecu o vreme şi vrăjitoarea îl rugă pe prinţul Hatt să se urce pe scară şi să se uite dacă nu cumva fundul cazanului nu devenise albastru. Fiica vitregă a vrăjitoarei urma să-i ţină scara şi lui, să nu cadă.

Prinţul urcă şi se aplecă deasupra cazanului.

— Nu, spuse el, fundul cazanului nu este încă albastru.

— E de mirare totuşi, spuse nedumerită vrăjitoarea, doar fierbe de mult şi apa a dat în clocot de atâtea ori. Poate n-ai văzut tu bine. Coboară, scumpul meu prinţ Hăţt şi lasă-mă pe mine să mă urc. Tu să ţii însă bine de scară!

Prinţul coborî, iar vrăjitoarea urcă îndârjită. Când ajunse sus, se aplecă nerăbdătoare peste cazan să vadă cum „arăta fundul cazanului… Dar nu vedea decât apa clocotind, iar aburii o înecau. Se aplecă atunci şi mai mult peste marginea cazanului ca să vadă mai bine.

Pe când se apleca vrăjitoarea, fiica ei vitregă ridică puţin scara iar vrăjitoarea îşi pierdu echilibrul şi căzu în apa clocotită. Se auzi atunci un urlet înfricoşător de cumplit, după care totul se linişti dintr-odată şi nu se mai auzi nimic altceva decât apa clocotind ca mai înainte.

Fiica vitregă a vrăjitoarei, prinţul şi prinţesa nu-i mai aşteptară pe nuntaşi. Luară în grabă roata de tors cea fermecată, vârtelniţa fermecată şi punga cu galbeni, apoi părăsiră de îndată palatul vrăjitoarei.

Merseră ei ce merseră, iar când se lumină de

ziuă, văzură în faţa lor un palat mare de aur, care strălucea în zorii dimineţii. După ce ajunseră în curtea palatului, zăriră în mijloc o tufă de alun, de unde se auzeau nişte sunete minunate, ca de harpă. Prinţesei începu să-i bată inima tare, pentru că ea recunoscuse pe loc trilurile celor trei frunze cântătoare. Erau, frunzele după care tânjise ea atât de mult şi care o alinaseră cu cântecul lor de atâtea ori în casa din adâncul pământului. Şi nu mică le-a fost bucuria când le-au văzut pe cele trei surori ale prinţului în faţa tufei de alun. Alături de ele erau şi cei trei copii ai lor, fetiţa şi băieţii. Toţi curtenii şi slujitorii prinţului se adunaseră în curtea palatului, întâmpinându-i pe cei doi, ca împărat şi împărătească.

Şi aşa au trăit ei mulţi ani fericiţi. Iar povestea prinţului Hatt şi a prinţesei sale a făcut înconjurul lumii.

Dar la curtea împărătească a rămas de-a pururi tufa de alun cu cele trei frunze cântătoare care trimiteau în jur triluri fermecate. Copiii se jucau toată ziua sub alun, iar cei vârstnici se opreau şi ei bucuroşi, înainte de a se duce la treburile lor.

Chiar şi astăzi, când eşti foarte obosit sau ai vreo supărare, e de ajuns să asculţi cântecul frunzelor cântătoare care sălăşluiesc pe crengile tufei de alun, pentru ca apoi să te simţi din nou vesel şi lipsit de griji.

POVEŞTI ŞI SNOAVE POPULARE CHINEZE

(traduse de Li-Iu-giu)

Şoricelul de aur

UN MARE DEMNITAR avea o adevărată patimă pentru bani. Deşi agonisise sume însemnate, totuşi, tot timpul se plângea că nu-i ajung banii. De dimineaţa până seara îşi tot frământa mintea, încercând să găsească noi şi noi tertipuri pentru a agonisi cât maj mulţi bani.

El era din cale-afară de calic şi nu numai că storcea bani de la oamenii sărmani, dar căuta tot felul de pricini să ia bani şi de la demnitari mai mici în rang decât el.

Într-o zi, din senin, i-a chemat pe toţi supuşii lui, spunându-le următoarele:

— Peste câteva zile va fi ziua mea de naştere şi am auzit că toţi doriţi să-mi faceţi un dar, drept care îmi este foarte greu să vă refuz. Nu contează valoarea darului, totuşi aş dori să vă aduc la cunoştinţă că* anul acesta este o aniversare rotundă, împlinesc cincizeci de ani şi că sunt născut în zodia şoarecelui. Aşa că v-aş ruga, ca darul ce mi-l faceţi să nu fie mai puţin de cincizeci liang

Când a terminat de spus, a zi mbit pe sub mustaţă şi a mai adăugat. Va fi, într-adevăr, un semn ce-mi va purta noroc![9]

Oamenii au ascultat, privind unul la celălalt, cu uimire şi înghiţind în sec. În cele din urmă însă, neavând încotro, au trebuit să împrumute bani pentru darul marelui dem –, nitar.

---

9 un liang = 50 g. argint.

în districtul condus de acesta se afla pe atunci un om nespus de linguşitor. El a reţinut foarte bine că demnitarul este născut în zodia şoarecelui şi imediat s-a dus la magazinul de bijuterii şi a comandat un şoricel de aur, pentru a-l dărui sărbătoritului.

Când fu gata, linguşitorul îl luă şi-l duse imediat demnitarului. Acesta/ văzând darul, a făcut ochii mari, examinând obiectul cu bucurie. Văzând reacţia demnitarului, linguşitorul a spus:

— Dacă cumva, din întâmplare, se iveşte un post mai bun, v-aş ruga să vă gândiţi şi la mine, sluga dumneavoastră supusă!

Demnitarul i-a luat repede vorba din gură

— Bineînţeles, bineînţeles! Dar trebuie să-ţi spun că de la ziua mea vor mai trece încă zece zile şi va fi ziua soţiei mele…

Linguşitorul a înţeles* repede şi a spus:

— Am să-i dăruiesc şi soţiei dumneavoastră un şoricel de aur, ca să fie o pereche.

Dar de data aceasta demnitarul nu s-a arătat deloc mulţumit, ci, clătinând capul întruna, spuse:

— Nu, nu, soţia mea nu este născută în zodia şoarecelui, ci în zodia bivolului! Dacă ai de gând să-i aduci un cadou, atunci dăruieşteun bivol din aur!

Linguşitorului, auzind astfel de dorinţe, i s-a încleştat gura şi n-a mai putut scoate o vorbă.

UN FOARTE BUN prieten al boierului avea nevoie de un bou pentru 6 zi. A scris un bileţel şi l-a trimis pe un om la boier, ca să-i împrumute boul

cerut.

În casa boierului era o petrecere. Stăpânul casei, deşi nu cunoştea literele, adică hieroglifele, totuşi, în faţa oaspeţilor, a vrut să demonstreze că este foarte învăţat. Primi aşadar biletul şi se prefăcu că-l citeşte, apoi încuviinţă din cap şi spuse către trimis aşa:

— Am luat cunoştinţă de cele scrise, peste puţin timp voi veni eu personal!

Un învăţat

UN ŢĂRAN ÎMBOGĂŢIT de curând era analfabet. Într-o zi a plecat pe corabie la nişte rude, să le facă o vizită, în corabie, alături de el stătea un învăţăcel. Tânărul citea cufundat o carte, Ţăranul parvenit, plictisindu-se şi totodată vrând să arate că ştie şi el hieroglifele, a scos de la piept o carte şi foarte atent a început să citească. După un timp, tânărul încearcă să intre în vorbă cu el:

— Frate dragă, ce studiezi?

— Istoria celor trei regate, răspunse îmbogăţitul.

Învăţăcelul bufni în râs fără voia lui”.

— Vai, dar citiţi cu cartea invers, domnule!

Grăbit, bogătaşul a răspuns:

— Intenţionat ţin cartea în poziţia asta, ca să puteţi citi şi dumneavoastră”. Atunci tânărul se apropie mai mult le carte şi aruncând o privire asupra conţinutului întrebă uimit:

— Bine, dar acesta este un almanah-zodiac.

— Da, da, ai dreptate, răspunse îmbogăţitul,

vreau să ştiu dacă mergând astăzi la drum am să am sau nu noroc.

! învăţăcelul mai citi două-trei rânduri, apoi nemaiputând să se abţină, a izbucnit în hohote de râs:

— Ce zodiac vechi, este de-acum doi ani!

Nu ştia să amestece tuşul

FIUL UNEI FAMILII înstărite, renumit în sat pentru lenea sa, în afară de cititul cărţilor, nu ştia să facă absolut nimic. Învăţa ca un papagal totul pe dinafară, dar nu înţelegea ce rost are fiecare frază şi întâmplare din carte.

Ajunse, în fine, la virata când trebuia să-şi susţină examenele în oraş. Tatăl avea mare încredere în cunoştinţele fiului, crezând că numai el merita primul loc. În ziua când s-au afişat rezultatele, spre uimirea tatălui, fiul său nu se afla pe lista celor trecuţi. Mâniat din cale-afară, bătrânul bogătaş s-a dus la primăria oraşului şi i-a chemat pe toţi dregătorii examinatori, certându-i.

— Cum s-a întâmplat că tocmai fiul meu să nu fie admis la examene?

Examinatorii aveau multe argumente, dar nu aveau cui să vorbească, aşa că au scos teza fiului şi au arătat-o bogătaşului.

— Noi n-am putut înţelege nimic din ce scrie în teză, au explicat ei.

Bogătaşul luă teza, dar nu văzu nimic, doar din loc în loc urme de hieroglife şi pete de tuş. S-a întors acasă şi, foarte dezamăgit, întreabă pe fiul său:

— Cum de ai putut scrie. În aşa hal, încât nu se poate desluşi mai nimic?

— Nu te supără, tată dragă, răspunse fiul, dar în sala de examen nimeni nu a vrut să vină să-mi amestece tuşul, şi atunci, neavând încotro, am pus apa în tuşi eră şi am început să scriu tot ce am ştiut.

Cum se scrie hieroglifa

DEMULT, DEMULT, TRĂIA într-un cătun un moşier. Deşi era foarte înstărit, totuşi, nu – cunoştea o iotă de carte. Acest bogătaş avea un fecior. Oamenii de vază din sat i-au dat sfaturi moşierului să caute un dascăl pentru fiul său, ca să-l înveţe să scrie hieroglifele.

Moşierul s-a gândit o vreme, apoi a început să caute un dascăl, considerând că fiul e bine să cunoască scrierea. După o perioadă de timp, a găsit un dascăl bătrân, s-a tocmit cu el şi apoi s-au înţeles să vină acasă la moşier să-l înveţe pe fiul său să scrie. Bătrânul dascăl is-a gândit să-şi înceapă orele cu ce este mai uşor, ca să nu-l sperie pe bietul băiat de la început. L-a învăţat pe copil să ţină pensula în mână şi a tras apoi o linie orizontală, spunându-i băiatului că aceasta semnifică cifra 1. A tras încă o linie, explicându-i că asta este cifra 3. Fiului i-a părut totul foarte uşor şi nespus de mulţumit a aruncat pensula din mână, alergând la tatăl său.

— Am învăţat, am învăţat, n-am ştiut că este atât de uşor să scrii hieroglife. Tată dragă, eu zic că ar fi bine să-l trimiţi pe bătrânul dascăl acasă,

de ce să stea la noi, să ne mănânce mâncarea şi apoi să-i mai şi plătim, din moment ce nu mai avem nevoie de el.

Bucuria bogătaşului fu şi mai mare decât a fiului, aşa că pe loc îl concedie pe bătrânul dascăl.

A trecut un timp şi nimeni n-a mai pomenit de învăţătură. Într-o zi, stăpânul casei a vrut să invite un prieten cu humele Wan şi a trimis pe unul din slujitori la fiul său, să-l roage să se scoale mai devreme în acea dimineaţă, pentru a scrie o invitaţie prietenului său Wan.

A doua zi, s-a sculat şi bătrânul mai devreme, curios fiind cum va scrie fiul său invitaţia. A băut ceaiul, a fumat o ţigară, a mai aşteptat până ce soarele a trecut de prânz „dar fiul nu apărea cu invitaţia. Curios, bătrânul a trimis un slujitor să-l grăbească puţin pe fiul său. Slujitorul s-a întors şi l-a înştiinţat pe bătrân că fiul scrie de zor. Nemaiavând răbdare, s-a dus el personal. Văzând însă că fiul scrie pe jos, înşirând o sumedenie de linii pe hârtie. a spus:

— Hai, fiule, grăbeşte-te puţin!

Atunci copilul s-a înfuriat şi a răspuns:

— Tată dragă, tu nu ştii cât este de greu să scrii şi mai şi vorbeşti! Iar prietenul ăsta al tău, ce naiba şi-a ales un nume de familie atât de greoi. Nu putea să se cheme Bai (adică 100) sau Qian (adică 1.000)! M-am sculat cu noaptea în cap, dar până acum abia am ajuns la 500!

Omul milostiv

OM OM MILOSTIV hoinărea pe uliţa târgului.

Toi mergând el agale s-ra întâlnit – cu un negustor de peşte. Acesta ţinea în cobiliţă două coşuri. Fiecare coş era umplut jumătate cu apă, jumătate cu peşte. Peştii erau prinşi din râu, iar acum înotau înghesuiţi în apă puţină. Milostivul privind peştii, oftă, apoi spuse:

— Sărmanii, aşa de vioi şi aşa de hnimos înoată, dai de-ar şti ce-i aşteaptă… O tigaie plină de untdelemn încins… Vai, ce soartă au sărmanii;!

— Măi frate negustor, zise milostivul, hai vinde-mi-i mie mai ieftin, n-ai vrea? îmi este tare milă de ei; aş vrea să le dau drumul înapoi în apă.

Vânzătorul, auzind ce spune şi gândindu-se puţin, a încuviinţai să-i vândă cu jumătate preţ cei mai mari peşti din coşurile lui.

Acest om „milostiv” ţinând peştele în mină, a plecat pe malul râului, s-a învârtit mult timp, apoi s-a întors cu ei acasă.

Seara, în timpul cinei, cuscrul lui a venit să-şi vadă fata şi nu mică i-a fost mirarea când pe masă a văzut peşti prăjit. Atunci cuscrul a întrebat:

— Nu înţeleg, ştiam că tu cumperi peştii pentru a le da drumul în apă, nu pentru a-i mânca!

Milostivul nici măcar nu aşteptă ca să termine cuscrul ce avea de se us şi-i răspunse:

— E adevărat, însă cu dau drumul doar peştilor vii, l-ai ce vezi tu în farfurie sunt peşti morţi, cum să le mai dau drumul?

Obişnuinţa

DEMULT, DEMULT, TRĂIA un bucătar. Într-o zi, Supă ce s-a întors acasă de la lucru, la han, a

început să biscute cu soţia sa ce mâncare să facă şi până la urmă au hotărât să prepare *jiaozi*, un fel de colţunaşi cu carne.

Soţia sa a cumpărat o jumătate de kilogram de carne, pupă ce s-a întors, a dat carnea soţului, iar el s-a dus la bucătărie s-o prepare. Îndată ce-a luat carnea, a tăiat repede o jumătate din ea, iar restul l-a băgat pe furiş în sân. Soţia lui tocmai intra în bucătărie şi ofoservându-l Ira Ocărit:

— Om neisprăvit şi afurisit ce eşti! Este carnea noastră, noi am cumpărat-o, dai” la ce-ţi trebuie s-o ascunzi în sân?

El răspunse înfiorat:

— Vai, am făcut-o din obişnuinţă,*

Seiful închis

A FOST ODATĂ un om care-şi închidea banii într-un 2 if, iar atunci când pleca din casă îşi spunea liniştit: „Nifceni nu-mi va putea fura vreodată banii de-aici”.

Într-o zi omul nostru era la han şi bea vin. Deodată, velinul lui veni foarte neliniştit şi grăbit şi-i spuse înspăimântat:

— Tu bei aici nepăsător, iar seiful tău a fost furat!

El îşi ridică încet capul şi-l privi îngăduitor pe vecinul căruia i-a spus cu mare siguranţă de sine:

— Te rog, nu te mai agita atâta, chiar dacă l-or fi fui-al nu mi-e frică: cheia, cheia seifului se află aici, în buzunarul meu!

Nu poate fi pierdut

ODATĂ UN OM a luat bani şi un sac şi-a

pornit în târg să cumpere orez pentru casă. Nu se ştie însă prin ce împrejurare a pierdut sacul.

Când s-a întors acasă i-a spus soţiei:

— Astăzi târgul era aşa de aglomerat, oamenii se împingeau atât unul în altul, încât foarte mulţi şi-au pierdut sacul pentru cumpărături.

Soţia l-a ascultat încercând să afle apoi unde e şi sacul lui.

— Oare nu l-ai pierdut şi tu?

— Cine nu l-ar fi pierdut? răspunde el de parcă nu era vorba despre el.

— Dar banii? Unde sunt banii noştri pentru orez? zise soţia îngrijorată.

Tare mândru, omul i-a răspuns la fel de liniştit:

— Ia stai, cuminte, asta nu are nicio importanţă. Eu i-am legat strâns într-un colţ al sacului, aşa că niciodată nu se pot pierde.

La frizerie

ÎNTR-O ZI, Afenti[10] a pus pe el o haină mai veche şi ruptă, şi a plecat la frizerie. Acel frizer era, se vede treaba, începător în meserie, căci i-a crestat pielea capului în mai multe locuri. Înspăimântat şi neavând încotro i-a pus repede comprese cu vată. Afenti s-a ridicat nemulţumit şi s-a privit în oglindă, spunându-i:

— Omule, tu, eşti un adevărat maestru în arta tunsului. Iată pe jumătate din capul meu tu ai semănat bumbac; lasă, te rog, cealaltă jumătate s-

10 CJn fel de Păcală.

o semăn cu susan, când mă întorc acasă.

Spunând astfel, Afenti a ieşit grăbit şi supărat pe uşă.

Veşmintele la masă

ODATĂ AFENTI s-a dus la o petrecere îmbrăcat cu o haină ponosită şi nespălată. Gazda, îndată ce l-a văzut, i-a strigat revoltată:

— Hei, tu, îmbrăcat atât de urât, ai îndrăznit să vii aşa la petrecerea mea? Zicând astfel l-a dat pe uşă afară.

Afenti s-a întors în fugă acasă şi a rugat pe un vecin să-i împrumute o haină nouă, iar pe cap şi-a înfăşurat un turban frumos. Cum termină să se gătească el plecă din nou la petrecere. Văzându-l, gazda imediat l-a poftit în camera oaspeţilor de vază şi i-a spus curtenitoare:

— Te rog să serveşti, dragul meu prieten!

Afenti şi-a apropiat mâneca hainei de farfurie şi i-a spus încet:

— Hai, mănâncă te rog, haina mea!

Văzându-l ce face, gazda a rămas foarte uimită şi l-a întrebat ce înseamnă toate acestea.

Afenti i-a răspuns, surâzând:

— Dacă dumneavoastră aţi preferat haina mea nouă la masă şi nu pe mine, atunci să invităm haina cea nouă la acest ospăţ ales.

Cum te ascunzi de hoţi *

ÎNTR-O ZI în casa lui Afenti au venit hoţii. Speriat, Afenti s-a ascuns iute într-un cufăr. Hoţii au răscolit prin toate camerele, dar n-au găsit nimic de luat. Au deschis apoi cufărul şi l-au zărit

pe Afenti. Atunci hoţii l-au întrebat miraţi!

— Bine! Dar tu ce faci în cufăr?

— Of, cum să vă spun! În casa mea nu se află lucruri care v-ar putea interesa şi mi-a fost atât de ruşine, încât m-am ascuns în acest cufăr, a răspuns Afenti, prefăcându-se ruşinat.

Mutarea INTB-O NOAPTE în casa hii Afenti s-au furişat nişte hoţi.

Abia au ieşit din curte hoţii când Afenti, încet, încet: – a urmat cu două bagaje în mâini. Hoţii nu le furaseră, fiind lucruri neînsemnate, dar zărindu-l pe urmele lor un hoţ s-a apropiat şi l-a întrebat:

— Bună, Afenti, dar unde te duci în miezul nopţii?

Afenti se uită adânc în ochii lui şi-a răspuns:

— Multe zile în şir n-am găsit cal sau măgar să mă mut, dar acum, datorită vouă, am reuşit, în sfârşit, să mă mut la cineva.

Unde merge acest dram?

ÎNTR-O SEARĂ, un sclav trecea pe lângă poarta lui Maolazhedin şi s-a gândit să-l întrebe pe acest atotştiutor unde merge drumul pe care călca el.

— De când mă ştiu eu: acest drum a stat numai aici» nu a plecat nicăieri, dar noi mergem pe el!

3 are mai multă dreptate decât tine

MAI. DEMULT ERAU doi fraţi care s-au dus la primărie să se judece pentru pământ şi avere. Fratele mai mare i-a dus primarului trei kilograme

de argint şi l-a rugat să-l ajute în câştigarea procesului. Judecătorul i-a promis că o să-l ajute. Despre acest lucru a aflat fratele mai mic, care s-a dus repede la primărie şi i-a dus pe ascuns primarului cinci kilograme de argint, rugându-l să-i facă dreptate, în câştigarea procesului, Primarul i-a promis şi acestuia că o să-l ajute”.

Când a avut loc procesul primarul le-a pus fiecăruia dintre ei numai câteva întrebări, apoi a poruncit să fie bătut fratele mai mare.

Înspăimântat, acesta a ridicat imediat trei degete şi-a strigat:

— Boierule, eu am dreptate, mie mi se cuvine pământul!

— Cum, tu ai dreptate? Primarul a ridicat numaidecât cinci degete şi a ţipat sentenţios:

— Fratele tău mai mic are mai multă dreptate decât tine... Lui i se cuvine pământul şi toată averea, pentru care vă judecaţi.

Toate vorbele sunt adevărate

CA SĂ ARATE cât de mult îl interesează viaţa supuşilor săi, împăratul s-a dus într-o zi acasă la Afenti. După ce a intrat în casă, împăratul spuse:

— Du-mă să vizitez pământul pe care-l munceşti tu.

— Care pământ? Tht ceea ce se vede este al bogătaşului.

— Arată-mi grânele! Unde ţii tu grânele, nu ai hambar?

— Toate grânele sunt duse la Curte, Înălţimea Ta.

— Casa ta de ce nu are acoperiş?

— Marea Familie a avut nevoie de el şi l-a scos.

— Dar mobila din camera ta unde e?

— Câte una, câte una s-au mutat la casa bogatului.

— Unde ţi-e fiul?

— A fost omorât de demnitarul districtului…

— Dar nevasta?

— S-a ascuns, îi e frică să nu cumva s-o chemaţi la nuntă.

— Tu, supusul meu, cum poţi rosti numai minciuni? spuse împăratul mânios din cale-afară.

— O, nu, toate vorbele mele sunt adevărate, spuse Afenti, dacă erau minciuni, atunci de ce te-ai fi înfuriat atât de rău?!

Turta pictată

TRĂIAU ODATĂ DOI bogătaşi zgârciţi, care semănau atât de mult între ei încât au devenit şi fraţi de cruce.

Într-o zi fratele mai mic trebuind să plece la un drum mai lung, pentru negustorie, s-a gândit să treacă pe la fratele mai mare să-şi ia rămas bun. A luat cu el un coş frumos împletit din coceni de porumb, pentru a i-l face cadou fratelui, la despărţire. În casa fratelui mai mare nu o găsi decât pe cumnată, căreia îi zise:

— Vai, cumnată dragă, curând am să plec la un drum lung, aşa că astăzi am venit la voi ca să-mi iau rămas bun de la tine şi de la fratele mai mare. Îmi cer scuze însă că neştiind ce vă trebuie,

v-am adus o mijcă atenţie în semn de despărţire: un coş şi vă rog frumos să-l primiţi cu toată bucuria.

Nevasta bogătaşului privind la coşul împletit din coceni de porumb se gândea în sinea ei: „Ce fel de om o mai fi şi ăsta, de face asemenea daruri”, dar din gură rosti cele mai alese cuvinte:

— Vai, frăţioare, să cheltuieşti atâţia bani pentru noi, doar suntem rude?! Aş vrea să-ţi mulţumesc în locul fratelui tău, care, regret că nu este azi acasă, să-ţi mulţumească pentru cadoul frumos ce ni l-ai făcut…

Cumnata se gândea însă în sinea ei: „Indiferent ce mi-a adus, după tradiţie, dar şi în virtutea politeţii eu trebuie să-l opresc la masă. Dar cu ce să-l tratez?” După ce chibzui un timp îşi zise: „Ah, am găsit soluţiale şi bucuroasă, cu glas tare, spuse cumnatului:

— O, frâţiorule, de astăzi ne despărţim şi nu se ştie când ne vom mai revedea, aşa că te.ro.g, nu pleca şi fă-mi plăcerea de a rămâne la masă, chiar dacă fratele tău nu este acasă: nu mă poţi refuza, nu-i aşa?

Nu aşteptă răspunsul omului şi aşează repede masa, plinind două perechi de beţişoare, două farfurii, iar în mijlocul mesei un platou mare. Scoase apoi o pensulă şi o hârtie şi picta în tuş o turtă mare rotundă, cu mult susan.

— Te rog, frate, spuse cumnata, serveşte cât e caldă şi proaspătă, clacă se răceşte nu va mai fi atât de gustoasă.

— Da, cumnată, spuse frăţiorul, am să servesc, cu plăcere.

Fratele se preface că mănâncă, şi duce beţişoarele la gură şi mestecă, savurând gustul turtei cu susan.

După un timp păru că s-a săturat, s-a ridicat de la masa şi-a plecat, luându-şi rămas bun de la cumnată.

N-a trecutmult timp şi s-a întors stăpânul casei. Soţia l-a întâmpinat şi i-a spus repede bărbatului:

— Ghici cine a trecut astăzi pe la noi? Fratele tău, care a venit să-şi ia rămas bun de la noi şi bineînţeles nu a venit eu mâna goală, a adus şi un coş de porumb împletit. Cum a terminat de spus i-a şi arătat bărbatului darul primit de la fratele lui de cruce.

— Vai, nevastă, fratele a adus Ţin cadou, tu nu l-ai oprit la masă?

— Cum de nu, l-am omenit cum se cuvine.

— Ce-aţi mâncat?

— Turtă, vezi bine, hai să-ţi arăt!

Soţul s-a dus repede la masă şi văzând ttirta pictată în farfurie, a oftat adânc, zicând:

— Dacă eram eu acasă nu-i dădeam o turtă atât de mare şi atât de frumoasă, în semn de despărţire!

Zgârcitul şi cei trei calici

UN ZGÂRCIT AVEA trei fete. Când acestea ajunseră la vârsta măritişului, zgârcitul căută câte un soţ pentru fiecare din el, alegându-i tot dintre

zgârciţii satului.

În apropierea zilei sale de naştere, zgârcitul îi adună pe gineri şi le spuse cu voce prefăcută:

— Copiii mei, nu cheltuiţi bani mulţi pe darurile ce aveţi a mi le face peste câteva zile. Mai degrabă aduceţi-mi fiecare câte o damigeană cu vin, iar eu voi fi foarte mulţumit.

Neavând cum să refuze, ginerii au încuviinţat cu respect, apoi au plecat. Pe drum, ginerele cel mare gândea însă cam aşa: „Damigeana cea mare, pe care trebuie s-o dau socrului, costă o mulţime de bani, iar dacă o voi umple şi cu vin, să vezi atunci cheltuială! Dar dacă şi ceilalţi doi gineri vor veni cu damigene cu vin, ca să scap de cheltu iată, ce-ar fi s-o umplu cu apă?” Zis şi făcut! N-avea de unde să afle însă că şi confraţii săi mai mici au gândit la fel.

La sărbătoare, zgârcitul s-a sculat dis-de-dimineaţă şi şi-a pregătit un butoi mare pentru vinul ce va fi adus de către cei trei gineri ai săi. Tot pregătindu-l şi uitându-se la butoi gândea: „Dacă aici nu pun nici măcar o picătură de vin, ginerii mei îşi vor închipui că sunt aşa de zgârcit, încât de ziua mea beau băutură numai de la ei. Dar ca să iau vin trebuie să scot bani şi să cumpăr, lucru ce nu-mi este deloc pe plac. Aşa că mai bine pun în butoi o găleată cu apă rece de la fântână, că la atâta vin cât or să aducă ei n-o să se cunoască.

Iată că ginerii nu întârziară să se arate, fiecare ţinând în: mină câte o damigeană de vin,

darul către socrul lor cel? drag. Acesta, zâmbind, îi primeşte pe cei trei, care nu mai conteneau lăudându-şi fiecare băutura. Ginerele cel măreţ începu primul. I

— Vinul meu este nemaipomenit, iar aroma lui se simtă de la trei kilometri, dacă bei un pahar şi fugi trei kilo –, metri încă îi mai simţi aroma. I

Ginerele mijlociu, se semeţea şi el spunând:

— Ce am adus eu este mult mai bun, şi se cheamă; nu poţi bea mai mult de un pahar!” Dacă cumva te-ncumeţi a bea mai mult cazi mort de beat.

Mezinul, la rândul său, spuse:

— Ce vă tot lăudaţi cu aşa-zisa voastră băutură? Vinul pe care l-am adus eu este într-adevăr băutură bună. Numai dacă-i miroşi te-mbeţi, darmite sări mai şi bei.

Zgârcitul nu mai putea de bucurie. Porunci argatului să pună vinul adus de gineri în butoiul cel gata pregătit. S-au aşezat apoi cu toţii la masă ridicând paharele. Sărbătoritul a sorbit o înghiţitură, dar i s-a părut fără niciun fel de gust. A înghiţit însă în sec, gândindu-se că din cauza găleţii lui de apă i s-a stricat vinul şi, neavând de ales, bău mai departe, spunând:

— Ah, bună băutură! Iar ginerii încuviinţau sorbind şi ei, pahar după pahar.

Slujitorul casei nesimţind niciun fel de miros se tot întreba: „Ce fel de băutură bună o mai fi şi asta fără niciun miros?” Aşa că luă cu o jumătate de tărtăcuţă vin, sorbi, apoi scuipă, spunând

înciudat: „Ce familie zgârcită? Şi-n zi de sărbătoare se bea apă rece şi se strigă că-i cel mai bun vin!”

Pielea de Tigru

ERA CÂNDVA UN om rău şi atât de avar, încât nu era iubit de nimeni, în afara fiului său. Într-o zi, pe când se plimba prin pădure, un tigru l-a prins în gheare. Văzând cum tigrul l-a înşfăcat pe tatăl său, fiul a luat repede un arc şi săgeţi şi a alergat pe urma lor.

Când era pe punctul de a ochi, fiul auzi strigătul răguşit al tatălui său:

— Mai jos, mai jos, ocheşte la picioarele tigrului, nu cumva să-i strici pielea. Eu o doresc întreagă!

Pentru nimic în lume nu dau mai mult de-o jumătate de ban!

DEMULT, DEMULT, TRĂIA un om atât de bogat, încât nimeni nu ştia sigur cită avere avea. Într-o zi bogătaşul a plecat cu fiul său la târg după cumpărături. Gând erau pe punctul de a se întoarce acasă a pornit o ploaie torenţială. Apa râului a crescut foarte mult, iar bogătaşul nu s-a îndurat să tocmească un barcagiu să-l treacă râul şi-a hotărât să-l treacă pe picioarele lui.

Când a ajuns la jumătate, la mijlocul râului, apa crescuse atât de mult, încât a venit un puhoi şi l-a luat pe neaşteptate. Fiul său s-a speriat tare şi pe loc s-a hotărât să angajeze un barcagiu pentru a salva viaţa tatălui aflat în pericol.

Bătrânul, dus de apă, deşi cu sufletul la gură

de spaimă, striga din răsputeri:

— Să nu dai barcagiului mai mult de o jumătate de ban, pentru că jumătate din râu l-am trecut pe picioarele mele!

Supa de iepure

UN PRIETEN AL lui Afenti s-a întors de la o vânătoare şi i-a adus şi lui un iepure. Afenti s-a bucurat foarte tare, a luat iepurele şi l-a gătit L-a inyitat apoi pe prieten la cină.

După o săptămână, vreo cinci oameni s-au întâlnit şi, auzind de ospăţul lui Afenti, au vrut să-l cunoască. Ei s-au dus grăbiţi să-l caute, iar Afenti i-a întrebat, auzindu-i bătând în poartă:

— Cine sunteţi voi?

— Noi suntem prietenii prietenului oare ţi-a adus iepurele! Am vrea să te cunoaştem…

— A, bine, bine! poftiţi!

Afenti i-a servit pe noii prieteni doar cu supă de iepure.

După încă o săptămână, au venit la uşa lui Afenti vreo nouă oameni. Afenti i-a întrebat şi pe aceştia cine sunt, iar ei au răspuns:

— Noi suntem prietenii prietenilor prietenului cave ţi-a adus iepurele acum câtva timp în urmă

— Foarte bine, foarte bine, poftiţi!

Afenti, politicos, i-a invitai pe musafiri în cameră, iar după puţin timp le-a adus o oală plină cu un lichid tulbure, de o culoare greu de ghicit.

— Ce poate fi asta? s-au mirat musafirii.

— Asta? Asta este supa supelor supei făcută de mine din iepurele adus, de cel mai bun prieten

al meu…

CUPRINS

POVEŞTI ŞI BASME POPULARE ROMÂNEŞTI 5

POVEŞTI POPULARE DOBROGENE (culese şi prelucrate de A. Păunovici) *42*

BASME POPULARE TURCEŞTI (repovestite de Agiebek Baubek) 70

POVEŞTI SLOVACE DE PAVOL BUJTÂR (traduse de Zetocha Albina-Maria şi Zetocha Andrei) 98

POVEŞTI POPULARE FRANCEZE (repovestite de George Ricus) 126

BASME POPULARE SIBERIENE (HA K ASE) (repovestite de George Sânpetrean) 157

BASM POPULAR SUEDEZ (repovestit de Cornelia Ilie) 170 POVEŞTI ŞI SNOAVE POPULARE CHINEZE (traduse de Lilu-giu) 220

Bun de tipar. IX.1984 Apărut 1984

4 Să mineze, să se odihnească.

,* * Ase însămbra – a se întovărăşi.

— Săcret – neumblat, ascuns.

— Ojină – gustare pe la orele cinci după amiază.